

2024-09-12

Handläggare
Suzanne Hartenberger
Telefon: 08-508 24 007**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 2 2024 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner tertialrapport 2 med bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,0 mnkr för avskrivningar inom stadsmiljöområdet (drift) bilaga 2
3. Nämnden ansöker om budgetjustering för ersättning av merkostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning med 0,1 mnkr (drift) bilaga 2
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,9 mnkr för avveckling/omstrukturering av lokaler (drift), bilaga 2
5. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 45,9 mnkr

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Tertialrapport 2 2024 för Skärholmens stadsdelsnämnd följer upp de mål och indikatorer som kommunfullmäktige fastställt i stadens budget 2024. I tertialrapporten redovisas resultat och analyser av nämndens arbete under året fram till och med augusti. Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att

Skärholmens stadsdelsnämnd

Måsholmstorget 20

08-508 24 007

start.stockholm

kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året.

Bakgrund

Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen baseras i huvudsak på prognostiserade avvikelser mot budget och verksamhetsmål. Rapporteringen ger kommunstyrelsen en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledningen i samverkan med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i pensionärsrådet den 19 september, i rådet för funktionshinderfrågor den 25 september och i förvaltningsgruppen den 19 september.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	33
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	38
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	48
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	57
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	63

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	70
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	77
Uppföljning av ekonomi	84
Uppföljning av driftbudget	84
Resultatenheter	91
Investeringar	91
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	92
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	92
Omslutningsförändringar	93
Budgetjusteringar.....	93
Medel för lokaländamål.....	93
Analys av balansräkning.....	94
Övrigt.....	95
Intern kontroll.....	95
Bilagor	
<i>Bilaga 01 - Blankettset SDN24</i>	
<i>Bilaga 02 - Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål - drift Skärholmen SDF</i>	
<i>Bilaga 03 - Skärholmens utvecklingsplan för parklekar</i>	
<i>Bilaga 04 - Utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten</i>	
<i>Bilaga 05 - Underlag till förskolerapport 2024</i>	

Sammanfattande analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas. Bedömningen grundar sig på att 12 av kommunfullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt och tre mål att uppfyllas delvis. Ett mål kommer inte att uppfyllas. Bedömningen grundar sig också på det arbete som pågår utifrån prioriterade områden under varje mål för verksamhetsområdet.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att fyra av kommunfullmäktiges fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet prognostiseras att uppfyllas helt och ett mål prognostiseras att uppfyllas delvis.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för att barn och ungdomar ska ges jämlika uppväxtvillkor. Dels genom olika förebyggande insatser, dels genom att bedriva en tillgänglig och meningsfull fritidsverksamhet. I förskolan är det språkutvecklande arbetet ett prioriterat område.

I beslut och genomförande av insatser är barnens bästa i centrum.

För att öka möjligheten för äldre och personer med funktionsnedsättning att påverka sin vardag samt vara mer delaktiga i planering och utförande av insatser fortsätter utvecklingen av arbetssätt och olika satsningar.

Inom fritidsverksamheten, förskolan och övriga utförarverksamheter genomförs kulturella, fysiska och sociala aktiviteter utifrån varje målgrupps behov. Förvaltningen samverkar med föreningslivet för att öka utbudet i stadsdelsområdet av kultur och idrott i olika former.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att kommunfullmäktiges fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet prognostiseras att uppfyllas helt.

Arbetet med energieffektiviseringar fortgår. Insatser genomförs med målet att lindra effekterna av klimatförändringar. Arbetet med återbruk minskar klimatpåverkan och sparar värdefulla naturresurser.

För att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald har tio nya högräsytor, med en total yta på cirka 20 000 kvm, tillkommit inom stadsdelsområdet. Inom förskolan har den ekologiska andelen livsmedel ökat stadigt de senaste åren. Under 2024 fortsätter den positiva trenden.

Tillsammans med Cykelfrämjandet sker satsningar med målet att fler ska använda cykel som transportmedel. Upprustning av markbeläggning på prioriterade stråk kommer också att genomföras.

Genom att utveckla arbetssätt och genomföra olika insatser/aktiviteter bidrar förvaltningen till att stadens miljömål uppnås.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att fyra av kommunfullmäktiges sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet prognostiseras att uppfyllas helt, två mål prognostiseras att uppfyllas delvis och ett mål kommer inte att uppfyllas. Bedömningen grundar sig även på det arbete inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål som fortgår enligt plan.

Förvaltningen prognostiserar ett underskott om 15 mnkr efter planerade åtgärder, budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatöverföringar. Denna bedömning görs utifrån en försiktighetsprincip. Ett arbete pågår i syfte att vidta åtgärder för en budget i balans. Prognosen innefattar åtgärdsplaner inom ett antal verksamheter.

Andelen vuxna bidragstagare har stadigt sjunkit under senare år. Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat i jämförelse med föregående år. Förvaltningen har ett särskilt fokus på utrikesfödda kvinnor och långtidsbidragstagare i arbetet med att stötta personer till sysselsättning och egen försörjning.

Under sommaren har 499 ungdomar haft en feriejobbsanställning inom förvaltningens verksamheter samt inom olika frivilligorganisationer och entreprenader. Ytterligare 350 platser för feriejobb planeras under höst- och jullov.

Förvaltningen har fortsatt arbetat med bostadsvägledning, med syfte att förbättra möjligheten för nyanlända i stadsdelsområdet att etablera sig i samhället och på bostadsmarknaden.

Förvaltningen ger stöd till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Under perioden har ingen barnfamilj blivit avhyst. Det vräkningsförebyggande arbetet fortlöper i tät samverkan med aktörer såsom hyresvärdar, inkassobolag och Kronofogdemyndigheten.

För att möta chefsstrukturens intentioner om ett närmare ledarskap med ett mindre antal medarbetare per chef genomförs en viss utökning av enhetschefer och en del omfördelning av personal sker mellan enheter.

Sjukfrånvaron har minskat successivt under året. Ett aktivt rehabiliteringsarbete pågår i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess.

I en föränderlig omvärld, med ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, bedriver och utvecklar förvaltningen kontinuerligt arbetet med civil beredskap.

Förvaltningen driver prioriterat utvecklingsarbete inom trygghetsområdet. Trots detta har andelen skärholmsbor som upplever trygghet i stadsdelsområdet minskat. Under våren och inom en kort tidsperiod drabbades stadsdelsområdet av fyra skjutningar och två allmänna sammankomster, vilket bedöms ha fått en negativ inverkan på skärholmsbornas upplevda trygghet i stadsdelsområdet. Under våren har förvaltningen arbetat intensivt för att trygga och stödja stadsdelsområdet. Förvaltningen arbetar också med platssamverkan och platsaktivering i de fyra centrumområdena.

Arbetet med att motverka otillåten påverkan och välfärdsbrottslighet pågår.

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gång- och cykelvägar är välskötta. Förvaltningen arbetar med ett flertal insatser för att öka skärholmsbornas nöjdhet med renhållning och skötsel av parker och grönområden.

För att öka förtroendet för stadsdelsförvaltningen och öka skärholmsbornas inflytande över utvecklingen av satsdelsområdet har kommunikationen stärkts och olika former av medborgardialoger genomförs kontinuerligt.

Arbetet med att bidra till de globala målen i Agenda 2030 pågår inom samtliga verksamhetsområden i det ordinarie arbetet och genom särskilda satsningar.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att fyra av fem underliggande mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt och ett mål prognostiseras att uppfyllas delvis. Bedömningen grundar sig också på att fyra av fem nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt och ett delvis samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål fortgår enligt plan.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 1.1 *Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har stadigt minskat under de senaste åren. Öppna förskolan har utökat sina öppettider och erbjuder därmed mer öppen förskola till invånarna. Fritidsgårdsverksamheter erbjuder en trygg och meningsfull fritid för barn och unga i stadsdelsområdet. För att öka andelen flickor som besöker verksamheten har det påbörjats ett aktivt arbete kring att skapa attraktiva verksamheter för hela målgruppen oavsett kön. En lokal utvecklingsplan för parklekarna i stadsdelsområdet har tagits fram utifrån Stockholms stads strategi för parklekar.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 1.2, *Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas delvis.

Inom förskolan är det språkutvecklande arbetet i fokus. För att stärka den språkpedagogiska kompetensen fortsätter den interna fortbildningen för samtliga pedagoger kring flerspråkighet

och barns språkutveckling. Likaså fortsätter svenskutbildning för pedagoger. Förskolornas arbete med demokrati har följts upp och utvärderats. Uppföljningarna visar att kunskapen om vad demokrati innebär och hur demokrati kan användas i förskolan behöver utvecklas.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3, *Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Barn och ungas hälsa främjas genom olika insatser. Utvecklingen av samverkan med regionen fortsätter bland annat genom BUS (samverkan med regionen kring barn som är i behov av särskilt stöd). Förvaltningens arbete för att förebygga och skydda barn och unga från en otrygg och skadlig tillvaro pågår inom flera verksamheter.

Fältassistenter har under perioden arrangerat riktade förebyggande aktiviteter i samverkan med skolor och fritidsgårdar utifrån elevernas behov, exempelvis killgrupper och tjejgrupper.

För att hindra fler skjutningar och dödligt våld genomförs olika insatser och stöd erbjuds till personer som vill bryta sin kriminella livsstil.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utgör grunden för förvaltningens arbete för att öka tillgängligheten och delaktigheten för alla i Skärholmen.

Förvaltningens arbete med etablering och inkludering i samhället för nyanlända och andra målgrupper med liknande behov har fortsatt under perioden. Dialogtorg är startade med fokus på Vårberg för att arbeta trygghetsskapande och relationsskapande och därmed öka tilliten till förvaltningen.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 1.4, *Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen arbetar för att äldre i Skärholmen ska vara nöjda och trygga. För att öka möjligheten för äldre att påverka sin vardag samt vara mer delaktiga i planering och utförande av insatser fortsätter utvecklingen av arbetssätt och olika satsningar.

Tidigare mätningar har visat att förebyggande insatser, bland annat anhörigstöd samt öppna träffpunkter, främst nyttjas av kvinnor. Verksamheten arbetar därför med att utveckla fler aktiviteter som också efterfrågas av män.

Under sommaren har ungdomar tagits emot som i sitt feriearbete provat på jobbet som äldrefältare. Syftet var att ge ungdomarna ökad förståelse för yngre och äldres likheter, förutsättningar och erfarenheter.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 1.5, *Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen bidrar till att alla skärholmsbor har tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. Förvaltningen samverkar med föreningslivet för att öka utbudet av kultur och möjligheten att utöva idrott i olika former. För att möjliggöra för skärholmsborna att kunna

delta i och pröva olika idrottsaktiviteter, pågår arbetet med att färdigställa Fritidsbanken. Inom fritidsverksamheten, förskolan och övriga utförarverksamheter genomförs kulturella, fysiska och sociala aktiviteter utifrån varje målgrupps behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för fem av sex underliggande indikatorer uppnås/prognostiseras att uppnås helt och årsmålet för en indikator uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Jämlika uppväxtvillkor

Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd prioriteras för att säkerställa en skälig levnadsstandard, bostad, kläder och mat. Exempelvis kan familjer med barn prioriteras vid anmälan till Stockholmsjobb och insatser av bolots. Bolots erbjuder stöd vid bostadssökande för att underlätta för föräldrar att fokusera på sysselsättning och självförsörjning. Barnfamiljer med barn i målgruppen för feriejobb informeras och uppmanas att stötta barnen till att söka feriejobb.

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har stadigt minskat under de senaste åren. Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd uppgår till 3,1 procent för perioden och är lägre än årsmålet om 3,2 procent. Utfallet har ökat något sedan tertial ett då utfallet var 3 procent (felaktig rapportering 2,18 procent tertial ett). Ökningen på 0,1 procent bedöms till viss del förklaras av att förvaltningen haft ett högre inflöde av barnfamiljer som tidigare bott i osäkra boendeförhållanden i andra stadsdelsområden/kommuner, som nu blivit aktuella efter inflytt till ett nytt hotellboende i Vårberg.

Arbetet med täta uppföljningar och med att erbjuda adekvata insatser utifrån enskilda individers förutsättningar fortlöper. Medarbetare har ett barnrättsperspektiv och barnens behov synliggörs i aktuella ärenden under ärendegenomgångar och barnkonsekvensanalyser vid alla beslut som rör barn. Under hösten planeras en temaförmiddag med barnrättsombud för att öka kvalitet och kunskapen kring hur vi analyserar konsekvenserna av avslagsbeslut för barn som berörs.

Öppen förskola

Från den första mars ingår de öppna förskolorna inom avdelning förskola. Öppna förskolan har utökat sina öppettider efter sommaren och erbjuder mer öppen förskola till invånarna.

Planering har påbörjats för att öka samarbetet mellan de öppna förskolorna och förskolan. Samverkan ska inriktas på att tillsammans utveckla det uppsökande arbetet baserat på inventeringen av ej inskrivna barn.

Fritidsgårdsverksamhet

Fritidsgårdsverksamheter erbjuder en trygg och meningsfull fritid för barn och unga i stadsdelsområdet i syfte att främja barn och ungas fritid. Fritidsgårdsverksamheterna arbetar utifrån den lokala utvecklingsplanen som är framtagen med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Fritidsgårdarna tillhandahåller ledarledda aktiviteter vid samtliga fritidsgårdar och inkluderar barn och unga vid planering av aktiviteter. Förvaltningen mäter upplevelsen av delaktighet årligen i syfte att utveckla delaktighet och nöjdhet. Föregående års resultat visar att 96 procent av flickorna och 94 procent av pojkarna var nöjda med sin delaktighet.

Intern statistik rörande besökare i fritidsgårdsverksamheter visar att det är fler pojkar än flickor som besöker fritidsgårdarna. För att öka andelen flickor som besöker verksamheten har det påbörjats ett aktivt arbete kring att skapa attraktiva verksamheter för hela målgruppen oavsett kön. Arbetet har inneburit att inkludera flickor, pojkar och icke binära kring önskemål om aktiviteter och vid genomförandet. Vid ett tillfälle i vecka har Vårbergs fritidsgård fortsatt öppet för enbart tjejer och icke binära. Skärholmens fritidsgård har under året ett ökat antal besökande flickor. Sedan april är det fler flickor än pojkar i snitt per dag som besökt fritidsgården, vilket är ett resultat av en resursfördelning som möjliggjorde önskemål om att tidigarelägga öppettiderna.

I arbetet med en jämnare könsfördelning bland besökare arbetar medarbetare med relationsbaserat ledarskap och anpassar den fysiska miljön i den mån det är möjligt. Medarbetare har deltagit vid en föreläsningsserie 2023-2024 gällande bland annat den fysiska miljön utifrån mål i stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Verksamheterna ser även över den fysiska miljön utifrån tillgänglighet. Den nya lokalen som Skärholmens fritidsgård ska flytta in i efter årsskiftet är tillgänglighetsanpassad.

Fritidsgårdsverksamheten i Skärholmen har ett pågående samarbete med Lindeparkens gymnasium (anpassad gymnasieskola för elever med funktionsnedsättning) som kommer att vidareutvecklas när verksamheten flyttat till de nya lokalerna. Förvaltningen samverkar med idrottsförvaltningen genom nätverket Fritid för alla där en del aktiviteter genomförs i samverkan. Nätverket inväntar en utredning gällande hur fritidsverksamheterna i staden ska arbeta med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Utredningen beräknas vara klar i oktober. Utredningens slutsatser ska ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete för att nå fler barn och unga med funktionsnedsättning.

Verksamheterna samverkar med olika aktörer både internt och externt för att utveckla innehållet i fritidens verksamheter avseende idrottsaktiviteter. Förvaltningen har även samverkan med Samhällsmatchen, som arrangerar veckovisa fotbollsmatcher, och Löparakademin, som erbjuder föreningsledd idrott i form av löpning inom ramen för fritidsverksamheten.

Fritidsgårdarna erbjuder även aktiviteter under lov och besökarna har i hög grad varit

delaktiga i framtagandet av planeringen kring de aktiviteter som erbjuds under loven. Exempelvis har skidresa till Romme arrangerats under januari i samverkan med scouterna där över 90 ungdomar deltog. Under sportlovet arrangerades en utflykt till Boda Borg. Förvaltningen samverkar även med idrottsförvaltningen kring utbud av idrottsaktiviteter under skolloven.

Verksamheterna arbetar med att öka kontinuiteten och att möjliggöra fler öppna tillfällen för ungdomar att besöka fritidsgårdarna.

Fritidsgårdsverksamheterna har utökat samverkan med grundskolorna i området, både med kommunala och privata skolor. Medarbetare från verksamheterna besöker skolorna regelbundet för att skapa relationer och synliggöra förvaltningens arbete riktat mot unga i främjande och förebyggande syfte. Samverkan sker på olika nivåer utifrån respektive skolas och områdets behov. Medarbetare har arbetat med att öka känsla av trygghet gällande det geografiska området genom olika aktiviteter som syftat till att ungdomar ska kunna ta del av fritidsgårdsverksamhet oavsett i vilken stadsdel de bor.

Utbildning i MVP, mentorer i våldsprevention, inom fritidsverksamheterna är slutförd. En gemensam arbetsgrupp med Huddinge kommun är tillsatt för att ta fram en handlingsplan för implementering av MVP samt för att tillsammans driva arbetet framåt.

Parkleksverksamhet

I stadsdelsområdet finns tre parklekar samt två utvidgade parklekar/fritidsklubbar. En av parklekarna, parkleken Ekholmen, har under perioden stängts permanent då besökarantalet sjunkit i samband med att skolverksamheten har flyttat.

Antalet besökande flickor har historiskt varit lägre i jämförelse med pojkar i parkleksverksamheterna. Verksamheten har därför satsat på marknadsföring samt riktade aktiviteter såsom skolbesök i syfte att öka antalet besökare. Denna satsning har resulterat i att besökarantalet såväl som flickornas deltagande i parkleksverksamheterna har ökat. Exempelvis har Vårgårdens parklek gått från två besökande flickor i snitt per dag under januari till minst 15 besökande flickor i snitt de senaste månaderna.

En lokal utvecklingsplan för parklekarna i stadsdelsområdet har tagits fram utifrån Stockholms stads strategi för parklekar (bilaga 3). I planen lyfts utvecklingsbehov, utmaningar och möjligheter samt aktiviteter och plan för genomförande av strategin.

Fritidsklubbarna drivs i samverkan med Sätorskolan samt Bredängs- och Slättgårdsskolan. Utifrån grundskoleenkäten (delrapport för fritidsklubbarna) framgår att mellanstadieklubben i Sätra även i år har ett trygghetsresultat som ligger högre än snittet i Stockholm stad. Andel elever som trivs på fritidsklubben är fortsatt 100 procent och 96 procent känner sig trygga. Under 2023 öppnades en fritidsklubb i Bredäng där inskrivna elever på fritidsklubben överskrider tidigare års siffror och 93 procent av eleverna uppger att de trivs och känner sig trygga på fritidsklubben.

För både fritidsgårds- och parkleksverksamhet är HBTQI-certifiering genomförd och handlingsplan godkänd av RFSL. Verksamheterna kommer att arbeta med implementering under en period om tre år. Kompetensutbildning för medarbetare planeras till hösten i

Motiverande samtal (MI) samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Under hösten ska arbetet med dokumentation, uppföljning och utvärdering utvecklas genom systemet Loggboken via KEKS (organisation som erbjuder metodstöd för statistikinsamling och dokumentation för barn- och ungdomsverksamheter).

Avgiftsfria sommarlovsaktiviteter

Fritidsverksamheten har genomfört olika sommarlovsaktiviteter för barn och unga samt arrangerat en sommarfestival. Exempel på aktiviteter som genomförts är tröjtryck, armbandsverkstad, ansiktsmålning, vattenlek, tre-kamp, pingis, badminton, tennis, bandy, padel, fotbollsturnering, basketturnering, canvasmålning, vattenmålning, Magic Carpet, tipspromenad med Löparakademien, ”Fångboll”, ”Kardborrespel”, Mosaikverkstad och dans. Verksamheten har även åkt på olika utflykter med ungdomar såsom Gröna lund, Djurgården-trampbåt, Laserdome, höghöjdsbana och Stockholms kulturfestival. Verksamheten uppskattar att ungefär 1 200 barn, hälften pojkar och hälften flickor, tagit del av aktiviteterna och 240 vuxna/vårdnadshavare.

För andra året i rad har förvaltningen arrangerat simskola på öppet vatten i Skärholmens stadsdelsområde för barn och unga. Totalt deltog 306 barn varav cirka 50 procent flickor och cirka 50 procent pojkar.

Avgiftsfria sommarlovsaktiviteter bedöms bidra till nya besökare, nya aktiviteter och möjligheter för barn som saknar fritidssysselsättning att tillsammans med vårdnadshavare ta del av fritidsverksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	68 %	64 %	73 %			75 %	69	2024
Analys								
Indikatorns mål uppnås delvis med ett utfall om 68 procent (jmf staden 71 procent). Generellt över staden visar statistiken att andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter sjunker från årskurs 5 till årskurs 8. Förvaltningen arbetar för att ungdomar som besöker verksamheterna ska vara delaktiga och involveras i val av aktiviteter.								
Utfallet för indikatorn visar att fler flickor än pojkar är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter. Resultatet bygger på andelen ungdomar i åk 5, och 8 som besvarat frågan ”Jag är nöjd med möjligheten att besöka olika öppna fritidsverksamheter på min fritid, t.ex. parklekar eller fritids- och ungdomsgårdar.” En möjlig orsak till att flickor i högre utsträckning än pojkar är nöjda med tillgången kan vara den särskilda satsning som genomförts för att öka antal flickor som besöker fritidsverksamheten. Antalet besökare hos stadsdelsområdets fritidsgårdar och parklekar är högre för pojkar än flickor och förvaltningen har under föregående år arbetat med att öka antalet flickor som besöker fritidsgårdar och parklekar genom särskilda öppettider för flickor samt genomtänkta aktiviteter som är inkluderande och där besökarna är delaktiga i val av aktiviteter. Andelen flickor som besöker verksamheten har ökat med 37 procent sedan föregående års resultat vid samma period.								
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,1 %			3 %	3,2 %	3,2 %	2,7 %	Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: I Skärholmen har barn och ungdomar möjlighet till jämlika uppväxtvillkor, trygghet och en rik fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Fritidsverksamhetens främjande arbete för barn och unga

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmåls- och nämndmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Antal flickor och pojkar som besöker förvaltningens fritidsgårdsverksamheter per dag ökar

Antal flickor och pojkar som besöker förvaltningens parklekar per dag ökar

Andel flickor och pojkar som uppger att de känner sig trygga när de besöker förvaltningens fritidsgårdsverksamheter ökar

Antal kvällar (tillfällen) som fritidsgårdar är öppna per vecka ökar

Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar i relation till föregående år.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel flickor och pojkar som uppger att de känner sig trygga när de besöker förvaltningens fritidsgårdsverksamheter				100 %		90 %		2024
  Antal flickor och pojkar som besöker förvaltningens fritidsgårdsverksamheter per dag	86 st	52 st	34 st	72 st	80	80 st		Tertial 2 2024

Analys

Det är fler pojkar som besöker fritidsgårdsverksamheterna än flickor. Verksamheten har genomfört olika satsningar sedan föregående år i syfte att öka antalet besökare på totalen samt specifikt antalet flickor som besöker fritidsgårdarna. Verksamheten har genomfört satsningar i syfte att fler flickor ska besöka verksamheten, exempelvis anpassade öppettider, riktade aktiviteter samt "tjejkvällar" enbart öppet för tjejer och icke binära. Antalet besökande flickor i snitt per dag har ökat vid varje mättillfälle och i jämförelse med samma period föregående år har antalet flickor i snitt per dag gått från 22 flickor till 34, en ökning med drygt 50 procent. Statistiken per fritidsgårdsverksamhet skiljer sig åt. I Skärholmens fritidsgård har det

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>varit fler flickor än pojkar som besökt verksamheten sedan april i år. Verksamheten kommer att fortsätta arbetet med jämställdhetsanalyser i syfte att identifiera möjligheter att anpassa verksamheterna i syfte att fler flickor ska besöka verksamheterna.</p>								
 ♀ Antal flickor och pojkar som besöker förvaltningens parklekar per dag	124 st	70 st	54 st	98 st	80	80 st		Tertial 2 2024
<p>Analys</p> <p>Fler pojkar än flickor besöker parkleksverksamheten. Verksamheten har arbetat med förhållningssätt och arbetssätt kring behovet hos alla i målgruppen; pojkar, flickor och icke-binära för att nå en jämnare könsfördelning bland besökare. Antalet besökande flickor i snitt per dag har ökat från 24 flickor till 54 i jämförelse med samma period föregående år, en ökning med 125 procent. Verksamheten kommer att fortsätta arbetet med jämställdhetsanalyser för att identifiera möjligheter att anpassa verksamheterna med målet att fler flickor ska besöka verksamheterna.</p>								
 Antal kvällar (tillfällen) som fritidsgårdar är öppna per vecka	10 st				10	10 st		Tertial 2 2024
<p>Analys</p> <p>Indikatoren avser totalt antal öppna kvällar per vecka för alla fyra fritidsgårdsverksamheter inom stadsdelsområdet.</p>								

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för tre av fem underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt och två delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas delvis
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Tre av sex indikatorer från kommunfullmäktige, där förvaltningen har fått utfall, bedöms uppnås helt under året. Två indikatorer bedöms uppnås delvis och en indikator saknar i nuläget beräkningsmetod. Utöver de legitimerade förskollärare som ingår i beräkningen av indikatorerna har förvaltningen även nio pedagogiska utvecklingsledare. Dessa är utbildade förskollärare som arbetar, på uppdrag av rektor, med att stötta förskollärare både i praktiskt arbete och i reflektion.

Systematiskt kvalitetsarbete

Skolinspektionens granskning av huvudmäns och rektorers arbete för förskolans kvalitet i

socioekonomiskt svagare områden visar att mål och insatser ofta är för generella. Förskolans mål och insatser ska möta behov hos både personal och barn, i syfte att utjämna skillnader och verka kompensatoriskt. Vad som är resultat i förskolan och analys av detsamma behöver utvecklas. Där ska avdelningen arbeta vidare med ledning för att tydliggöra variationer och nyanser för att rikta resurser och utveckla undervisningskvaliteten. Ett utvecklingsarbete är påbörjat och kommer fortsätta under året.

Arbetet med en gemensam utbildningsidé fortsätter. Utbildningsidén omfattas av språk, demokrati och hälsa. Val av dessa fokusområden har sin utgångspunkt i skyddsfaktorer kopplade till förskolornas kontext. Tillsammans ger dessa områden riktning i arbetet utifrån målen i förskolans läroplan. I arbetet med fokusområdena ska leken ha en central plats. Lekens betydelse för barnens utveckling och lärande är ett pågående utvecklingsarbete inom samtliga enheter. En förskola har under året genomgått processutbildningen "Låt leken främja språket". Tydliga effekter syns efter utbildningen i att pedagogerna har blivit mer lekande och mer medvetna om pedagogens viktiga roll i leken.

Språkutvecklande åtgärder

Det språkutvecklande arbetet har följts upp och utvärderats genom bland annat resultatdialoger i ledningsgruppen och verksamhetsbesök i samband med kurs i yrkessvenska för pedagoger. Uppföljningarna visar att det finns utvecklingsområden inom det språkutvecklande arbetet på förskolorna samt att förskolläraernas kompetens är avgörande för kvaliteten. Kompetenshöjning hos pedagoger är nödvändig för att avdelningen ska kunna säkerställa att alla barn ges goda grundläggande kunskaper i svenska språket.

Avdelningen har genomfört ett pilotprojekt med ett AI-verktyg för språkanalys. Målet är att med hjälp av AI-verktyg för språkanalys synliggöra barnens språkutveckling och utifrån analys utveckla undervisningen. En djupare utvärdering av verktyget kommer ske under hösten.

För att ytterligare stärka den språkpedagogiska kompetensen fortsätter den interna fortbildningen för samtliga pedagoger kring flerspråkighet och barns språkutveckling. Likaså fortsätter svenskutbildning för pedagoger. Utvärdering av insatsen visar att grammatik är fortsatt en utmaning även om fraser och ordförrådet ökar hos deltagare. Deltagare beskriver att de känner sig tryggare att ha en dialog med barnen, bland annat i måltidssituationen. Lärarna ser ett stort engagemang hos deltagande pedagoger, bland annat genom att deltagarna tar med sig frågor om ord och uttal till kurstillfällena. Avdelningen ska arbeta vidare med hur ledning kan möta upp medarbetarens nya och förstärkta kunskap. Det ska finnas en tydlig plan för uppföljning inom varje enhet för att kurser inte ska bli isolerade händelser från det pågående utvecklingsarbetet. Ledning ska också arbeta med att förskolorna ska vara språkutvecklande arbetsplatser för att stödja medarbetarnas egen utveckling i svenska.

Demokrati, hälsa och inflytande

Barn har rätt att utvecklas utan att begränsas av andras föreställningar om vad de kan göra utifrån till exempel kultur och diskrimineringsgrunder. Demokratiska värden om att alla barn är lika värda är grunden för förskolans utbildning. Förskolornas arbete med demokrati har följts upp och utvärderats genom bland annat resultatdialoger i ledningsgruppen.

Uppföljningarna visar att kunskapen om vad demokrati innebär och hur demokrati kan användas i förskolan behöver utvecklas.

Utökningen av antalet specialpedagoger har lett till positiva effekter bland annat genom att specialpedagogerna ger handledning på förskolorna. Specialpedagogerna visar till exempel på "huret" i flera situationer vilket lett till att pedagogerna blivit mer trygga i användningen av bildstöd och i stöttningen av barn. Att specialpedagogerna visar på arbetssätt och anpassningar ökar också pedagogernas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd.

Förskolans dag firades i Bredängs centrum, på Sätra torg och på Skärholmens torg. Barnen från förskolorna valde ut material från projekt för att visa föräldrar, syskon och andra förbipasserande. Genom att förskolorna är synliga i centrummiljöer får medarbetarna möjlighet att visa vilket uppdrag som förskolan har, likväl som att barnen kan känna stolthet av att deras alster är en del av det offentliga rummet.

Förvaltningen ser en positiv trend gällande resultatet från förskoleundersökningen. Det har skett en ökning inom samtliga områden jämfört mot föregående år. Enheter med lägre resultat 2023 har ökat sitt resultat samtidigt som enheter med högre resultat har bibehållit dessa. Ökningen av nöjdhet syns främst inom området utveckling och lärande vars utfall är 85. Det är en ökning med 10 punkter jämfört med föregående år. År 2022 var utfallet 70. Andelen nöjda vårdnadshavare är 87 procent vilket är en ökning med 7 procentenheter jämfört mot föregående år. År 2022 var utfallet 77 procent. Andelen vårdnadshavare som instämmer med att deras barn är trygga i verksamheten är 90 procent vilket är en ökning med 5 procentenheter sedan föregående år. År 2022 var utfallet 82 procent. Utfallet för stadens kommunala förskolor totalt är 91 procent.

I förskoleundersökningens resultatet syns en liten skillnad mellan könen där vårdnadshavare till flickor är något mer nöjda vilket följer föregående år samt stadens resultat. Det finns en variationer mellan olika förskolor och dessa analyseras vidare inom respektive enhet.

Det finns goda exempel inom förskolornas jämställdhetsarbete där pedagoger bland annat observerar, analyserar och utmanar barnens lek och samspel. På en avdelning upptäckte pedagogerna att pojkarna bara ville inta rollen som vargen och jägaren i leken Rödluvan och vargen. Flickorna valde rollen som mamma, mormor eller Rödluvan. Detta var en lek som alla barn lekte och var intresserade av i olika gruppkonstellationer. Pedagogerna funderade på hur de skulle kunna komma ifrån det stereotypa valet av roller och bestämde sig för att medvetet dela in barnen i homogena grupper och leka Rödluvan. Detta innebar att en grupp pojkar dramatiserade sagan om Rödluvan och det blev naturligt att inta olika roller oavsett kön. Effekten blev att pojkarna sedan tillsammans med flickorna intar olika roller i leken där kön inte är en parameter i valet av roll.

Nätverk för förskolans samtliga kockar har lett fram till en gemensam meny, höjd andel ekologiska inköp samt högre andel vegetarisk kost. Förskolans måltidsstrateg har besökt samtliga förskolor för att berätta om kockarnas arbete samt öka medvetenheten kring pedagogens viktiga roll i måltidssituationen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötarutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)							Fastställd 2024	2024
Analys Förvaltningen inväntar mätmetod för indikatorn.								
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,4 %	1,3 %	34,1 %	34,9 %	37 %	37 %	Ökning	Tertial 2 2024
Analys Förvaltningen har enbart tre manliga förskollärare vilket utgör en låg andel. Vid rekrytering av förskollärare är det få manliga sökande vilket förklaras av att det är få män som läser utbildningen. Enligt statistik från Skolverket är andelen män som arbetar i förskolan i Sverige endast 4,1 procent. Andelen män är något högre i fristående förskolor jämfört med kommunala förskolor. Den låga andelen män har i stort sett varit konstant under de senaste tio åren, både för enskild och kommunal huvudman (<i>Barn och personal i förskola, Skolverket 2023</i>).								
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5 st			5,3 st	5,2 st	4,9	4,9	Tertial 2 2024
Analys Antalet barn inskrivna varierar under året och i augusti är antalet inskrivna barn lägre än under våren. Det medför ett lägre utfall än i tertial ett. Under hösten prognostiseras att antalet barn ökar något. Prognosen för helår är att årsmålet delvis uppnås. I den dagliga pedagogiska planeringen av undervisningen delas barnen alltid in i mindre sammanhang.								
  Antal barn per grupp	15,7 barn/avd.			15,8 barn/avd.	16 st	15	15	Tertial 2 2024
Analys I augusti är det cirka 100 färre barn inskrivna i förskolan jämfört mot våren eftersom de äldre barnen har övergått till skolan. Utfallet ligger i linje med barnantalet hösten 2023. Antalet barn per grupp har sjunkit något sedan tertial ett. Förvaltningen utreder hur beräkningen av barngrupp görs. I den dagliga pedagogiska planeringen av undervisningen delas barnen alltid in i mindre sammanhang.								
  Antal barn per legitimerad förskollärare	15,6 st			16,7 st	15,5 st	15,5 st	Minskning	Tertial 2 2024
  Inskrivningsgrad i förskola						91 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: I Skärholmens förskolor har alla barn en likvärdig möjlighet till utveckling och lärande med svenska språket i fokus

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Den språkutvecklande förskolan
- Arbetet för demokrati, hälsa och inflytande i förskolan

Förväntat resultat

Barnen är delaktiga i en språkutvecklande utbildning och undervisning

Förskolans lärmiljö stödjer barnets språkutveckling

Barnen är med och påverkar utbildning och undervisning i ett demokratiskt sammanhang

Förskolan har olika samverkansformer med vårdnadshavare för att gynna barnens utveckling

Barnen erbjuds en varierad, näringsriktig och säker kost som är lagad från grunden

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningen söker medel för språkkurs i svenska från Omställningsfonden.	2023-01-01	2024-12-31	
✔ Förvaltningen söker vikarieersättning för språkkurs från kompetensutvecklingsansatsningen.	2024-01-01	2024-06-30	
▶ Förvaltningen söker vikarieersättning för vidareutbildning till förskollärare från staden.	2023-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för fyra av tio underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt och årsmålet för sex indikatorer uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Barn och unga

Främjande av barn och ungas hälsa

Det pågår en kartläggning av samarbetet mellan förebyggande socialtjänst och förstalinjens psykiatri för barn och unga inom regionen. Med utgångspunkt från kartläggningen är planen att en rutin ska tas fram för utökad samverkan med och lotsning till första linjen. Detta arbete har förts in som prioritering i BUS-styrgrupp för stadsdelsområdet.

Ungdomsmottagningen arbetar kontinuerligt med att sprida kunskap, framförallt via sociala medier, för att nå ungdomar med information om det stöd som kan erbjudas via mottagningen. Att nå målgrupper och sprida information är en viktig del i verksamhetens arbete för att stödja ungdomar till en god psykosocial, sexuell och reproduktiv hälsa. Antalet ungdomar som besöker mottagningen spontant eller via bokade besök ligger fortsatt högt. Under perioden för tertiäl två har 140 nya ungdomar sökt ungdomsmottagningen och 78 ungdomar avslutats. Av de ungdomar som söker stöd i form av enskilda samtal identifierar sig majoriteten, 84 procent, som flickor/tjejer, 11 procent identifierar sig som pojkar/killar och 5 procent identifierar sig som annat. Ungdomsmottagningen har uppmärksammat att fler killar än tjejer nås i det utåtriktade arbetet på fritidsgårdarna och fordonsgymnasiet samt vid drop-in besöken.

Barn ska vara skyddade från våld och dess konsekvenser. Barn som upplever våld och hot om våld står i behov av att våldet ska upphöra, men även av bearbetning av det upplevda våldet. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att flera barn och unga erbjuds stöd utifrån våld. Detta sker genom informationssatsningar internt och externt av Relationsvårdscenter Sydväst som arbetar specifikt med relationsvåld. Hittills under 2024 har 15 barn beviljats stödjande samtal, vilket är en liten ökning från samma period föregående år då 13 barn beviljats denna insats. Utifrån det höga antalet av våldsärenden borde dock fler barn erbjudits och beviljats stödsamtal. En anledning till det relativt låga antalet beviljade stödsamtal för barn bedöms bland annat vara svårigheten att motivera vårdnadshavarna till insats.

Skolsociala team

Arbetet med elever som har hög skolfrånvaro i syfte att stödja barn till en god skolgång pågår genom skolsociala team. Skolsocionomernas uppdrag är att ge stöd till elever som har frånvaro mellan 10-30 procent enligt stadens modell. En av utmaningarna som identifierats är svårigheten att nå den specifika målgruppen som har 10-30 procent frånvaro. Då elever med skolfrånvaro inom det spannet inte varit möjliga att nå har skolsocionomerna tillsammans med skolan istället arbetat med elever som har högre skolfrånvaro. I de fallen kan utmaningar som elever eller föräldrar har vara mer omfattade, exempelvis neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller andra typer av psykisk ohälsa. Skolsocionomerna har i de fallen arbetat för att elever och föräldrar ska få rätt stöd från rätt huvudman. Totalt har sju elever erhållit insats skolsocialateam, fyra flickor och tre pojkar. I 70 procent av ärendena har handlingsplanen fullföljts. Utvecklingsbehov som identifierats är att samverkan med skolan behöver utvecklas, operativa rutiner upprättas samt att grupper planeras och prioriteras för att skolsocionomerna ska nå den tänkta målgruppen för insatsen.

Placerade barn - kunskapsmålen

Barn har enligt barnkonventionen rätt till utbildning. Att nå skolans kunskapsmål är viktigt för ett barns framtida etablering i samhälle, såväl socialt som yrkesmässigt. Förvaltningen arbetar

aktivt för att främja detta för de barn som behöver placeras och därmed riskerar ett avbrott i skolgången. Då det finns olika sorters placeringsformer, och även olika placeringsgrunder, behövs ett brett arbete för att säkra skolgången för barn som placeras. Samverkan med skolorna fortsätter för obruten skolgång vid placering, samt för att öka antalet stabila placeringar för att öka barnets anknytning till skolan. Totalt är 114 barn placerade, varav 62 pojkar och 52 flickor.

Uppföljningen visar att de placerade flickorna tenderar att prestera bättre i skolan än pojkarna. I Sverige finns det, enligt bland andra skolverket, en generell utmaning med att få pojkar att uppnå lika goda skolresultat som flickor, detta är en faktor som inte kan bortses från gälla även placerade barn.

Förvaltningen har börjat följa skolgången för de barn som placeras vid kortare placeringsformer som är fortsatt aktuella även efter avslutad placering, för att se utvecklingen i skolresultat över tid. Dessutom mäts dessa barns känsla av delaktighet genom enkätverktyget Viewpoint vilket är under implementering inom förvaltningen. En tjänst som placeringssamordnare har tillsatts, vars uppgift är att underlätta administrationen för dessa ärenden samt användningen av Viewpoint.

Familjehemsplacerade barn som inte når målen i kärnämnen har samtliga en individuell åtgärdsplan i skolan som regelbundet följs upp av socialsekreterare. Hälften av dessa barn har Skolfam (samarbete mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänsten för barn placerade i Stockholms län), vilket är ett arbetssätt som även används för ett antal placerade barn med godkända betyg.

Under flera års tid har förvaltningen arbetat med att finna stabilitet i vården för de barn som placeras i familjehem. Sedan 2023 driver förvaltningen tillsammans med Hägersten-Älvsjö projektet Förstärkt familjehem, vilket finansieras av socialförvaltningen. Genom projektet arbetar familjebehandlare med barnet och den mottagande familjen för att bidra till en mer stabil vardag. Projektet ger resultat, såväl i att den planerade vården fullföljs som i stöd för anknytning mellan barnet och den mottagande familjen. Detta är fördelaktigt för barnets utbildning eftersom stabilitet i vården är en viktig faktor för att ett omhändertaget barn ska få en fungerande skolgång.

Förebyggande och tidiga insatser för att stödja barn i riskzon och motverka destruktivt beteende

Förvaltningens arbete för att förebygga och skydda barn och unga från en otrygg och skadlig tillvaro pågår inom olika verksamheter.

Handlingsplan för fältverksamhet är implementerad och ett aktivt arbete pågår kring att genomföra aktiviteter som bedömts bidra till att barn och ungdomar inte dras in i kriminalitet. Fältassistenterna har arbetat med att sprida kunskap till föräldrar via riktade föräldramöten. De har erbjudit föräldraskapsprogrammet *På rätt väg*, ett program som riktar sig till föräldrar med barn som uppvisar normbrytande beteende och/ eller riskbeteenden för kriminalitet. Fältassistenterna har även besökt alla klasser i årskurs sex i stadsdelsområdet. Fältassistenterna har under perioden arrangerat riktade förebyggande aktiviteter i samverkan med skolor och fritidsgårdar utifrån elevernas behov som exempelvis killgrupper och

tjejgrupper. Fältassistenter har även en aktiv roll i trygghetsarbetet vid kris och våldsbrott.

Det nyöppnade Familjens hus i Vårberg/Skärholmen är etablerat som en mötesplats för föräldrar med barn, i syfte att stärka föräldrar i sin föräldraroll. Familjens hus föräldrarådgivare erbjuder stöd individuellt och i grupp. Bland annat erbjuds *På rätt väg*, *ABC*, *Komet*, *Circle of security* och tidigt stöd genom *Hembesöksprogrammet* som sker samverkan med Barnavårdscentralen (BVC). Föräldrarådgivarna uppmärksammar att det är fler mammor än pappor som söker stöd i föräldraskapet och arbetar för att nå fler pappor. Överenskommelser om samverkan mellan förebyggande socialtjänst och grundskolorna har erbjudits till samtliga grundskolor i stadsdelsområdet.

För att hindra fler skjutningar och dödligt våld erbjuds stöd till personer som vill bryta sin kriminella livsstil. Förvaltningen ingår i en förstärkt samverkan (Trefas) mellan socialtjänst, polis och kriminalvård, en samverkan i form av gemensamma lägesbilder kring riskindivider. Arbets sättet innefattar både akuta åtgärder och en långsiktig strategi. Förvaltningen arbetar även i samverkansformen Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid (SSPF) på strategisk- och operativnivå i syfte att upptäcka och förebygga utveckling av destruktivt beteende. För barn, unga vuxna och vuxna i kriminalitet erbjuder förvaltningen bland annat insatsen sociala insatsgrupper (SIG). SIG-samordnare kan ge individuellt stöd utifrån behov och situation samt motivera till ytterligare insatser för att lämna en kriminell livsstil. Det är fler pojkar/män än flickor/kvinnor som blir kända för socialtjänsten utifrån kriminalitet och aktuella för SIG. En ökning av flickor/kvinnor har dock skett i jämförelse med tidigare år, då inga flickor/kvinnor var aktuella för SIG. Funktionell familjeterapi (FFT) erbjuds och har visat på goda resultat i samband med parallella insatser. FFT- metoden är tidseffektiv och fokuserad på att arbeta med relationen i familjen. Familjebehandlarna använder kognitivt bildstöd i samtal med barn och föräldrar som har behov av det.

Vuxna

Komplexiteten i vuxenärenden är hög, och det finns ett stort behov av individuella stödsatser, framförallt stöd i vardag och med myndighets- och sjukvårdskontakter. Förvaltningen arbetar för att ge ett individuellt anpassat stöd av god kvalitet och utifrån bästa tillgängliga kunskap.

I arbetet med den enskilde formuleras individuella mål tillsammans med brukaren med hjälp av motiverande samtal (MI). För att främja likställda bedömningar används standardiserade bedömningsinstrument såsom ASI (Addiction Severity Index) eller UngDok. Besluten följs upp systematiskt och eventuella avvikelser rapporteras till utförare. Främst används behandlingsinsatser till vuxna i egen regi. I vissa fall är behoven större och mer omfattande och vistelse på behandlingshem/ HVB (hem för vård och behandling) kan bli aktuellt.

För att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas i utredningar som rör vuxna där det finns barn i familjen används Stockholms stads program för barns rättigheter och inflytande samt socialförvaltningens Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten. Vuxenenheten har också två barnrättsambassadörer som ansvarar för kunskapsspridning av barnrättsarbetet. För att identifiera utvecklingsområden i barnrättsarbetet ska enheten under hösten genomföra en aktgranskning i ärenden där det finns barn.

När barnkonsekvensanalys behöver upprättas sker detta i grupp vid gemensam ärendedragning. Verksamheten upprättar orosanmälan vid kännedom om, eller misstanke av att ett barn far illa.

Förvaltningen har under perioden erbjudit stöd till både våldsutsatta och våldsutövare genom deltagande i behandling, antingen individuellt eller i grupp. Behandlingen ger våldsutsatta möjlighet att bearbeta våldet samt bilda sig en ökad förståelse för våldets mekanismer och konsekvenser. Behandlingen för våldsutövare är inriktad på att skapa förståelse för vad våld innebär, att ta ansvar för det våld som utövats, samt att finna alternativa sätt att hantera ilska och våldsamt beteende. Resultatet av behandlingen följs upp genom socialstyrelsens brukarenkät Systematiskt uppföljning våld (SU-reg). Majoriteten av de personer som söker stöd för relationsvåld är kvinnor. Förvaltningen fortsätter att arbeta mer aktivt för att upptäcka fler våldsutsatta och fler våldsutövare. Det finns ett mörkertal när det gäller dessa målgrupper. En informationssatsning ska ske intern och extern under hösten för att upptäcka och få kontakt med fler män. Ett kontinuerligt samarbete med polisen förväntas också bidra i arbetet.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen arbetar med de fokusområden som finns i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Rådet för funktionshinderfrågor har involverats i arbetet under en workshop i samband med framtagande av nämndens verksamhetsplan.

Inom fokusområdet *Rätten till arbete och försörjning* arbetar förvaltningen för att öka förutsättningarna för att personer med funktionsnedsättning ska få sin arbetsförmåga utredd, ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden, ta sig ut på praktik och in på utbildningar genom externa samarbetspartners och interna resurser. Inom socialpsykiatrins öppna verksamhet ges brukare stöd i kontakten med arbetsgivare samt med att skriva CV.

Inom fokusområdet *Rätten att delta i demokratin* och *Rätten till information och kommunikation* arbetar förvaltningen bland annat med deltagar-/brukarråd inom verksamheterna där deltagarna/brukarna ges möjlighet att påverka verksamhetens innehåll. Vid dessa forum lyfts även exempelvis de senaste nyhetshändelserna upp. Under Häng med-festivalen (festival för personer med funktionsnedsättning) som arrangerades i maj deltog olika aktörer såsom HBTQ-hänget och fritidsutvecklarna. Även Valmyndigheten och valnämnden deltog under festivalen för att informera om hur det går till att rösta, lokala platser vid röstning (EU-valet) samt om valnämndens arbete med tillgänglighet.

Inom fokusområdet *Rätten att få tillgång till ny teknik* bedrivs olika projekt, till exempel podcasten *Unika Folket*, där brukare och personal tillsammans delar erfarenheter. Förvaltningens LSS-bostäder har installerat digitala lås i syfte att skapa utökat självbestämmande för personer med funktionsnedsättning.

Utifrån fokusområdet *Rätten till bästa möjliga hälsa* samarbetar förvaltningen med idrottsförvaltningen och fritidsutvecklarna i Stockholms stad för att kunna erbjuda ett tillgängligt kultur- och fritidsutbud. Varje vecka får medarbetare tips på olika former av fritidsaktiviteter, motion, idrott, kultur, friluftsliv och social samvaro som förmedlas vidare och möjliggör för brukarna att delta i en aktiv och meningsfull fritid. Fritidsutvecklarna var

även representerade under Häng med-festivalen vilket har varit positivt för samarbetet. Samtliga brukare inom förvaltningens grupp- och servicebostäder erbjuds friskvårdskort.

Inom fokusområdet *Rätten till individuellt stöd* har det genomförts en större utbildningsinsats i lågaffektivt bemötande och motiverande samtal (MI) för medarbetare som arbetar med målgruppen. Målet med utbildningssatsningen är att höja kvaliteten och främja utvecklingsarbete med bemötandefrågor samt arbetet med icke-diskriminering. Avdelningen har även ett pågående arbete med *KomBo* (kommunikationsstöd i boende och daglig verksamhet). KomBo-projektet drivs av Dart kommunikations- och dataresurscenter vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, FUB (föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) samt Autism- och Aspergerförbundet, i samarbete med andra aktörer. Projektet utvecklar en modell för implementeringen av evidensbaserat kommunikationsstöd och AKK (alternativ och kompletterande kommunikation) i LSS-verksamheter. Syftet är att öka möjligheterna för personer med nedsatt kommunikationsförmåga att få sina rättigheter tillgodosedda i sitt boende eller vid sin dagliga verksamhet.

Förvaltningen har även ett pågående pilotprojekt i samarbete med socialförvaltningen där personliga assistenter i Skärholmen är de första i staden som utbildas och certifierats i det pedagogiska ramverket. Det innebär att medarbetarna får en grundkompetens och fördjupad kunskap gällande olika typer av funktionsnedsättningar, kartläggning, tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande.

LSS-verksamhet och socialpsykiatri

Trygghet

Under våren har förvaltningen arrangerat en trygghetsföreläsning i samarbete med polisen för personer med insatser enligt LSS. Under föreläsningen informerade polisen om gängkriminellas tillvägagångssätt för att värva nya medlemmar, varningstecken när någon försöker locka in en person i kriminalitet, att kunna se sammanhang som kan vara riskfyllda och befinna sig i och hur det går att skydda sig. Målsättning är att tillfällena som detta kan bidra till att minska risken för att personer med funktionsnedsättning involveras i brottslig verksamhet.

Delaktighet och arbetet för att motverka diskriminering

För att motverka diskriminering arbetar förvaltningen med att främja delaktighet och inkludering i olika former.

- Festivalen för personer med funktionsnedsättning, Häng-med-festivalen, arrangerades för andra året och fokuserar på delaktighet där brukare involverades i arbetet både inför och under festivalen.
- En utbildningssatsning har genomförts inom socialpsykiatri i form av ESL (Ett självständigt liv). ESL är en socialpedagogisk metodik för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Arbetssättet inkluderar verktyg för att kartlägga och aktivt arbeta med brukarnas delaktighet i sina insatser samt stöd för att påverka och följa upp framgångar.
- Inom daglig verksamhet har flera av brukarna fått Widgit Go utskrivet som hjälpmedel vilket är en app där det går att skapa egna aktiviteter och upplägg att använda för

kommunikation, språkutveckling och som ett kommunikativt stöd. Flera framsteg har noterats hos brukarna, dels har möjligheterna att kommunicera vad de önskar ökat vilket i sin tur leder till ökad självständighet och delaktighet men också har antalet affektutbrott minskat.

- Daglig verksamhet har tagit fram ett spel kopplat till sexualitet och diskriminering. Spelet används i verksamheten som ett verktyg för att arbeta med dessa frågor tillsammans med brukarna.
- Under sommaren anordnades daglig verksamhet en PRIDE-vecka med olika aktiviteter i syfte att öka både brukares och medarbetares kunskap om diskriminering samt att ha roligt tillsammans.

I föregående års brukarundersökning var det en större skillnad mellan könen bland de personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering. Andelen män som inte upplever diskriminering var hela tolv procentenheter högre än för andelen kvinnor. En anledning kan vara att upplevd diskriminering hos kvinnor är större generellt bland befolkningen. I brukarundersökningen var det även fler män än kvinnor som känner sig trygga samt upplever att de blir väl bemötta av personalen. Utifrån detta fortsätter arbetet med bemötandefrågor samt att möta varje enskilds individuella behov likställt oavsett kön. Verksamheterna är HBTQI-certifierade och det finns utsedda HBTQI-ansvariga som ansvarar för att arbetet med diskrimineringsfrågor hålls levande.

Under föregående år vann förvaltningens dagliga verksamhet Daglig verksamhet 127 Kvalitetsutmärkelsen i sin kategori, med motiveringen att det bland annat finns en tydlig organisationsstruktur samt att verksamhetens arbetssätt och metoder utgår från deltagarnas behov och önskemål där rätten till kommunikation står i fokus. Vinsten har inneburit att intresset för verksamheten har ökat och har lett till nya samarbeten. Verksamheten har under året även blivit inbjuden att tala om systematiskt kvalitetsarbete och rätten till kommunikation inom LSS på mässor och i andra sammanhang.

Hälsa

Med målet att förbättra hälsan för målgrupperna inom LSS och socialpsykiatri främjas motion och rörelse inom verksamheterna. Det anordnas både individuella aktiviteter och aktiviteter i grupp. Ett arbete pågår med att informera och uppmuntra brukare inom grupp- och servicebostäder att nyttja erbjudandet om ett gratis friskvårdskort till stadens simhallar.

Särskilt boende inom socialpsykiatri inledde ett samarbete med Balettakademien under 2023 som fortsatt under våren. Syftet med projektet är att främja en bättre hälsa för brukarna genom rörelse och dans. Det har även lett till en ökad förståelse hos medarbetarna kring rörelsens betydelse för målgruppen. Projektet är ett uppskattat inslag i brukarnas vardag.

Myndighetsutövning

I syfte att säkerställa att den enskildes behov blir tillgodosedda och att de beviljade insatserna utförs med god kvalitet har förvaltningens myndighetsutövande enhet fokuserat extra på att följa upp externa platser och övriga individuppföljningar.

Ny socialtjänstlag

Under sommaren presenterades den nya socialtjänstlagen som sannolikt kommer träda i kraft

den 1 juli 2025. En projektledare har anställts för att förbereda och leda förvaltningen genom kommande lagändringar. Projektledaren ska bland annat arbeta med att fördjupa kartläggningen av socialtjänstens organisation och metod i syfte att gemensamt med staden förbereda omställning enligt kommande lagändringar. Under den gångna perioden har förvaltningen påbörjat omställningen.

Arbetet med etablering och inkludering i samhället för nyanlända med flera

Förvaltningens arbete med etablering och inkludering i samhället för nyanlända och andra målgrupper med liknande behov har fortsatt under perioden. Bland annat genom fortsatt kartläggningen av nyanlända mäns etablering och inkludering, där 82 män svarat på en enkät som tagits fram. Kartläggningen är ett sätt att synliggöra mäns behov i integration, då förvaltningen sedan tidigare erbjuder aktiviteter som riktar sig enbart till nyanlända kvinnor. Arbetet har också fortsatt med att identifiera mötesplatser för nyanlända och etablerade svenskar.

Dialogtorg som insats startade med fokus på Vårberg med syfte att arbeta trygghetsskapande och relationsskapande för att öka tilliten till förvaltningen. Dialogtorg har även fungerat som ett mobilt medborgarkontor där medborgarinformatörerna har kunnat fånga upp invånare i stadsdelsområdet som varit i behov av samhällsvägledning. Förvaltningens medborgarinformatörer har under första och andra tertialet arrangerat elva stycken dialogtorg med inbjudna gäster från bland annat Röda korset och Jobbtorg. Även konsumentvägledare och facklig representant har medverkat vid dialogtorg under året.

Förvaltningen har under perioden anordnat fyra temakvällar med teman såsom information om sommarkollo, information om medborgarkontoret, CV-verkstad och information om sommaraktiviteter för barn. Totalt har 100 personer deltagit, varav 72 vuxna och 28 barn. Genom arbetet får bland annat nyanlända och barnfamiljer information som är viktig för att kunna integreras i samhället, och för att kunna delta i meningsfulla aktiviteter under sommarlovet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	23,2 %	23,2 %	23,1 %	24,6 %	24 %	24 %	24 %	Tertial 2 2024
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				83 %		84 %	Tas fram av nämnd	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. Arbetet med bemötandefrågor samt främjandet av delaktighet och inkludering i olika former fortsätter. Medarbetarna är utbildade i det Pedagogiska ramverket och har även genomgått utbildning i MI (motiverande samtal) samt lågaffektivt bemötande. Under våren arrangerades en festival för personer med funktionsnedsättning i syfte att synliggöra målgruppen och verksamheterna samt för att fokusera på delaktighet. Daglig verksamhet arbetar med olika kommunikationshjälpmedel för att underlätta för brukarna att uttrycka sina önskemål. De har även tagit fram ett spel kopplat till sexualitet och diskriminering.								
 	Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering			89 %		95 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. Förvaltningen fortsätter arbetet med bemötandefrågor. Verksamheterna i egen regi har bland annat genomgått en utbildning i ESL (Ett Självständigt Liv) och implementering av arbetssättet pågår. Verksamheterna är även HBTQI-certifierade och det finns utsedda HBTQI-ansvariga inom varje enhet som ansvarar för att arbetet med diskrimineringsfrågor hålls levande.								
 	Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			81 %		83 %	80 %	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att brukarens nöjdhet ska öka. Detta görs bland annat genom projektet KomBo vars syfte är att öka förutsättningarna till rätt kommunikativt stöd samt att anpassa stöd som redan ges efter det behov som finns.								
 	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			87 %		90 %	90 %	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att öka brukarens positiva upplevelser av bemötande. Detta görs genom att fortsatt arbeta med att öka kunskaperna om rätten till kommunikation och sprida KomBo (kommunikationsstöd i boende och daglig verksamhet) även inom grupp- och servicebostäder. Nyanställda medarbetare genomför grundutbildning i det "Pedagogiska ramverket" som ger en grundkompetens gällande olika typer av funktionsnedsättningar, tydliggörande pedagogik och bemötande.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		80 %	79 %	2024
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)						85 %	85 %	2024
  Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	65	55 %	75 %	59,46	65	75 %	75 %	Tertial 2 2024
Analys								
<p>Utfallet för perioden är 65 procent. Bedömningen är att årsmålet om 75 procent inte kommer att uppnås under året. Orsaken är ett en av målgrupperna, barn som placeras i HVB, är svåra att prognostisera årsvis då placeringarna är kortvariga. Utfallet har ökat sedan tertial 1 på grund av att färre barn i gruppen är placerade vid HVB under perioden jämfört med föregående mätperiod, och fler inom familjehem. För den grupp barn som är placerade i familjehem följer skolresultaten plan och prognostiseras nå målet vid slutet av året.</p> <p>Utöver arbetet enligt SAMS (Samverkan för socialtjänst och skola) för att främja en sammanhållen skolgång för de placerade barnen har förvaltningen beslutat att systematiskt följa de HVB-placerade barnens skolresultat även efter hemkomst. Detta för att få en tydligare bild av hur arbetet med dessa barns skolgång fungerar samt vid behov förändra arbetssätten.</p> <p>För de barn som är placerade i familjehem fortgår arbetet med att motverka sammanbrott i familjehemmet för en vård utan avbrott. Förvaltningen ska prioritera att tillsätta skolcoach till de familjehemsplacerade barn som har underkänt och framförallt till dem som inte nås av insatsen Skolfam. Arbetet med stabilitet av vården av de familjehemsplacerade barnen ska fortsätta vilket kommer ge resultat på både kort och lång sikt för skolmålen.</p> <p>Utfallet visar att de placerade flickorna i signifikant högre grad än pojkarna uppnår målen i skolämnen. Detta följer skolverkets nationella statistik vilken framhåller att flickorna i slutet av årskurs nio har bättre skolresultat än pojkarna.</p>								
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	73,6	73,33 %	74 %	70,38	75	80 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
Analys								
<p>Arbetet fortsätter för att göra barn och unga delaktiga i utredningar samt få återkoppling i anslutning till avslutad utredning. Information till barnen behöver anpassas efter ålder och mognad. Är det inte möjligt att återkoppla direkt till barnet behöver dess delaktighet säkerställas genom en ställföreträdare, vanligtvis en vårdnadshavare. Utveckling behöver framförallt ske när det gäller just återkoppling till barnet. Förvaltningen fokuserar därför på att följa och utveckla detta arbete genom bland annat handläggarnas ärendedragningar, stöd från barnrättsambassadörer samt viewpoint vilken är en digital tjänst för att öka barn och ungas delaktighet inom socialtjänsten.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		80 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Skärholmen ger stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Förebyggande och tidiga insatser för att stödja barn i riskzon och motverka destruktivt beteende
- Främjande av barn och ungas hälsa
- Arbetet för att förbättra hälsan för målgruppen inom LSS och socialpsykiatri genom att främja motion och rörelse
- Påbörja förberedande arbete med omställning utifrån kommande förändringar för socialtjänsten
- Arbetet med etablering och inkludering i samhället för nyanlända och andra målgrupper med liknande behov

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Andelen personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten är på en fortsatt hög nivå.

Fler placerade barn i skolåldern klarar målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan i relation till föregående år.

Andelen brukare som är nöjda med sin insats ligger på en fortsatt hög nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen söker budgetjustering inom området demokrati och mänskliga rättigheter för arbetet med att stärka personer med olika former av funktionsnedsättningars delaktighet och möjlighet att kunna påverka i samhället i stort samt att höja valdeltagandet för målgruppen.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för fyra av sex underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och årsmålen för två indikatorer uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Nöjda och trygga äldre

Delaktighet

Förvaltningen arbetar för att äldre ska vara delaktiga och kunna påverka sin vardag. En särskild satsning har gjorts inom hemtjänsten kallad "hemtjänstens år" där bland annat framtagande av informationsmaterial till brukarna har genomförts. Processer samt hantering av synpunkter och klagomål har även utvecklats. Hemtjänstens rutiner har uppdaterats och implementering av uppdateringarna pågår. Ett samarbete med stödverksamheten har inletts och informationsmaterial om vad som händer på träffpunkterna finns nu också hos hemtjänsten för att medarbetare ska kunna tipsa sina hemtjänstkunder om aktiviteterna. Hemtjänsten har även påbörjat ett nytt arbetssätt där planeraren ihop med personal utför första hembesöket hos brukaren för att fånga upp önskemål om hur insatserna ska utföras.

Förvaltningens äldrefältare och stödverksamhet har i samarbete med en extern jurist arrangerat en utbildning för äldre på temat "Planera din framtid". Under utbildningen fick deltagarna bland annat lära sig mer om lag- och arvslott samt varför en framtidsfullmakt skrivs.

Den myndighetsutövande enheten har en barnrättsambassadör som ger information om barnrättsfrågor kontinuerligt på APT (arbetsplatsträff). Det förekommer dock sällan att enheten har kontakt med äldre med barn i hushållet. Om det förekommer tas särskild hänsyn till barnets behov i beviljandet av insatser.

"Demenscentrum"

Förvaltningen har sedan tidigare påbörjat en satsning för att inrätta ett "demenscentrum" i Sättra vård- och omsorgsboende. Syftet med ett "demenscentrum" är att sprida kompetens och

ge vägledning samt att bidra till stärkt kvalitet inom demensområdet. Beslut har tagits under året om att bredda projektet till att omfatta alla äldre och inte endast personer med demenssjukdom. Under våren genomfördes samtalsgrupper med seniorer under ledning av förvaltningens äldrefältare och träffpunkt med syfte att inhämta tankar och idéer. Frågan utreds vidare under året.

Samverkan

Beställarenheten och hemtjänsten deltar i ett STEG-projekt tillsammans med primärvårdsrehab i Skärholmen. Projektet, som är länsövergripande, drivs av Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum och syftar till en ökad kommunikation och samverkan mellan berörda aktörer avseende äldre personers egenvård.

Aktiviteter inom vård- och omsorgsboende, mötesplatser och träffpunkter

Under sommaren anordnade Sätra vård- och omsorgsboende en eftermiddag i cirkusens tecken för sina brukare. Aktiviteten innehöll fiskedamm, lotteri och musik och det bjöds på popcorn, sockervadd och munkar. Brukarna fick på så vis möjlighet att med hjälp av exempelvis smak och lukt aktivera kropp, sinne och själ på olika sätt. Sätra vård- och omsorgsboende har även anordnat en fest med italienskt tema. Där bjöds brukarna på vedugnspizza från en foodtruck.

Förvaltningens aktivitetscenter har anordnat veckovis återkommande aktiviteter som exempelvis tipspromenad, bingo och gymnastik samt månadsspecifika aktiviteter som föreläsningar, gemensam lunch och musikunderhållning. Under sommaren har verksamheten även arrangerat en kryssning för seniorer genom Stockholms skärgård med mat, dans och musik.

Tidigare mätningar har visat att förebyggande insatser, bland annat anhörigstöd samt öppna träffpunkter, främst nyttjas av kvinnor. Verksamheten arbetar därför med att utveckla fler aktiviteter som också efterfrågas av män. Verksamheten har lagt om programmet för att det ska vara mer könsneutralt och på så vis även locka fler män. Verksamhetens hälsopedagog har också startat upp grupper riktade till män.

Uppsökande verksamhet

Under våren har studenter från Kungliga Tekniska Högskolan, som deltar i Openlabs tvärvetenskapliga masterkurs "Innovationer för samhällsutmaningar", bedrivit ett projekt med förvaltningens uppsökande verksamhet (äldrefältaren) för att titta på äldre och ensamhet. Målet var att utveckla tillgängliga och inkluderande lösningar för att koppla samman äldre med möjligheter till ett aktivt åldrande. Projektet är nu avslutat och en färdig metod har överlämnats till avdelningen. Förslaget innefattar ett odlingsprojekt som syftar till ökat socialt sammanhang för målgruppen.

Under sommaren har ungdomar i sitt feriearbete provat på jobbet som äldrefältare. Syftet var att ge ungdomarna ökad förståelse för yngre och äldres likheter, förutsättningar och erfarenheter. Ungdomarna deltog vid bland annat avdelningens firande av "lilla midsommar" i samarbete med Svenska kyrkan samt under pop up-träffar för seniorer i förvaltningens hubb under sommaren.

Under föregående år tog förvaltningen fram en informationsbroschyr som riktar sig till

seniorer inom stadsdelsområdet. I materialet finns bland annat information om verksamheter inom kultur- och hälsoområdet, träffpunkter, anhörigstöd med mera. Under året har en kompletterande broschyr tagits fram med information om kommande aktiviteter och träffpunkter.

Digitalt stöd

Vid fem tillfällen under sommaren anordnade förvaltningens äldrefältare IT-utbildning för seniorer i samarbete med *Unga IT-utbildare* (program och sommarjobb för ungdomar i Stockholms stad som anordnas av Rookie Startups). Syftet med utbildningen var att minska det digitala utanförskapet genom att låta ungdomar utbilda, hjälpa och vägleda äldre i det digitala landskapet. Utbildningen bestod bland annat av personlig hjälp med IT- och teknikfrågor, hur bedrägeribrott kan undvikas samt information om vanligt förekommande webbtjänster. Inom förvaltningens aktivitetscenter erbjuds även IT-hjälp.

Myndighetsutövning

I syfte att säkerställa att den enskildes behov blir tillgodosedda och att de beviljade insatserna utförs med god kvalitet har den myndighetsutövande enheten fokuserat extra på individuppföljningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare						82 %	82 %	2024
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				82 %		87 %	87 %	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. Genomförandeplanen är ett viktigt instrument för att dokumentera och tydliggöra hur den enskilde görs delaktig i hur hjälpen utförs. Hemtjänsten i egen regi fortsätter att utveckla genomförandeplanen som ett viktigt arbetssätt för att skapa delaktighet i insatserna. En god dokumentation, där även ändringar i preferenser kommuniceras mellan medarbetarna, ökar också möjligheten för att den enskildes önskemål tas tillvara direkt. Hemtjänsten arbetar också med att förbättra kontaktvägarna till verksamheten och kommunicera detta till sina brukare.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %		79 %	79 %	2024
Analys Prognosen baseras på föregående års resultat i brukarundersökningen. Årets resultat redovisas i verksamhetsberättelsen. För att öka omsorgstagarnas upplevelse av att de kan påverka hur hjälpen utförs fortsätter förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi att arbeta med de fyra hörnstenarna i Silviahemmets vårdfilosofi: <i>symtomkontroll, anhörigstöd, teamarbete</i> samt <i>kommunikation och relation</i> . Inom ramen för detta har medarbetarna regelbundna reflektionsstunder. Ett tema för dessa stunder har varit självbestämmande och på vilket sätt brukaren kan påverka sin omsorg. Verksamheten har även ett utvecklat arbetssätt som innebär att det sker en kollegial observation två gånger per år. Observatörerna tittar då bland annat på om verksamheten har ett arbetssätt som möjliggör för brukaren att vara delaktig. Arbetet med genomförandeplaner är också viktigt för att sprida kunskap om brukarens behov och önskemål.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,07					0,04	Tas fram av nämnd	2024
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser				75		67 %	67 %	2024
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				9,3		9	Max 10 personer	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Äldre i Skärholmen får en god omsorg och är trygga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Omstart av tidigare planerad satsning att utveckla Sätra vård- och omsorgsboende till ett "demenscentrum"
- Arbetet för att äldre ska uppleva att de kan vara delaktiga och påverka sin vardag

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Andelen nöjda omsorgstagare ligger på en fortsatt hög nivå.

Personalkontinuiteten inom hemtjänsten ligger på en fortsatt hög nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen söker medel från Äldreförvaltningen gällande matlyftet.	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen söker medel för Silviahems-certifiering (utbildning för nyanställda medarbetare) samt specialistutbildning till Silviasystem för undersköterskor från kompetensutvecklingssatsningen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen söker vikarieersättning för Silviahemsutbildningar från kompetensutvecklingssatsningen.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för två av fem underliggande indikatorer uppnås helt och årsmålen för tre indikatorer uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året

Kultur, idrott och fritid i stads- och parkmiljö

Andelen barn och unga som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter har ökat med sju procentenheter mellan åren 2023 och 2024, och uppgår nu till 71 procent. Flickor är mer nöjda än pojkar med tillgången till kulturaktiviteter. Även andelen barn och unga som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter har ökat mellan år 2023 och 2024 från 67 procent till 70 procent. Pojkar är generellt sett mer nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter.

Förvaltningen har under våren fortsatt planeringen av en konsertserie i samarbete med föreningen FOLK. Sammanlagt har tio konserter genomförts under juni och augusti i Skärholmens fyra stadsdelar. Artisterna är utvalda för att tilltala en bred publik. Det har bland annat bjudits på etiopisk, turkisk och latinamerikansk musik och azerbajdzjansk dans. Under hösten kommer statistik över hur många som tog del av konserterna, både på plats och digitalt.

Under tre söndagar i augusti och september anordnas kostnadsfri utomhusbio för barn och vuxna i tunneln under Skärholmsvägen vid Skärholmens centrum.

Under sommaren har det erbjudits en cirkusföreställning och tre musikföreställningar för barn i åldrarna 0-12 år. Alla fyra tillfällena har varit kostnadsfria och framförts i anslutning till parklekar och plaskdammar i stadsdelsområdet.

Samarbetet med Löparakademin fortsätter inom ramen för det avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) som träffats. Löparakademin anordnade i maj Skärholmsloppet, ett löplopp i centrala Skärholmen där 2 500 deltagare, varav cirka 2 000 var barn och ungdomar, sprang utan kostnad. Löparakademin har också anordnat ett tioveckorsprogram som 32 ungdomar i

åldern 13-16 år, varav 14 flickor och 18 pojkar, deltagit i. I programmet har deltagarna löptränat två gånger per vecka. De har också haft en heldags workshop en dag varannan helg under programtiden. Löparakademins utvärdering visade att 98,6 procent av deltagarna var nöjda med programmet i sin helhet, 82,2 procent vill fortsätta träna efter programmets slut och 90,4 procent svarade att de fått bättre självförtroende sedan de började träna med Löparakademien. Under sommaren och hösten anordnar Löparakademien olika slags träningsutmaningar i samband med skolloven, såsom stafetter, styrkeutmaningar och tipspromenad.

Kultur, idrott och fritid för barn och unga

Öppna verksamheter

Inom ramen för fritidsgårds- och parkleksverksamheterna erbjuds möjligheter till musik, teater, dans, sång och bild. Verksamheten erbjuder också aktiviteter i samverkan med föreningar och kulturaktörer såsom scouterna, Samhällsmatchen, Löparakademien och Kulturskolan. Samverkan med externa aktörer har bidragit till nya aktiviteter. Samhällsmatchen erbjuder besökarna möjlighet att gå på fotbollsmatcher och prova på att spela fotboll varje fredag. Samarbete med riksiddrottsförbundet har resulterat i möjligheten att under lov prova nya sporter som fäktning och taekwondo. I samverkan med kulturförvaltningen har 15 ungdomar deltagit vid seglarkollo under sommaren.

Fritidsgårds- och parkleksverksamheterna samverkar med förskola samt medborgarservice och stadsmiljö för att utveckla kulturutbud i verksamheterna samt för att utveckla aktiviteter och utbud generellt. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för utveckling av kulturverksamhet i förvaltningens öppna verksamheter pågår, där inriktningen är parklekar och fritidsgårdar. Förvaltningen arbetar också med att ta fram ett ramverk för etablering av ett nätverk mellan aktörer som driver kulturverksamhet för unga i stadsdelsområdet. Arbetet med att kartlägga behov hos stadens aktörer pågår, möten är genomförda med bland andra Kulturskolan och idrottsförvaltningen. Möten med biblioteken och Kulturhuset stadsteatern är inbokade.

Nämnden har beslutat om en utvecklingsplan för fritidsgårdsverksamheten som innehåller flera satsningar. Arbetet med implementeringen av utvecklingsplanen fortlöper under 2024.

Förskolan

Barn i stadsdelsområdets förskolor har under våren fått del av professionella kulturaktiviteter inom ramen för Kulan-premien, där två olika föreställningar för 3-4-åringar respektive 5-6-åringar har erbjudits, samt ett sångprogram för 1-3-åringar.

Flera av förskolorna erbjuder kapprumsbibliotek i samarbete med Skärholmens bibliotek. Det innebär att familjer kan låna hem bokpåsar direkt från förskolan. Förskolan informerar biblioteken om vilka språk familjerna talar och böcker på de språken finns tillgängliga i kapprumsbiblioteket. Förskolorna beskriver att biblioteken är uppskattade av både barn och vuxna och bidrar till en samverkan med hemmen.

Under sommaren besökte förskolorna parkteaterns föreställningar som genomfördes i stadsdelsområdet. Föreställningarna var mycket uppskattade inslag i sommarförskolan.

Ett arbete har påbörjats med att starta ett pilotprojekt i förskolan med syfte att öka

förskolebarns intresse för idrott och rörelse. Förslag på idrottsaktiviteter har tagits fram inom idrotter med verksamhet och ledarkompetens för 6-åringar med tanken att dessa aktiviteter eventuellt också kan anpassas till 4-5-åringar. Ett möte för att planera vidare kring detta hålls i augusti.

Kultur och fritid för personer med funktionsnedsättning

För andra året i rad arrangerade utförarverksamheterna i egen regi en festival för personer med funktionsnedsättning (Häng med-festivalen). Exempel på festivaldagarnas innehåll: Högläsning med TAKK (tecken som stöd), information från valmyndigheten och valnämnden, konstprojekt, föreläsare, dans, interaktiv föreställning med dragshowteatersällskap, hip hop-klubb samt pyssel och ansiktsmålning. Under festivalen arrangerades även olika hälsofrämjande aktiviteter såsom ett lopp, dans och hundpromenader. Stadens fritidsutvecklare fanns även på plats för att ge stöd i att hitta passande aktiviteter.

Särskilt boende inom socialpsykiatri inledde ett samarbete med Balettakademin under 2023 som fortsatt under våren. Syftet med projektet är att främja en bättre hälsa för brukarna genom rörelse och dans.

Kultur och fritid för äldre

Under året har det ordnats olika aktiviteter på förvaltningens aktivitetscenter i syfte att motverka ensamhet och erbjuda en meningsfull vardag. Veckovisa återkommande aktiviteter anordnas som exempelvis tipspromenad, bingo och gymnastik samt månadsspecifika aktiviteter som föreläsningar, gemensam lunch och musikunderhållning. Under sommaren har det även arrangerats en kryssning genom Stockholms skärgård med mat, dans och musik för seniorer.

Olika aktiviteter erbjuds äldre som bor på Sätra vård- och omsorgsboende. Under sommaren anordnades till exempel en eftermiddag i cirkusens tecken. Aktiviteten innehöll fiskedamm, lotteri och musik och det bjöds på popcorn, sockervadd och munkar. Brukarna fick på så vis möjlighet att med hjälp av exempelvis smak och lukt aktivera kropp, sinne och själ på olika sätt. Sätra vård- och omsorgsboende har även anordnat en fest med italienskt tema. Där bjöds brukarna bland annat på vedugnspizza från en foodtruck.

Fritidsbanken

Arbetet med att färdigställa Fritidsbanken har fortgått under perioden. Verksamhetens syfte är att möjliggöra för skärholmsborna att kunna delta i och pröva olika idrottsaktiviteter, både på egen hand och inom ramen för föreningslivet. Fritidsbanken är som ett bibliotek med sport- och friluftsutrustning där skärholmsborna kan låna exempelvis skidor, skridskor, fotbollsskor, ishockeyutrustning och friluftskök utan kostnad. Fritidsbanken kommer att öppna i en lokal på Måsholmstorget under hösten.

Under perioden har insamlingen av fritidsartiklar fortgått. Utrustning har lämnats in av både privatpersoner och secondhandaffärer. Ny utrustning har skänkts av bland annat en större sportbutikskedja. Insamlingen fortsätter under hösten. Information om Fritidsbanken har spridits i sociala medier samt uppmärksammats i radio och TV.

Föreningsliv

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att implementera handlingsplanen för att stötta civilsamhället. Inom ramen för detta arbete har föreningar i stadsdelsområdet bjudits in till möten där föreningarna har fått information om förvaltningens arbete och hur föreningarna kan påverka och vara delaktiga i Skärholmens utveckling. En inventering av möjliga lokaler inom Stockholm stads verksamheter som kan göras tillgängliga för föreningar har genomförts. Vidare har arbetet fortsatt med att, i samarbete med Stadsarkivet och en förening, dokumentera skärholmsbors erfarenheter i stadens historia.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	73	81 %	66 %	74		75 %	75 %	2024
<p>Analys</p> <p>Utfallet för indikatorn bygger på andelen barn och ungdomar som svarat "ja" på frågan "På min fritid, efter skolan, så idrottar eller motionerar jag minst två gånger per vecka" i skolenkäten som går till ungdomar i årskurs 5 och 8 i grundskolan.</p> <p>Årsmålet uppnås delvis med ett utfall om 73 procent jämfört med årsmålet 75 procent. Utfallet har legat mellan 69 och 74 procent sedan 2021. Ungdomar i stadsdelsområdet deltar i idrottsaktiviteter på fritiden i lägre utsträckning än ungdomar i staden som helhet (86 procent).</p> <p>Det är en skillnad utfallet mellan flickor och pojkar. Skillnaden är större än i staden totalt. För flickor är utfallet 66 procent (staden totalt 84 procent) och för pojkar 81 procent (staden totalt 89 procent). Statistiken visar att ungefär var fjärde flicka slutar idrotta på sin fritid mellan årskurs fem och åtta. Det sker en minskning från 75 procent till 57 procent. För pojkar är det omvända. Andelen pojkar som idrottar ökar med nio procentenheter mellan årskurs fem och åtta.</p> <p>Generellt deltar unga från familjer med större ekonomiska resurser i föreningsanknutna idrottsaktiviteter medan unga i familjer med mindre ekonomiska resurser i högre grad deltar i öppen verksamhet såsom bibliotek och fritids- och ungdomsgårdar. Orsakerna är komplexa och handlar om såväl möjligheter och hinder för den enskilde att delta som tillgång/utbud och stöd för att minska trösklarna till deltagande. Förvaltningen samverkar med olika aktörer i syfte att vidga utbudet av idrottsaktiviteter för ungdomar.</p>								
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	45 %	51 %	41 %	51 %		52 %	56 %	2024
<p>Analys</p> <p>Indikatorn bygger på resultat på frågan "På min fritid, efter skolan, deltar jag i kulturaktiviteter som jag tycker om" från skolenkäten som går till ungdomar i årskurs 5 och 8 i grundskolan. Frågan är således inte helt överensstämmande med indikatorn, då det i indikatorn inte specificeras att det ska vara kulturaktiviteter som barnen/den unge inte bara deltar i, utan också tycker om. Utfallet har sjunkit med sex procentenheter jämfört med 2023.</p> <p>Mönstret i samtliga stadsdelsområden i staden är att andelen barn i årskurs fem som deltar i kulturaktiviteter är högre än i årskurs åtta, och skillnaden är större för flickor än för pojkar. I Skärholmens stadsdelsområde är det inte någon större skillnad mellan flickor och pojkar i årskurs fem (52 respektive 53 procent). Den stora skillnaden är i årskurs åtta där andelen flickor som deltar i kulturaktiviteter är 28 procent jämfört med 48 procent av pojkarna. Fritidsverksamheten har en viktig roll i att jämna ut villkoren för flickor och pojkars fritidssituation. Det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan för utveckling av kulturverksamheten i förvaltningens öppna verksamheter.</p> <p>Generellt deltar barn och unga från familjer med större ekonomiska resurser i ledarledda kulturaktiviteter medan barn och unga i familjer med mindre ekonomiska resurser i högre grad deltar i öppen verksamhet såsom bibliotek och fritids- och ungdomsgårdar. Orsakerna är komplexa och handlar om såväl möjligheter och hinder för den enskilde att delta som tillgång/utbud och stöd för att minska trösklarna till deltagande. Vid jämförelse med staden totalt konstateras att staden genomgående har ett relativt svagt resultat, samt att skillnaden mellan denna fråga och frågan om nöjdhet med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden skiljer sig åt inom staden som helhet där man överlag uppger högre nöjdhet än deltagande. Förvaltningen ser att det kan finnas en utmaning i hur frågan tolkas och vad barn och unga anser vara kulturaktiviteter.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	70 %	75 %	65 %	67 %		70 %	76 %	2024
Analys En högre andel pojkar än flickor är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter, likt andelen flickor och pojkar som deltar vid idrottsaktiviteter. Ungefär var fjärde flicka slutar idrotta på sin fritid mellan årskurs fem och åtta, vilket kan vara en faktor som påverkar flickors nöjdhet med tillgången till idrottsaktiviteter. För att vidga utbudet av idrottsaktiviteter samverkar förvaltningen med olika aktörer.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	71 %	68 %	73 %	64 %		70 %	77 %	2024
Analys Nöjdheten över tillgången till kulturaktiviteter skiljer sig åt inom staden som helhet där man överlag uppger högre nöjdhet än deltagande. Flickor i Skärholmen är mer nöjda med tillgången till kulturaktiviteter än pojkar, men deltar i lägre utsträckning i kulturaktiviteter på sin fritid jämfört med pojkar. Förvaltningen samverkar med olika aktörer samt anpassar aktiviteter inom de egna verksamheterna för att ungdomar oavsett kön ska ha tillgång till och vilja delta vid både kultur- och idrottsaktiviteter.								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	44 %	54 %	36 %	44 %		50 %	66 %	2024
Analys Indikatoren bygger på frågan "Är du medlem i en förening (tex idrottsförening, scout, spelförening eller kulturförening)?", från skolenkäten som går till ungdomar i årskurs 5 och 8 i grundskolan. Resultatet är detsamma som för 2023. Av flickorna är 36 procent medlem i någon förening och av pojkarna är det 44 procent, att jämföra med staden som helhet där 60 procent av flickorna och 69 procent av pojkarna är medlem i en förening. Mellan årskurs fem och åtta sker en betydande minskning med 37 procentenheter (från 53 procent till 16 procent) för flickor, och en mindre minskning med 3 procentenheter för pojkar (från 55 procent till 52 procent). Detta innebär, om trenden fortsätter, att mer än två tredjedelar av alla flickor som i årskurs fem deltar i en förening, inte längre gör det i årskurs åtta. I staden som helhet är det en minskning från årskurs fem till årskurs åtta med 14 procentenheter för flickorna och för pojkar en minskning med fem procentenheter. Små inkomster, osäkra boendevillkor och föräldrars värderingar eller ovana vid föreningsformen - innebär att föreningslivet inte enskilt kan påverka deltagandet i föreningar på fritiden. Ytterligare utmaningar är föräldrars rädsla på grund av öppna drogscener och skjutningar som kan leda till att barn och ungdomar hålls hemma. För att öka barn och ungdomars intresse för föreningsledd idrott samverkar förvaltningen med idrottsföreningar i olika former.								

Nämndmål: I Skärholmen har alla tillgång till ett rikt kultur, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet med kultur och idrott i det förebyggande arbetet för barn och unga

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ansöker om budgetjustering inom området högtider och evenemangsdagar avseende konsertserie "FOLK på gården.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ansöker om budgetjustering inom området högtider och evenemangsdagar avseende utökat antal stadsdelsdagar.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ansöker om budgetjustering inom området Stockholm vid Vattnet avseende förstärkning av Mälärhöjdsbadet som målpunkt året om.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att de fyra underliggande målen för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig också på att samtliga nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål fortgår enligt plan.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.1, Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring**, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen arbetar för att minska energiförbrukningen inom förvaltningens verksamheter. Energiförbrukningen ligger på samma nivå 2024 som föregående år vilket tyder på att förvaltningens verksamheter ändå har haft en energibesparing under året, eftersom lokalbeståndet har utökats och renoveringsarbeten har genomförts under 2024 som påverkar den totala energiförbrukningen negativt. Insatser genomförs med målet att lindra effekterna av klimatförändringar. Arbetet med återbruk minskar klimatpåverkan och sparar värdefulla naturresurser.

Förvaltningen deltar i det förvaltningsöverskridande EU-projektet Scale Stockholm som syftar till att öka takten i klimatomställningen till 2030.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 2.2, Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar**, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Det är en utmaning för vissa verksamheter inom förvaltningen att uppnå KF:s årsmål om 70

procent ekologiska måltider och livsmedel. Inom förskolan har den ekologiska andelen livsmedel ökat stadigt de senaste åren. Under 2024 fortsätter den positiva trenden. Framgångsfaktorer i förskolans arbete med ekologiska inköp har varit att systematiskt prioritera ekologiska livsmedel och att anordna ett köksnätverk för kockarna för erfarenhetsutbyte och kunskapsinhämtning.

Arbetet med att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald inom skötseln av gräs- och ängsytor har pågått systematiskt sedan flera år tillbaka. Under våren 2024 har en översyn av samtliga bruksgräsytor genomförts i syfte att identifiera fler ytor där det är lämpligt att ställa om från gräsklippning till högräs. Som resultat av denna översyn har tio nya högräsytor, med en total yta på cirka 20 000 kvm, tillkommit inom stadsdelsområdet.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 2.3, *Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen har tillsammans med Cykelfrämjandet ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) som löper till och med 31 december 2026. Syftet är att skapa lust och kunskap om att använda cykel som transportmedel. Förvaltningen arbetar också med att öka framkomligheten. I samarbete med trafikkontoret, har en kartläggning tagits fram av prioriterade cykelstråk som kan vara sårbara vid större skyfall. Upprustning av markbeläggning kommer nu att fokuseras till identifierade prioriterade stråk.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 2.4, *Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Genom att utveckla arbetssätt och genomföra olika insatser/aktiviteter bidrar förvaltningen till att stadens miljömål uppnås.

För att öka källsorteringen har förvaltningen börjat utreda hur tillfällig källsortering ska genomföras vid offentliga tillställningar med förvaltningen som arrangör. Prioriteringen grundar sig på nya regler om förpackningsinsamling vid offentliga tillställningar.

Förvaltningen använder miljöbedömningssystemet Byggvarubedömningen (BVB) för kontroll och dokumentation av bygg- och anläggningsmaterial. Detta gör att förvaltningen enkelt kan undvika att bygga in giftiga material i till exempel beläggningar, parkmöbler och lekutrustning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för två av fyra underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och årsmålen för två indikatorer uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Energieffektivisering

Energieffektivisering spelar en viktig roll för en hållbar omställning och är ofta det billigaste och snabbaste sättet att minska miljöpåverkan. I årsskiftet mellan 2022 och 2023 påbörjade förvaltningen ett intensivt arbete med energieffektivisering, i början av arbetet minskade energiförbrukningen. Minskningen har avstannat, förbrukningen ligger nu på ungefär samma nivå som 2023. Orsaker till att energiförbrukningen inte minskar, trots olika åtgärder kan antas bero på utökat lokalbestånd och genomförda renoveringsarbeten på Måsholmstorget och Sätra vård- och omsorgsboende. Att energiförbrukningen under 2024 ligger på samma nivå som under 2023 kan dock ses som ett positivt resultat då det i praktiken inneburit att förvaltningen haft energibesparingar som kompenserat för ovanstående.

Förvaltningen ser en risk att årsmålet för kommunfullmäktiges indikator gällande köpt energi inte kommer att uppnås då den köpta energin i slutet av juli 2024 uppmätts till ca 0,85 GWh. För att årsmålet om 1,35 GWh ska uppnås krävs därmed att den genomsnittliga energiförbrukningen minskar under hösten 2024. Den totala energiförbrukningen förväntas dock öka något i och med att förvaltningen utökat sitt totala lokalbestånd med 600 kvm, då Fritidsbanken tillträdde sina lokaler i augusti.

I syfte att minska energiförbrukningen kommer förvaltningen utföra en analys för att identifiera vilka lokaler som har lägst energieffektivitet och med stöd från Energicentrum utarbeta relevanta åtgärder. Vidare har förvaltningen blivit tilldelad klimatinvesteringsmedel för att fortsätta arbetet med utbyte av ineffektiv belysning i förskolelokaler. Hittills har tio förskolor fått nya armaturer. De tilldelade medlen möjliggör utbyte av ineffektiv belysning i de sex förskolor som kvarstår i projektet.

Minskad klimatpåverkan

Förvaltningen arbetar med att fasa ut fossilbaserade transporter, såväl när det gäller de egna fordonen som i upphandlingar. När det gäller den egna fordonsflottan planerar förvaltningen att successivt byta ut tre av sina arbetsbilar inom parkdriftsverksamheten till elbilar. När det gäller upphandlingar tar förvaltningen hjälp av miljöförvaltningens Transportcentrum för att ställa miljökrav på transporter, fordon, arbetsmaskiner och bränslen som ingår i upphandling av varor, tjänster och entreprenader.

Vidare deltar förvaltningen i det förvaltningsöverskridande EU-projektet Scale Stockholm som syftar till att öka takten i klimatomställningen till 2030. Projektet ska bjuda in deltagare till lokala omställningsarenor där förslag till lokala insatser ska ta fram. Insatserna ska testas, följas upp, utvärderas och revideras efter ett år. Åtgärder som visar sig bidra till klimatomställningen ska efter projektets slut skalas upp och spridas till andra delar av staden. Projektet är fortfarande i startgroparna, men preliminära teman är transporter, energi, plast, konsumtion och lokal odling. I början av september kommer förvaltningen, tillsammans med

miljöförvaltningen, Sweco och Digidem Lab, ha sin första lokala workshop inom projektet.

Klimatanpassning

Grönstruktur i form av träd, buskar och annan växtlighet har stor potential att lindra effekterna av klimatförändringar genom att reducera risken för översvämning, ras, skred och erosion, samt genom att lindra effekten av högre temperaturer. Som ett led i detta har förvaltningen genomfört en aktivitet för att öka krontäckningsgraden, det vill säga den yta som skuggas av trädkronor. Nio ekar har planterats intill en gång- och cykelväg i höjd med Sättra bollplan. Platsen har valts utifrån genomförd värmekartering och artvalet är baserat på rekommendationer i stadens stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Träden kommer att beskugga ett huvudcykelstråk och kan därmed underlätta cyklande i ett allt varmare klimat.

Återbruk

Att återanvända material och produkter utgör ett viktigt verktyg för att minska behovet av nyproduktion och resursutvinning, vilket i sig minskar klimatpåverkan och sparar värdefulla naturresurser. Förvaltningen planerar därför att genomföra en intern kommunikationsinsats gällande stadens digitala marknadsplats Stocket återbruk. Genom att lyfta relevant statistik och goda exempel är syftet att motivera inköpande funktioner att vända sig till Stocket i första hand och därmed öka andelen återbrukat material inom förvaltningen. Därtill planerar förvaltningen utreda möjligheter att recirkulera material i samarbete med remake-verksamheter.

Som del av den ideella organisationen Fritidsbanken Sverige arbetar förvaltningen även med att starta upp Stockholm stads första Fritidsbank i anslutning till Skärholmen centrum. Fritidsbanken samlar in begagnad sport- och fritidsutrustning och lånar ut den gratis, som ett slags bibliotek, fast med sport- och fritidsprylar. Här ska vem som helst kunna låna allt från ett tremannatält till flytvästar, fotbollsskor och skidutrustning. Genom att kostnadsfritt låna ut sport- och fritidsutrustning kommer Fritidsbanken främja cirkularitet och minska konsumtionsbaserade utsläpp. Förvaltningen planerar att öppna Fritidsbanken under hösten 2024.

Minskat matsvinn

Genom att minska matsvinnet minskar den klimatpåverkan som produktion och hantering av mat medför. Att öka medvetenheten om matsvinn genom systematiska matsvinnundersökningar är ett viktigt steg i detta arbete.

I arbetet med matsvinn behöver förskolorna skapa nya rutiner och arbetssätt. Ett dokument för arbetet ska tas fram i vilket det ska tydliggöras hur barnen och den pedagogiska verksamheten ska inkluderas.

Förvaltningen kommer även följa upp och analysera resultat från existerande matsvinnsmätningar från förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider				1,5 kg CO2 per kg livsmedel		1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation				1,21 GWh		1,35 GWh	1 735 GWh	2024
Analys								
Förvaltningen ser en viss risk att årsmålet gällande köpt energi kommer att överskridas då den köpta energin i slutet av juli 2024 uppmätts till cirka 0,85 GWh. För att årsmålet om 1,35 GWh ska uppfyllas krävs därmed att den genomsnittliga energiförbrukningen minskar under resterande månader 2024. Dock förväntas den totala energiförbrukningen öka något i och med att förvaltningen utökar sitt totala lokalbestånd med 526 kvm den 15 augusti, då Fritidsbanken tillträdde sina lokaler. I syfte att minska energiförbrukningen kommer förvaltningen utföra en analys för att identifiera vilka lokaler som har lägst energieffektivitet och med stöd från Energicentrum utarbeta relevanta åtgärder. Vidare har förvaltningen blivit tilldelad klimatinvesteringsmedel för att fortsätta arbetet med utbyte av ineffektiv belysning i förskolelokaler.								

Nämndmål: Skärholmen har minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet och miljöprogrammets mål två och tre prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet med energieffektivisering
- Arbetet med återbruk och med att minska matsvinn

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmåls- och nämndmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Förvaltningens upphandlade livsmedel och måltider har en minskad klimatpåverkan
Förvaltningens köpta energi minskar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlingar vars värde överstiger 1 mnkr som innehåller relevanta klausuler utifrån Miljöprogrammet				100 %		100 %		2024
 Minskad energiförbrukning i				3,7 %		5 %		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förvaltningens verksamheter								
Analys								
<p>Under perioden januari - juli 2024 har energiförbrukningen ökat med 0,6 procent jämfört med samma period 2023.</p> <p>Orsaker till att energiförbrukningen inte minskar, trots utförda åtgärder, tros bland annat vara att hemtjänsten tillträdde en ny lokal i december 2023, vilket innebar en utökning av det totala lokalbeståndet med cirka 500 kvm. Därtill har en del renoveringsarbeten utförts på Måsholmstorget och Sätra vård- och omsorgsboende. I augusti 2024 tillträdde Fritidsbanken sina nya lokaler, vilket innebär ytterligare utökning av lokalbeståndet med drygt 500 kvm. Detta förväntas leda till ytterligare ökad energiförbrukning framöver. Att energiförbrukningen under 2024 ligger på samma nivå som under 2023 kan dock ses som ett positivt resultat då det i praktiken måste ha inneburit att förvaltningen haft energibesparingar i andra lokaler som kompenserat för ovanstående.</p> <p>I syfte att minska energiförbrukningen kommer förvaltningen utföra en analys för att identifiera vilka lokaler som har lägst energieffektivitet och med stöd från Energicentrum utarbeta relevanta åtgärder. Vidare ska förvaltningen fortsätta arbetet med utbyte av ineffektiv belysning i förskolelokaler.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen söker budgetjustering inom området klimatinvesteringar för ökad krontäckningsgrad och beskuggning.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålet för den underliggande indikatorn prognostiseras att uppnås helt
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Ekologiska livsmedel

Produktion av livsmedel har en stor inverkan på naturen. Ekologiska inköp är därmed ett effektivt sätt för förvaltningen att bidra till främjandet av biologisk mångfald i stor skala.

Inom förskolan har den ekologiska andelen livsmedel ökat stadigt de senaste åren. Under 2024 har utfallet varierat över månaderna, men förvaltningen ser ändå en fortsatt ökande trend. Framgångsfaktorer i förskolans arbete med ekologiska inköp har varit att systematiskt prioritera ekologiska livsmedel och att anordna ett köksnätverk där kockarna deltar varje vecka, under ledning av en måltidsstrateg. På nätverket får förskolornas kockar utrymme för kollegialt lärande, kunskapsutbyte, kunskapsuppdatering samt dialog kring resultat och utmaningar. Enhetscheferna ska under höstterminen 2024 delta på dessa nätverk en gång i månaden för att tillsammans med kockar och matstrateg arbeta med uppföljning av budget

och ekologiska mål.

Ett gott exempel är att förskolan har startat en gemensam inköpslista med råvaror som är grundläggande och återkommande i köken, vilket har hjälpt kockarna att öka de ekologiska inköpen jämfört med föregående år. Den gemensamma inköpslistan ska utvecklas ytterligare och kan förhoppningsvis leda till att förskolor som ligger något lägre i ekologiska inköp ökar sin andel.

Det finns skillnader mellan förskolornas kök – en del kök når en högre andel ekologiska inköp av livsmedel till en lägre kostnad. Denna skillnad kan bero på kunskapsskillnader både vad gäller kost och matlagning, och vad gäller kännedom om livsmedel och produkter i e-handeln. I vissa fall handlar det om att det billigare ekologiska alternativet är slut. I det fortsatta arbetet blir det därför viktigt att ge kockarna stöd i att välja det ekonomiska alternativet.

Den måltidsleverantör som upphandlats för färdiglagad mat inom daglig verksamhet, hemtjänst och vård- och omsorgsboende levererar cirka 70 procent ekologisk mat, vilket går i linje med stadens mål. Däremot rapporterar en del utförarenheter att de finner det svårt att nå målet vid inköp av livsmedel. Exempel på svårigheter som tas upp är att inköpande funktioner också behöver ta hänsyn till exempelvis fetthinnehåll och konsistens vid inköp av livsmedel som är lämpligt utifrån den äldre personens behov. Vidare upplever vissa utförarenheter att de har svårt att nå upp till målet då de är små och endast köper mindre mängder livsmedel, och i vissa utförarenheter hanteras en betydande andel av inköpen av deltagare i så kallad ADL-träning (träning som ska hjälpa deltagare hantera aktiviteter i dagliga livet, till exempel att köpa livsmedel).

Vidare har det framkommit att inköpande funktioner inom såväl förskolan som utförarenheter inom Stöd och service tycker att det är svårt att veta vilka livsmedelsgrupper som är viktigast att prioritera, samt om svenska livsmedel bör prioriteras framför ekologiska livsmedel från utlandet. Därför planerar förvaltningen att ta fram ett stödmaterial för ekologiska inköp, som vägleder inköpande funktioner i hur man kan öka andelen ekologiska inköp och göra klimatsmarta val, med fokus på förskolan och utförarenheter inom Stöd och service. Dialog kommer också föras med övriga avdelningar för att höja andelen ekologiska inköp även bland de mindre dominerande inköparna av livsmedel.

Biologisk mångfald i naturreservatet och i parkmark

Förvaltningen arbetar enligt plan med kommunfullmäktiges aktivitet gällande att öka andelen höggräs. Arbetet med att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald inom skötseln av gräs- och ängsytor har pågått systematiskt sedan 2014. Tidigare bruksgräsytor har ställts om till slätter med upptag och på vissa platser utan upptag. Vidare har gräsklippningsrutinerna på bruksgräsytor ändrats från klippning vid fasta tidpunkter till klippning vid behov, anpassat efter de aktuella gräsyornas produktivitet samt väderlekens påverkan, vilket både förbättrat förutsättningarna för biologisk mångfald samt minskat driftskostnaderna för aktiviteten.

Under våren 2024 har en översyn av samtliga bruksgräsytor genomförts i syfte att identifiera fler ytor där det är lämpligt att ställa om från gräsklippning till höggräs. Som resultat av denna översyn har tio nya höggräsytor, med en total yta på cirka 20 000 kvm, tillkommit inom stadsdelsområdet. Ytorna, som bland annat ligger i Borgmästare Skyttes park, kommer slås

med slaghack utan uppsamling en gång per år. På en av de nya höggräsyterna, vid vändplanen på Örnstrabacken, har ett medborgarförslag om att så sommarblommor för att främja pollinatörer och biologisk mångfald genomförts.

Vidare har förvaltningen ansökt och tilldelats budgetjustering inom området biologisk mångfald för att friställa gamla träd, anlägga faunadepåer och skapa högstubbar för att gynna fåglar. Arbetet är beställt och kommer att verkställas i naturmarksområden i närheten av Västerholmsparken i Skärholmen under augusti-september, efter fågelhäckningssäsongen. Planen är att friställa gamla träd genom att ta bort konkurrerande växter och andra hinder och på så vis skapa utrymme runt träden. Detta görs för att främja trädets hälsa och överlevnad. Vidare planerar förvaltningen anlägga faunadepåer i form av högar med stockar, stubbar och/eller grenar som skapas med syftet att stärka den biologiska mångfalden och främja hotade arter som är beroende av död ved. Faunadepåer utgör också boendemiljö för andra arter såsom svampar, mossor och insekter. Slutligen planerar förvaltningen skapa så kallade högstubbar genom att kapa träd på 3 - 4 meters höjd i syfte att erbjuda hem och matplats för svampar, insekter och fåglar. Högstubbar bidrar till den biologiska mångfalden och gynnar fåglar och hotade insektsarter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				66,18 %		70 %	70 %	2024
Analys								
Andelen ekologiska inköp ligger i dagsläget på 64,8 procent totalt för förvaltningen. Bedömningen att kommunfullmäktiges mål om 70 procent inte kommer att uppnås helt. Utfallet varierar mellan förvaltningens olika avdelningar och lägst andel ekologiska inköp har de avdelningar som köper in en mindre mängd livsmedel och måltider. De dominerande inköparna av livsmedel och måltider är förskolan och utföreheter inom Stöd och service, och här ligger resultatet i dagsläget på 72,29 procent respektive 63,46 procent.								
Inom avdelningen för Stöd och service har andelen ekologiska inköp minskat från 68 procent vid årsslut 2023, till nuvarande 63 procent. Den måltidsleverantör som upphandlats för färdiglagad mat inom daglig verksamhet, hemtjänst och vård- och omsorgsboende levererar cirka 70 procent ekologisk mat, vilket går i linje med stadens mål. Däremot rapporterar en del utföreheter att de finner det svårt att nå målet vid inköp av livsmedel. Exempel på svårigheter som tas upp är att inköpande funktioner också behöver ta hänsyn till exempelvis fettinnehåll och konsistens vid inköp av livsmedel som är lämpligt utifrån den äldre personens behov. Vidare upplever vissa utföreheter att de har svårt att nå upp till målet då de är små och endast köper mindre mängder.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: I Skärholmen ökar den biologiska mångfalden

● Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet och miljöprogrammets mål fem prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet för biologisk mångfald i naturreservatet och i parkmark
- Arbetet för att öka andel ekologisk och klimatsmart mat

Förväntat resultat

Se aktivitet och indikator kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Naturmiljöer tas omhand på sätt som gynnar biologisk mångfald och viktiga ekologiska funktioner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen söker budgetjustering inom området biologisk mångfald för att friställa gamla träd och anlägga faunadepåer samt skapa högstubbar för att gynna fåglar.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen söker budgetjustering inom området naturreservat för upprustning av målpunkt Sättra vattenkvarn intill Sättraån	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålet för den underliggande nämndindikatorn prognostiseras att uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Cykelfrämjande aktiviteter

Förvaltningen har tillsammans med Cykelfrämjandet ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) som löper från och med 1 juli 2024 till och med 31 december 2026. Syftet är att skapa lust och kunskap om att använda cykel som transportmedel. Partnerskapet kommer att bidra till långsiktighet i främjandet av cykling bland stadsdelsområdets invånare. IOP:n har i huvudsak tre beståndsdelar:

- Cykelkurser
- Offentliga cykelevenemang
- Pilotprojekt för att inspirera fler Skärholmsbor att cykla under större del av året

Vidare deltar förvaltningen och Cykelfrämjandet även i miljöförvaltningens EU-projekt Scale. En av aktiviteterna i projektet har målet att främja cykling i staden.

Slutligen arbetar förvaltningen med att öka framkomligheten. I samarbete med trafikkontoret har en kartläggning tagits fram av prioriterade cykelstråk som kan vara sårbara vid större skyfall. Upprustning av markbeläggning kommer nu att fokuseras till identifierade prioriterade stråk. Exempelvis kommer upprustning av markbeläggning att genomföras på parkvägar vid Sätra gård och nära Västerholmsparken. Vidare har trädplantering genomförts invid cykelbanor vilket ökar beskuggningen och underlättar cyklande i ett allt varmare klimat.

I studien *Gender and (smart) mobility* från 2021, (som genomfördes av Ramböll med stöd från bland annat regionen och Trafikverket) konstateras att män cyklar i högre grad än kvinnor, att kvinnor upplever högre otrygghet än män när de förflyttar sig, och att kvinnor ofta planerar och anpassar sina rörelsemönster och mobilitetsval för att undvika otrygga tider och platser. Förvaltningens förhoppning är att de cykelfrämjande aktiviteter som genomförs enligt ovan ska bidra till att fler kvinnor cyklar, och att kvinnors upplevelse av säkerhet och framkomlighet i stadsdelsområdet främjas. I resultatet från medborgarenkäten 2024 ser förvaltningen endast en marginell skillnad (1 procentenhet) mellan män/pojkar och kvinnor/flickor som tillfrågats om de upplever trafikmiljön som säker för cyklisterna i stadsdelsområdet.

Barnets bästa påverkas direkt och i mycket hög grad av de insatser som ingår i detta mål. Barn är i högre utsträckning än vuxna beroende av exempelvis cykel för att självständigt kunna transportera sig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: I Skärholmen ökar framkomligheten och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet och miljöprogrammets mål ett prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet med att främja cykling för ovana grupper
- Arbetet med att upprätthålla framkomligheten för gång och cykel

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på nämndmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Andel invånare i stadsdelsområdet som upplever att det är lätt att ta sig fram med cykel ökar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Det är lätt att ta sig fram i min stadsdel på cykel	67 %	68 %	67 %	71 %		70 %		2024
Analys <p>Indikatorns resultat baseras på frågan "Jag upplever trafikmiljön som säker för cyklister i min stadsdel" i Medborgarundersökningen. Frågan överensstämmer således inte helt med indikatorn, men bedöms kunna ge en god fingervisning. Utfallet visar en marginell skillnad (1 procentenhet) i utfall mellan män/pojkar och kvinnor/flickor. Resultat för staden som helhet är 65 procent, där 64 procent av kvinnorna och 65 procent av männen är nöjda.</p> <p>Att resultatet sjunkit med 4 procentenheter sedan 2023 kan ha en koppling till gatuarbeten som genomförts under 2024, som därmed påverkat framkomligheten. Till exempel har de markarbeten som utförts i direkt anslutning till ett av stadsdelsområdets större cykelstråk inför byggnation av Skärholmen moské genererat en del klagomål under våren.</p> <p>Förhoppningen är att planerade cykelfrämjande aktiviteter i kombination med planerad upprustning av markbeläggning ska verka för att fler cyklister ska uppleva att det är tryggt och lätt att ta sig fram i stadsdelsområdet. Vidare avser förvaltningen föra dialog med trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret för att säkerställa att framkomligheten säkras vid gatuarbeten och annan exploatering.</p>								

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålet för den underliggande indikatorn prognostiseras att uppnås
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Minskat avfall och källsortering

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att utreda hur tillfällig källsortering vid offentliga tillställningar med förvaltningen som arrangör ska genomföras. Prioriteringen grundar sig på nya regler om förpackningsinsamling vid offentliga tillställningar, och utredningen fokuserar på hur lagstiftningen ska tolkas när det gäller fraktioner, tillställningens storlek med mera. Vidare utreds hur förutsättningarna ser ut gällande tillfälliga källsorteringskärl, hämtning och kostnad.

I slutet av maj 2024 kom besked om att återvinningscentralen i Sätra kommer att stängas i början av 2025. Orsaken till stängningen är att Stockholm vatten och avfall (SVOA), som

driver återvinningscentralen, blivit uppsagda av fastighetsägaren. På sin hemsida meddelar SVOA att återvinningscentralen på sikt kommer att uppföras på en ny plats, och att ersättningslösningar kommer att erbjudas under tiden. Med anledning av detta kommer förvaltningen föra dialog med SVOA för att följa utvecklingen och påskynda deras arbete med att hitta en ny plats för en ny återvinningscentral.

Rent vatten

Med anledning av att badvattnet vid Sätrastrandsbadet inte uppnår tillfredställande badvattenkvalité har förvaltningen mottagit ett föreläggande från Miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda orsaker till de höga bakteriehalterna och ta fram en åtgärdsplan. Utredningen genomfördes under våren 2024 och visar bland annat att fåglar, och i synnerhet gäss, bedöms ha en negativ påverkan på badvattenkvalitén. Därmed anser utredningen att åtgärder för att göra stranden mindre attraktiv för fåglar är motiverade. Vidare rekommenderar utredningen uppföljande provtagning av Sätraån, som mynnar strax söder om Sätrastrandsbadet, då tarmbakterier upptäckts i vattenprov från ån. Baserat på utredningen har förvaltningen utfört följande åtgärder under våren och sommaren 2024:

- Djuprengöring av hela sandytan.
- Fortsatt dialog med trafikkontorets skadedjursamordnare kring avskjutning gäss.
- Daglig upplockning av fågelbajs under badsäsongen.
- Regelbunden skrämsel av fågel med drönare under hela badsäsongen, i samarbete med stadsledningskontoret.
- Daglig städning och skräpplockning av hela strandområdet utförs under sommarperioden med egen parkpersonal och ferieungdomar, samt anlitad städfirma för toaletterna.
- Daglig kontroll av korrekt uppsatta skyltar i nära anslutning till badplatsen under badsäsongen.
- Miljöförvaltningen utför provtagning av badvattnet vid strandens norra del (nära strandkanten) och vid strandens södra del (från befintlig badbrygga). I år utförs även uppföljande provtagning av vattnet vid Sätraåns mynning för att undersöka eventuella förhöjda bakteriehalter samt eventuell korrelation med badvattenkvalitén. Provtagning utförs var 14:e dag. Om resultatet visar att vattnet är otjänligt utförs uppföljande provtagning efter 3-5 dagar.

Giftfria miljöer

Under sommaren 2024 har förvaltningen tagit fram en lokal anvisning som beskriver hur förvaltningen ska arbeta med stadens gemensamma kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Syftet med anvisningarna är att förtydliga systemets funktion, möjliggöra en enhetlig användning av systemet och klarlägga de olika ansvarsrollerna. Vidare använder förvaltningen miljöbedömningssystemet Byggvarubedömningen (BVB) för kontroll och dokumentation av bygg- och anläggningsmaterial. Detta gör att förvaltningen enkelt kan undvika att bygga in giftiga material i till exempel beläggningar, parkmöbler och lekutrustning. Då materialvalen loggas (i BVB:s loggbok) kan förvaltningen även inventera och byta ut material som visar sig innehålla farliga ämnen.

Miljö- och klimatarbetet

År 2040 ska Stockholms stad vara helt fossilbränslefri och 2030 ska stadens egen organisation uppnå samma mål. Vidare ska Stockholms stad, senast år 2030, vara klimatpositiv och uppnå halverade konsumtionsutsläpp. Förvaltningen bidrar till att uppfylla dessa mål genom att arbeta med samverkan, inköp, kommunikation och innovation enligt följande:

Samverkan

I stort är alla aktiviteter kopplade till miljöarbetet sådana som förutsätter samordning – såväl inom förvaltningen som mellan förvaltningar och med externa aktörer.

Inom arbetet med energieffektivisering och minskade utsläpp samverkar förvaltningen med SISAB som är fastighetsägare för förskolelokalerna. Här pågår ett arbete med att byta ut gamla armaturer och därmed öka energieffektiviteten. Vidare samverkar förvaltningen med den ideella organisation Fritidsbanken Sverige för att starta upp Stockholm stads första Fritidsbank i anslutning till Skärholmen centrum. Genom att låna ut sport- och fritidsutrustning gratis kommer Fritidsbanken främja cirkularitet och minska konsumtionsbaserade utsläpp. Därtill deltar förvaltningen i EU-projektet Scale Stockholm där stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag samverkar med invånare, föreningar och företag för att uppnå stadens klimatmål till 2030.

Inom ramen för biologisk mångfald har förvaltningen ett nära samarbete med miljöförvaltningen, framförallt genom de särskilda åtgärdsförslag (SÅF) som miljöförvaltningen tar fram för stadsdelarna.

Inom arbetet med att öka framkomlighet och minska utsläpp samverkar förvaltningen med föreningen Cykelfrämjandet, vilka verkar för att främja cykling för ovana grupper. Dessutom deltar förvaltningen i samtal med exploateringskontoret och trafikkontoret om utbyggnad av cykelinfrastruktur i stadsdelsområdet.

Inköp

Förvaltningen arbetar med förbättrade rutiner för att garantera att upphandlingar bidrar till uppfyllelsen av flera av målen i miljöprogrammet. Till exempel säkerställs att upphandlingar som överstiger 1 miljon kronor innehåller relevanta klausuler utifrån miljöprogrammet, samt att samtliga bygg och anläggningsentreprenader i förvaltningens regi använder Byggvarubedömningen. Vidare arbetar förvaltningen för att upphandlade livsmedel och måltider ska understiga stadens mål om 1,6 kg CO₂/kg livsmedel.

Kommunikation och påverkansarbete

Förvaltningen arbetar med kommunikation och påverkansarbete såväl internt till medarbetare som till nyckelfunktioner som berörs av miljöarbetet. Exempelvis har förvaltningen löpande kommunikation med inköpande funktioner och kockar inom förskolan. Internt förmedlas till exempel information om användningen av Stocket.

Förvaltningen arbetar även med kommunikation och påverkansarbete inom civilsamhället, till exempel genom kommunikation till cykelovana grupper inom samarbetet med Cykelfrämjandet.

Innovation

Förvaltningen genomför omvärldsbevakning kring nya möjliga lösningar, arbetssätt eller

analysinitiativ som har potential att bidra till att verksamhetsutveckla förvaltningens tjänster och processer. Till exempel använder sig förvaltningen av stadens skyfallskartering för att främja framkomlighet på cykelbanor inom stadsdelsområdet. Förvaltningen genomför även, för andra året i rad, ett drönarprojekt som syftar till att valla bort gäss från Sättrastrandsbadet och därmed förbättra vattenkvaliteten.

Barnets bästa påverkas direkt och i mycket hög grad av de insatser som ingår i detta mål. Till exempel bidrar insatserna med drönarprojektet vid Sättrastrandsbadet till rent vatten och en säker lek- och badmiljö.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen						100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2024

Nämndmål: I Skärholmen främjas invånarnas hälsa genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet och miljöprogrammets mål fyra, sex och sju prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet för att minska avfall samt förbättra avfallssortering

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Samtliga bygg och anläggningsentreprenader i förvaltningens regi använder Byggvarubedömning

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att fyra av sju underliggande mål för verksamhetsområdet prognostiseras att uppfyllas helt, ett mål prognostiseras att uppfyllas delvis och ett mål kommer inte att uppfyllas. Bedömningen grundar sig också på att fem av sju nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt, ett delvis och att ett nämndmål inte kommer att uppfyllas. Bedömningen grundar sig även på det arbete inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål som fortgår enligt plan.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 3.1**, *Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas delvis.

Förvaltningen prognostiserar ett underskott om 15 mnkr efter planerade åtgärder, budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatöverföringar. Denna bedömning görs utifrån en försiktighetsprincip. Ett arbete pågår i syfte att vidta åtgärder för en budget i balans. Prognosen innefattar åtgärdsplaner inom ett antal verksamheter.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 3.2**, *I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Andelen vuxna bidragstagare har stadigt sjunkit under senare år och bedömningen är att den trenden kommer fortsätta i och med utvecklade arbetsätt och samverkansformer. Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat i jämförelse med föregående år. Arbetsätt har utvecklats som bedöms ha bidragit till den positiva utvecklingen.

Förvaltningen har ett särskilt fokus på utrikesfödda kvinnor och långtidsbidragstagare i arbetet med att stötta personer till sysselsättning och egen försörjning. Förvaltningen har under året anordnat flera jobbsökaraktiviteter riktade till kvinnor. För att ge stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden sker samverkan med andra myndigheter, samhällsaktörer, näringsliv och civilsamhälle.

Förvaltningen har aktivt arbetat med att ta fram feriejobb både inom sina egna verksamheter och genom uppdrag från arbetsmarknadsförvaltningen. Under sommaren har 499 ungdomar haft en anställning i olika verksamheter. Ytterligare 350 platser för feriejobb planeras under höst- och jullov.

Samarbetet med Huddinge kommun i näringslivsfrågor kopplat till utvecklingen av den regionala kärnan Kungens kurva-Skärholmen fortlöper enligt plan.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 3.3**, *I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen har fortsatt arbetat med bostadsvägledning, med syfte att förbättra möjligheten för nyanlända i stadsdelsområdet att etablera sig i samhället och på bostadsmarknaden.

Förvaltningen ger stöd till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Under perioden har ingen barnfamilj blivit avhyst. Det vräkningsförebyggande arbetet fortlöper i tät samverkan

med aktörer såsom hyresvärdar, inkassobolag och Kronofogdemyndigheten.

För att möjliggöra för brukare boende i försöks- och träningslägenheter att överta hyreskontrakten har en intern samverkansform mellan berörda enheter, BOSAM, utvecklats. Samverkan har gett positiva effekter.

Boendelösningar är en viktig del i arbetet att avvärja våld i hemmet, och ge våldsutsatta möjlighet till ett självständigt liv fritt från våld och hot. Förvaltningen utvecklar arbetet för stadigvarande boende för våldsutsatta.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 3.4, *Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att komma att uppfyllas helt.

Förvaltningen har i juni fattat beslut om ny chefsstruktur på förvaltningen. Inför beslutet har förvaltningen genomfört en analys av befintlig chefsstruktur i enlighet med det stadgemensamma stödmaterial som tagits fram. För att möta chefsstrukturens intentioner om ett närmare ledarskap med ett mindre antal medarbetare per chef genomförs en viss utökning av enhetschefer och en del omfördelning av personal sker mellan enheter.

Utfallet på måttet AMI (aktivt medskapande index) i årets medarbetarenkät uppgår till 82 vilket är en enhet högre än föregående år och en enhet högre än stadens totala resultat.

Arbetet med att minska andelen timavlönad personal har olika utmaningar inom de olika verksamhetsområdena. Inom äldreomsorgen görs ett försök med att kombinera heltid som norm med att minska andelen timanställda genom att ha en viss överkapacitet i den ordinarie bemanningen för att på så sätt kunna hantera korttidsfrånvaron inom befintlig bemanning.

Sjukfrånvaron har minskat succesivt under året. Ett aktivt rehabiliteringsarbete pågår i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess. Förvaltningen har implementerat ett arbete där avdelningarna tillsammans med HR arbetar riktat med enheter som har hög sjukfrånvaro.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 3.5, *Hög beredskap och stark rådgivning ska råda i alla verksamhetsområden*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt.

Rapport om systemnyttjande vid inköp för perioden januari till juli visar att förvaltningen är ledande bland alla elva stadsdelsförvaltningar med en användningsgrad på 93 procent. Stadens genomsnittliga användningsgrad ligger på 85 procent.

I en föränderlig omvärld, med ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, bedriver och utvecklar förvaltningen kontinuerligt arbetet med civil beredskap.

Förvaltningen har genomfört risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Samhällsviktig verksamhet har setts över och uppdaterats, risker har identifierats, åtgärder har uppdaterats och ytterligare åtgärder har identifierats och planerats.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 3.6, *Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser*, gör förvaltningen bedömningen att målet inte kommer att uppfyllas.

Förvaltningen driver prioriterat utvecklingsarbete inom trygghetsområdet. Trots detta har

andelen skärholmsbor som upplever trygghet i stadsdelsområdet minskat. Under våren och inom en kort tidsperiod drabbades stadsdelsområdet av fyra skjutningar och två allmänna sammankomster, vilket bedöms ha fått en negativ inverkan på skärholmsbornas upplevda trygghet i stadsdelsområdet. Under våren har förvaltningen arbetat intensivt för att trygga och stödja stadsdelsområdet. Förvaltningen har snabbt kunnat mobilisera och koordinera trygghetsskapande insatser. Samverkan kring trygghetsskapande insatser och närvaro i stadsdelsområdet har också skett med andra lokala aktörer och övriga staden.

Förvaltningen arbetar med platssamverkan och platsaktivering i de fyra centrumområdena. Fyra trygghetsvandringar har genomförts under våren.

Förvaltningens ledningsgrupper har under första halvåret utbildats gällande otillåten påverkan. Alla medarbetare kommer att ha tagit del av utbildningsmaterialet senast under höstens APT.

Förvaltningen arbetar aktivt med att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet. Exempelvis genom att delta i stadens arbete med att utveckla riskprofiler för att identifiera och förebygga risker inom hemtjänst och daglig verksamhet.

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gång- och cykelvägar är välskötta. Förvaltningen arbetar med ett flertal insatser för att öka skärholmsbornas nöjdhet med renhållning och skötsel av parker och grönområden.

För **KF:s mål för verksamhetsområdet 3.7**, *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt*, gör förvaltningen bedömningen att målet kommer att uppfyllas delvis.

Förvaltningen arbetar aktivt med barns delaktighet samt med barnkonsekvensanalyser. Förvaltningens förskolor arbetar på olika sätt med att öka medarbetares och barns kunskaper kring FN:s barnkonvention och barnens rätt till lika möjligheter.

Jämställdhetsanalyser genomförs både vid beslut och genomförande. Inom förskolornas jämställdhetsarbete observerar, analyserar och utmanar pedagogerna till exempel barnens lek och samspel för att minska könstereotypa roller i olika aktiviteter.

Förvaltningen har startat en arbetsgrupp för det fortsatta arbetet med nationella minoriteter med representanter från berörda verksamhetsområden. De viktigaste prioriteringarna under 2024 är fortsatt kompetensutveckling till medarbetare, att säkerställa tillgången till informationsmaterial och litteratur i berörda verksamheter samt att i dialog med målgrupperna planera och genomföra aktiviteter.

För både fritidsgårds- och parkleksverksamhet är HBTQI-certifiering genomförd. Under sommaren anordnande daglig verksamhet (LSS) en PRIDE-vecka med olika aktiviteter i syfte att öka både brukares och medarbetares kunskap om diskriminering samt att ha roligt tillsammans.

Förvaltningen arbetar utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, vilket involverar alla verksamhetsområden.

För att höja förtroendet för Skärholmens stadsdelsförvaltning behövs en aktiv och

kontinuerlig dialog med skärholmsborna om förvaltningens arbete för att öka kännedomen. En satsning för att stärka kommunikationen med skärholmsborna har startat under perioden. Medborgardialoger genomförs också som ett led i att höja förtroendet.

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 har fortsatt under året inom alla verksamhetsområden. I det ordinarie arbetet och genom olika aktiviteter och insatser bidrar förvaltningen till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Rapporten Återblick på Skillnadernas Stockholm visar på en positiv utveckling för Skärholmen inom områdena välbefinnande och hälsa, uppväxtvillkor och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för två av fyra underliggande indikatorerna prognostiseras att uppfyllas helt och tre delvis
- att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas delvis
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Budget i balans

Förvaltningen prognostiserar ett underskott om 15 mnkr efter planerade åtgärder, budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatöverföringar. Denna bedömning görs utifrån en försiktighetsprincip.

Ett arbete pågår i syfte att vidta åtgärder för en budget i balans. Prognosen innefattar åtgärdsplaner inom ett antal verksamheter. Förvaltningen följer upp åtgärdsplanerna månatligen i samband med budgetuppföljningen med cheferna samt på förvaltningsledningsgruppsmötet. En mer detaljerad redovisning av ekonomin per verksamhetsområde följer under avsnittet Uppföljning av driftbudget.

Lokalförsörjning och underhåll

Förvaltningen strävar efter att begränsa stadens investeringskostnader och förvaltningens hyreskostnader genom att bedriva en effektiv lokalförsörjning med målet att ha kostnadseffektiva och ändamålsenliga lokaler. Samnyttjande av lokaler eftersträvas där så är möjligt och vid behov av nya lokaler undersöks införhyrningar inom staden. Under året planerar förvaltningen att inventera skicket på samtliga förskolor samt göra en plan för långtidsplanerat underhåll.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	101,1 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2024
Analys Förvaltningen prognostiserar ett underskott om 15 mnkr efter resultatöverföring. De verksamhetsområden som det finns prognostiserade underskott inom är individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, ekonomiskt bistånd och stöd och service med funktionsnedsättning. För mer information se under rubriken <i>Uppföljning av driftbudget</i> . Förvaltningen arbetar aktivt med åtgärdsplaner för att komma i budget i balans.								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	101,2 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2024
Analys Förvaltningen redovisar ett budgetunderskott om 16,9 mnkr före resultatöverföringen.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2024

Nämndmål: Skärholmens ekonomi är stark och hållbar

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet för budget i balans och en hög prognossäkerhet med god redovisningssed.

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Förvaltningen har en hög prognossäkerhet.
Förvaltningen har en god budgetföljsamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Hyreskostnaders andel av förvaltningens budget				7 %		7 %		2024

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för samtliga sex underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Egen försörjning

Ekonomiskt bistånd

Förvaltningen ger stöd och insatser till personer i syfte att främja vägen till sysselsättning, arbete och självförsörjning. Andelen vuxna bidragstagare har stadigt sjunkit under senare år och bedömningen är att den trenden kommer fortsätta i och med utvecklade arbetssätt och samverkansformer. Ett särskilt fokus är på att sänka andelen långtidsbidragstagare. Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat i jämförelse med föregående år. Utfallet för tertial två ligger på 1,66 procent i jämförelse med verksamhetsberättelse 2023 då utfallet var 1,73 procent. Det prioriterade arbetet med utveckling av arbetssätt bedöms ha bidragit till utfallet.

Kvinnor är överrepresenterade i både vuxna bidragstagare och långtidsbidragstagare med sjukdom som försörjningshinder. Vid de fall barn finns i hushållet genomförs konsekvensanalyser utifrån barnrättsperspektivet vid beslut.

Arbetsmarknadsinsatser

Förvaltningen har ett särskilt fokus på utrikesfödda kvinnor och långtidsbidragstagare i arbetet med att stötta personer till sysselsättning och egen försörjning. Förvaltningen har under året anordnat fem jobbsökaraktiviteter för kvinnor samt deltagit i fyra som anordnats av andra aktörer. Totalt har 575 kvinnor kommit på något av dessa nio evenemang, varav de flesta kom till jobbsökaraktiviteterna på internationella kvinnodagen. I år kom det fyra gånger så många kvinnor som under samma aktivitet föregående år, totalt 216 kvinnor. Även 140 barn har deltagit på dessa jobbsökaraktiviteter, som medföljare till sina mammor. Barnen har fått göra barnanpassade aktiviteter och lekar medan deras mammor deltog i jobbsökaraktiviteterna.

För att ge stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden sker samverkan med andra myndigheter, samhällsaktörer, näringsliv och civilsamhälle. Förvaltningen arbetar med att utveckla befintliga samverkansformer samt initiera samverkan med nya aktörer. Exempelvis har förvaltningen deltagit i pilotprojekt Stockholmskraften för att stötta långtidsarbetslösa genom multikompetenta team. Förvaltningen är en av två förvaltningar som deltar i piloten, som pågått från december 2023 till juni 2024. Stockholmskraften har under pilotprojektperioden kartlagt 29 sökande varav 27 personer togs med i piloten. Av dessa var

60 procent kvinnor och 40 procent män. I dagsläget är 12 sökande på väg mot, eller i någon form av sysselsättning med hjälp av Stockholmskraften. Piloten bedöms ha fungerat framgångsrikt och ytterligare medel är beviljade till ett treårigt projekt med samma syfte.

Under hösten 2023 initierade förvaltningen arbetet med förtroendeläkare. Förtroendeläkaren är ett stöd i att bedöma arbetsförmåga för de personer som i dagsläget inte bedöms ha en arbetsförmåga enligt behandlande läkare. Förtroendeläkaren kommer också användas för att få information om hur ärenden tas vidare där arbetsförmågan konstateras vara permanent nedsatt, samt för information om vad läkarintyget/läkarutlåtandet behöver kompletteras med för att personen ska kunna få rätt till sjukersättning.

Feriejobb

Förvaltningen har aktivt arbetat med att skapa jobbmöjligheter både inom sina egna verksamheter och genom uppdrag från arbetsmarknadsförvaltningen. Målet för året är 850 jobb, under sommaren var målet 400, vilket överträffades då 499 ungdomar anställdes. Ungdomarna har feriearbetat inom förvaltningens verksamheter i stadsmiljöverksamheten, förskolan, äldreomsorgen, i LSS-verksamheter samt inom administration och IT. Ungdomar har också feriearbetat inom olika frivilligorganisationer och entreprenader. Ytterligare 350 platser kommer att erbjudas under höst- och jullov.

Näringslivsfrämjande arbete

Förvaltningens kontakt med näringsidkare i stadsdelsområdet är viktig bland annat för att fler skärholmsbor ska ges möjlighet till eget jobb. Dialogen med näringslivet, inom ramen för platssamverkan, fortlöper enligt plan. Under 2023 skickade förvaltningen ut en enkät till företagarna i stadsdelsområdet som en del i arbetet för att utöka samarbetet med det lokala näringslivet. Enkätens syfte var att ge förvaltningen en ökad förståelse för det lokala näringslivets behov och upplevelse av att bedriva företag i stadsdelsområdet. Resultatet av enkäten visade att näringsidkare i centrumområdena befann sig i en situation som innebär att de inte planerade att utöka sin verksamhet. Det som framförallt lyftes var trygghetsfrågan utifrån händelser i stadsdelsområdet. En ny enkät planeras att skickas ut under 2024.

Samarbetet med Huddinge kommun i näringslivsfrågor kopplat till utvecklingen av den regionala kärnan Kungens kurva-Skärholmen fortlöper enligt plan. Nästa plats för gemensam gestaltning har identifierats. En plan är under framtagande för ett långsiktigt platsutvecklingsarbete längs med 800 meter gång- och cykelväg som binder samman den regionala stadskärnans två delar. Syftet är att skapa en sträcka som genererar nyfikenhet, tillgänglighet och mjukar upp gränserna.

Vidare planerar förvaltningen tillsammans med Huddinge kommun att under tertiäl tre bjuda in aktörer inom existerande och potentiellt näringsliv till ett seminarium med fokus på den nya regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFSen). På seminariet kommer representanter från såväl Region Stockholm som kommunerna att finnas på plats och deltagarna ges möjlighet att ställa frågor. På seminariet planeras även en karta över den regionala kärnan att presenteras, som ger en övergripande och samlad bild av stadsutveckling och utbyggnadstakt. En sådan karta har efterfrågats av målgruppen vid tidigare seminarier och är under framtagande.

Förvaltningen har också haft en löpande dialog med Huddinge kommun, framför allt via stadsledningskontoret, för koordinering av synpunkter under framtagandet av den regionala utvecklingsplanen.

Verksamhetsförlagd utbildning - VFU

Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör även en viktig rekryteringsgrund. Platser för verksamhetsförlagd utbildning erbjuds inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,2 %	2,23 %	2,57 %	2,38 %	2,27 %	2,27 %	1,5 %	Tertial 2 2024
Analys Andelen kvinnor är något högre än män i förhållande till befolkningen som uppstår ekonomiskt bistånd i stadsdelsområdet. Generellt är det en något större andel män som har arbetslöshet som huvudsakligt försörjningshinder i jämförelse med kvinnor, som i större utsträckning har sjukdom som huvudsakligt försörjningshinder. Förvaltningen arbetar särskilt kring att stötta kvinnor till egen försörjning. Exempelvis prioriteras kvinnor vid särskilda satsningar.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,66 %	1,49 %	1,84 %	1,73 %	1,7 %	1,7 %	1,0 %	Tertial 2 2024
Analys Andelen kvinnor är högre än män i förhållande till befolkningen som uppstår långvarigt ekonomiskt bistånd. Generellt är det en något större andel män som har arbetslöshet som huvudsakligt försörjningshinder i jämförelse med kvinnor, som i större utsträckning har sjukdom som huvudsakligt försörjningshinder. Förvaltningen arbetar särskilt kring att stötta kvinnor till egen försörjning. Exempelvis prioriteras kvinnor vid särskilda satsningar.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	499			850	850	850 st	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	15			15	15	15 st	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2024
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	42 st			46 st	50 st	42 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	499 st	232 st	267 st	852 st	850	850 st	11 000 st	Tertial 2 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: I Skärholmen ges alla möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Utveckling av arbetssätt i syfte att personer som står långt från arbetsmarknaden ska nå egen försörjning
- Dialogen med det lokala näringslivet, inom ramen för platssamverkan
- Samarbetet med Huddinge kommun i näringslivsfrågor

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Antal unga som fått feriejobb är högre i relation till föregående år.

Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar i jämförelse med föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för de tre underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt

- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att KF:s aktivitet och arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till målpuppfyllnaden genomförs under året.

Bostadsvägledning

Förvaltningen har fortsatt arbetat med bostadsvägledning, med syfte att förbättra möjligheten för nyanlända i stadsdelsområdet att etablera sig i samhället och på bostadsmarknaden. Barnfamiljer som har behov av bostadsvägledning prioriteras. Förvaltningen erbjuder både fördjupad bostadsvägledning och drop-in. Under första och andra tertialet har medborgarinformatörerna haft bostadsvägledning på drop in i samarbete med Röda korsets folkhögskola och SFI vuxenutbildning söderort. Det är till största del kvinnor som tagit del av bostadsvägledningen, 76 kvinnor och 14 män. Nyanlända kvinnor har i högre utsträckning än nyanlända män ansvar för minderåriga barn, vilket gör att nyanlända kvinnor har svårare än nyanlända män att etablera sig på bostadsmarknaden. Detta beror bland annat på att utbudet av stora bostäder på såväl första- som andrahandsmarknaden är mindre jämfört med utbudet av små bostäder och inneboenderum. Genom individuellt anpassat arbete uppmärksammas de stödbehov och de förutsättningar den enskilde individen har oavsett kön.

Stöd till barnfamiljer och vräkningsförebyggande arbete

Förvaltningen arbetar aktivt med barnfamiljer som placerats på hotell för att stötta familjerna mot mer stadigvarande boenden. Bolots kopplas ofta in, som tillsammans med socialsekreterare samt eventuellt andra enheter, stöttar familjen aktivt för att hitta andra boendeönsningar. Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem är fortsatt lågt i stadsdelsområdet. Under perioden har sex barnfamiljer beviljats tillfälligt boende varav en familj aldrig använde boendet. För närvarande vistas ingen barnfamilj i tillfälligt boende. Vid biståndsbeslut avseende boendekostnad på hotell/vandrarhem för barnfamiljer hänvisar förvaltningen till boenden som är av tillräckligt god kvalitet ur ett barnperspektiv. Förvaltningen besöker boenden för att observera boendet och dess lämplighet.

Under perioden har ingen barnfamilj blivit avhyst, och prognosen som gjordes under tertial ett har sänkts från två avhysta barnfamiljer till inga avhysningar. Anledningen till denna sänkning är att en avhysning har kunnat avvärjas och en kommer eventuellt ske senare.

Förvaltningens hyresrådgivare arbetar förebyggande i syfte att avhysningar inte ska komma till stånd. Det vräkningsförebyggande arbetet fortlöper i tät samverkan med aktörer såsom hyresvärdar, inkassobolag och Kronofogdemyndigheten. Det förebyggande arbetet består även av uppsökande arbete och att skapa kontakt med de individer som riskerar avhysning för att identifiera lösningar. Om en avhysning skulle vara oundviklig erbjuder förvaltningen stöd till lindring av de konsekvenser en avhysning kan innebära.

Boendeinsatser

Boendeinsatser som beviljats ryms till största delen inom förvaltningens egna försöks- och träningslägenheter med tillhörande behandlingscoach som stöd. Runt 25 brukare har motsvarande boendeinsats levererad av SHIS (Stockholms stads bostadssociala resurs) och externa aktörer. Resterande har boendeinsatser i form av allt från tillfälliga lågtröskelboende,

som är ett drogtolerant boende till drogfria stödboenden med alkohol- och drogtester i syfte att uppnå stabilitet för att ta nästa steg mot självständigt boende. Förvaltningen har även brukare inom Bostad Först. Insatsen innebär att brukaren har en försökslägenhet i något av stadens tre bostadsbolag och stöd i form av Case manager/vård- och stödsamordnare. Fördelningen män och kvinnor i försöks- och träningslägenheter samt Bostad Först är förhållandevis jämn.

Vid biståndsbeslut om boende gällande en vuxen brukare görs alltid en barnkonsekvensanalys. I de fall klienter är vårdnadshavare eller har umgänge med barn ges möjligheten att träffa sina barn i boendet. I de fall ett boende inte är en lämplig miljö för barn sker umgänget på annan plats.

I syfte att möjliggöra för brukare boende i försöks- och träningslägenheter att överta hyreskontrakten har en intern samverkansform mellan berörda enheter, BOSAM, utvecklats. Utvecklingsarbetet under året har i hög grad påverkat arbetet med målgruppen. Arbetet med brukare i försöks- och träningslägenheter har fått ett högre sammantaget resultat vad gäller hyresinbetalningar i tid jämfört med tidigare år. Detta beror bland annat på väl etablerade rutiner, individuell anpassning utifrån brukarens behov och tydlig planering med brukaren gällande hyresinbetalning. Detta noga och nära arbete ger resultat för den enskilde och möjliggör ett självständigt liv.

Fler kvinnor än män inom stadsdelsområdet är kontraktsinnehavare hos SHIS. Kvinnorna har hushåll med ett eller fler barn i större omfattning än män. Hushåll med barn har andra förutsättningar än ensamhushåll att hitta stadigvarande boende eller alternativa boendelösningar. Ensamhushåll, vilket i detta fall oftast består av män, kan exempelvis lättare hitta ett inneboendekontrakt.

Vid boende på hotell/vandrarhem arbetar bolots i ett tidigt skede för att stötta till stadigvarande boende och att boendetiden på hotell/vandrarhem hålls så kort som möjligt.

Boendelösningar är en viktig del i arbetet att avvärja våld i hemmet, och ge våldsutsatta möjlighet till ett självständigt liv fritt från våld och hot. Förvaltningen utvecklar arbetet för stadigvarande boende för våldsutsatta. Arbetet finansieras med utvecklingsmedel från socialstyrelsen, via socialförvaltningen, och drivs i samarbete med Hässelby-Vällingby. Under året har tio våldsutsatta i stadsdelsområdet erbjudits stadigvarande boende, varav nio tackat ja. Av dessa har åtta haft hemmavarande minderåriga barn. Det finns en överrepresentation av våldsutsatta kvinnor som är i behov av stadigvarande boende. Våldsutövande män erbjuds genom projektet tillfälligt boende i syfte att de våldsutsatta och tillhörande barn skall ha möjlighet att bo kvar i sitt boende. Tre våldsutövande män i stadsdelsområdet har erbjudits tillfälligt boende. Av dessa har en tackat ja till erbjudandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	93,19 %			94,27 %	92 %	92 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem				17		15	Tas fram av nämnd	2024
  Antal vräkningar som berör barn				0		0	Tas fram av nämnd	2024

Nämndmål: I Skärholmen har alla rätt till ett bra boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet för att prioriterade grupper ska ha ett stadigvarande boende

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem är fortsatt lågt.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för tre av sex underliggande indikatorer prognostiseras att uppnås helt och årsmålen för tre indikatorer uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måloppfyllnaden, med ett undantag som kommer att fortgå även under 2025, genomförs under året.

Chef- och ledarskap

Arbetet med att stärka cheferna i deras roll och utveckla ledarskapet fortskrider enligt plan. Utbildningar i lönesättning och lönebildning, misskötsamhet och rehabilitering har genomförts. Arbetet har påbörjats med att ta fram reviderade lönekriterier och material om medarbetarskap för förvaltningen. Materialet om medarbetarskap förväntas vara klart i år. Revideringen av lönekriterierna förväntas pågå fram till 2025.

Ny chefsstruktur

Förvaltningen har i juni fattat beslut om ny chefsstruktur på förvaltningen. Inför beslutet har förvaltningen genomfört en analys av befintlig chefsstruktur i enlighet med det stadgemensamma stödmaterial som tagits fram.

Förvaltningen har i analysen sett att förutsättningarna för chefsuppdragen varierar mellan avdelningarna och vad som är en bra storlek på medarbetargrupp per chef samt vilket stöd från arbetsledning och andra stödfunktioner som behövs skiljer sig åt mellan olika avdelningar och enheter. Den nya chefsstrukturen ser av den orsaken något olika ut inom de olika avdelningarna.

Beslutet innebär att områdeschefer inrättas inom avdelningarna Stöd och service samt Individ och familj inklusive fritid. Utöver den rollen finns det inom varje avdelning på förvaltningen; avdelningschef och enhetschef. Inom förskolan finnas som tidigare rektorer och enhetschefer som fortsatt kommer att leda genom ett funktionellt delat ledarskap.

Förvaltningen tar bort rollen biträdande enhetschef som idag finns inom avdelningen individ och familj. Rollen ersätts av titeln gruppleddare. Gruppleddare har ett arbetsledande ansvar men inget ekonomi-, personal- eller verksamhetsansvar.

För att möta chefsstrukturens intentioner om ett närmare ledarskap med ett mindre antal medarbetare per chef genomförs en viss utökning av enhetschefer och en del omfördelning av personal sker mellan enheter. Förvaltningen ser inte något behov av att utöka stödfunktioner i samband med att förvaltningen får fler chefer. Då cheferna ges bättre förutsättningar i sina uppdrag bör andelen administrativt stöd per chef även kunna minskas.

Medarbetarskap

De planerade aktiviteterna kopplat till prioriteringen förbättra förutsättningar för medarbetare att skapa goda resultat och bidra till kvalitet i verksamheten har påbörjats. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram reviderade lönekriterier och material kring medarbetarskap på förvaltningen. Materialet kring medarbetarskap beräknas bli klart under året. Att revidera förvaltningens lönekriterier kommer troligen att fortlöpa över till 2025 innan det är klart.

AMI - Aktivt medskapande index

Utfallet på måttet AMI (aktivt medskapande index) i årets medarbetarenkät uppgår till 82 vilket är en enhet högre än föregående år och en enhet högre än stadens totala resultat, men en enhet under nämndens årsmål. AMI delas in i tre delindex där förvaltningens utfall för delindex motivation är 81, vilket är samma nivå som föregående år. Delindex för ledarskap har ökat med en enhet från föregående år till 81 och delindex för styrning ökar med en enhet till 83. Förvaltningen hade en svarsfrekvens på 89 procent vilket ger resultaten en bra validitet.

Förvaltningen har enligt enkätens resultat sina styrkor framförallt inom området styrning, med ett mycket gott resultat på frågor rörandes att medarbetare vet vad som förväntas av dem i sina uppdrag samt att man är insatt i arbetsplatsens mål. Störst utmaning finns när det gäller upplevd återkoppling och regelbunden dialog med närmaste chef. Här hoppas förvaltningen se en förbättring efter implementering av den nya chefsstrukturen som syftar till att möjliggöra ett närmare ledarskap.

Utfallet för män och kvinnor skiljer endast en enhet och i analys av delfrågorna ser förvaltningen ingen trend som tyder på att män och kvinnor har olika förutsättningar för en god psykosocial arbetsmiljö. Förvaltningen har dock en tydlig trend av att medarbetare generellt sett svarar mer positivt på enkäten ju äldre de är. En avvikelse från den trenden är att de allra yngsta mellan 19-24 år svarar högre än de som är mellan 25-34 år. För att analysera vidare vad som gör att förvaltningens yngre medarbetare svarar annorlunda än de äldre medarbetarna planerar förvaltningen en fokusgrupp med representanter från de äldsta och yngsta medarbetargrupperna som ska äga rum under hösten.

Timavlönad personal

Arbetet med att minska andelen timavlönad personal har olika utmaningar inom de olika verksamhetsområdena. Inom äldreomsorgen görs ett försök med att kombinera heltid som norm med att minska andelen timanställda genom att ha en viss överkapacitet i den ordinarie bemanningen för att på så sätt kunna hantera korttidsfrånvaron inom befintlig bemanning. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning finns inte samma förutsättningar för det arbetet på grund av mindre enheter där möjligheten till rörlighet mellan enheterna är mindre på grund av dess olikheter. Här arbetar man med att nå målet genom schemaoptimering. Inom förskolan har man idag en låg användning av timavlönad personal då det vid korttidsfrånvaro hos personal ofta även finns en frånvaro hos barnen vilket möjliggör en lägre bemanning. Det finns även en större möjlighet till rörelse mellan olika avdelningar för att täcka upp frånvaro med ordinarie personal.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen har per juli månad en total sjukfrånvaro 6,5 procentenheter, vilket är förvaltningens årsmål. Vid en analys av sjukfrånvaron per månad syns att sjukfrånvaron minskat samtliga månader under året och förvaltningen bedömer därför att årsmålet kommer att nås. Även den korta sjukfrånvaron ligger i juli månad på årsmålet som är 2,5 procent.

Ett aktivt rehabiliteringsarbete pågår i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess. En utbildning i rehabiliteringsprocessen har anordnas. Förvaltningen har implementerat ett arbete där avdelningarna tillsammans med HR arbetar riktat med enheter som har hög sjukfrånvaro.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeinde x	82	82	81	81		83	83	2024
Analys Utfallet på måttet AMI uppgår till 82 vilket är en enhet högre än föregående år och en enhet högre än stadens totala resultat. Störst utmaning finns när det gäller upplevd återkoppling och regelbunden dialog med närmaste chef. Här hoppas förvaltningen se en förbättring efter implementering av den nya chefsstrukturen som syftar till att möjliggöra ett närmare ledarskap.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	4,6				5,5	5,5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	18,1				17	15	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
Analys Utfallet för perioden uppgår till 18,1 procent vilket är 3,1 procent från årsmålet. Utfallet har ökat med 0,3 procent sedan verksamhetsberättelsen, men är på samma nivå som tertial 1. Förvaltningens bedömning är att årsmålet inte kommer att uppnås. För att brukarna inte ska påverkas negativt av en hög andel timvikarier arbetar enheten bland annat med att det är ett litet antal timvikarier i verksamheten i syfte att bibehålla personalkontinuiteten. Det är även ordinarie personal som följer med brukaren vid exempelvis läkarbesök för att säkerställa att uppföljning efter besöket genomförs om det finns behov av det. Verksamheten arbetar också med schemaoptimering. Vid frånvaro av ordinarie personal tas endast timvikarier in för att täcka verksamhetens prioriterade behov. Verksamheterna arbetar för att aktiviteter förläggas, i möjligaste mån, när fler personal är i tjänst.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	22,2				20	17	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2024
Analys Utfallet för perioden uppgår till 22,2 procent vilket är 5,2 procent från årsmålet. Utfallet har minskat med 5,9 procent sedan verksamhetsberättelsen. Förvaltningen bedömer att årsmålet inte kommer att uppnås. För att brukarna inte ska påverkas negativt av en hög andel timvikarier arbetar enheten bland annat med att de timvikarier som är i tjänst träffar ett begränsat antal brukare i syfte att bibehålla personalkontinuiteten. Om en brukare har behov av stöd flera gånger under dagen planeras även en och samma timvikarie in hos personen ifråga. Enheter arbetar också med att erbjuda heltid som norm samt att tillsvidareanställa i möjligaste mån. Ett arbete pågår även för schemaoptimering. Vissa heltidstjänster har så kallade resursspass vilket medför att behovet av timvikarier minskar. Utveckling pågår även ett uppföljningssystem för att ha ytterligare kontroll över antal arbetande timmar av timavlönad personal.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro 	6,5 %	5,1 %	6,8 %	6,9 %	6,4 %	6,5 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2024
Analys Kvinnors sjukfrånvaro är 1,7 procentenheter högre än männens. Den stora skillnaden finns inom den längre sjukfrånvaron. Den korta sjukfrånvaron upp till 14 dagar har kvinnor 0,3 procentenheter högre sjukfrånvaron än män. Att kvinnor har en högre sjukfrånvaro är gemensamt för alla branscher i landet oavsett nivå på sjukfrånvaro. På grund av den låga andelen män anställda inom förvaltningen är det svårt att göra en analys av orsaker till differensen mellan män och kvinnor.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,5 %	2,2 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2024

Nämndmål: Medarbetare i Skärholmen ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet för att stärka cheferna i sitt uppdrag och utveckla ledarskapet
- Förbättra förutsättningar för medarbetare att skapa goda resultat och bidra till kvalitet i verksamhet
- Arbetet med processkartläggning

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

AMI ligger fortsatt högt.

Sjukfrånvaron minskar i relation till föregående år.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för de tre underliggande indikatorerna prognostiseras att uppnås helt
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas

- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Inköp

Rapporten om systemnyttjande för perioden januari till juli visar att förvaltningen är ledande bland alla elva stadsdelsförvaltningar med en användningsgrad på 93 procent. Stadens genomsnittliga användningsgrad ligger på 85 procent.

Förvaltningen har anslutit sina lokala avtal till stadens e-handelssystem för att skapa en enhetligare inköpsprocess med bättre kontroll och uppföljning. Detta förenklar för beställare och förbättrar inköpsstatistiken. För närvarande är sju lokala avtal anslutna.

Kontinuerlig uppföljning av förvaltningens lokala avtal pågår oavsett kontraktsvärde. Interna uppföljningar gällande lokalvård för samtliga leverantörer är genomförda.

Förvaltningen har fyra lokala avtal där kontraktsvärdet överstiger 2 miljoner kronor. Av dessa avtal har tre följts upp, måltidsservice, vinterhållning och pedagogiska bemanningstjänster under det första halvåret. Ett avtal, bygglösning, kommer att följas upp under hösten.

Avtalstrohetsmätning för perioden 240101–2400630.

Inköpen från avtalsleverantörer utgör 93 procent av den totala inköpsvolymen, medan inköp från leverantörer utan avtal är cirka 7 procent. Framträdande kategorier inkluderar utbildning, konferens, licenskostnader och underhåll av lokaler. Åtgärdsförslag inkluderar att kontakta berörda enheter, avsluta inköp från icke-avtalsleverantörer, utvärdera skälen till dessa inköp och använda upphandlade avtal. Resultaten ska diskuteras med berörda verksamheter för att identifiera och följa upp förbättringsåtgärder.

Civil beredskap

I en föränderlig omvärld, med ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, bedriver och utvecklar förvaltningen kontinuerligt arbetet med civil beredskap. I linje med stadens säkerhetsprogram och i samverkan med relevanta aktörer bygger förvaltningen förmåga att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig. Detta så att samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas även i händelse av en samhällsstörning.

Under våren år 2024 inträffade ett flertal skjutningar i stadsdelsområdet och förvaltningens krisledningsorganisation var aktiverad under drygt 40 dagar. I samband med hanteringen av skjutningarna gjorde förvaltningen flera viktiga lärdomar, om såväl styrkor som möjliga utvecklingsområden. Arbetssätt, planer och annan stöddokumentation utvecklas nu för att tillvarata dessa lärdomar. Erfarenheterna har också påverkat innehåll och upplägg för årets krisledningsutbildning och övning som kommer att genomföras under tertiäl tre. Övningen kommer att fokusera på lägesbilsarbete och stabsmetodik.

Utöver ovannämnd krisledningsövning planerar förvaltningen att genomföra en aktiveringsövning för stadsdelsområdets trygghetspunkter, även den under tertiäl tre. Inför övningen kommer också en Rakel-utbildningen att hållas för berörda medarbetare. Rakel är ett kommunikationssystem för samverkan och ledning vid händelse av kris. Vidare har trygghetspunktplanen uppdaterats och materiel och utrustning till trygghetspunkterna har inventerats och vid behov kompletterats.

Förvaltningen ska delta i den nationella Beredskapsveckan (vecka 39) genom närvaro på Skärholmstorget och i Medborgarkontoret för att informera och samtala med invånare om egenberedskap.

Förvaltningen deltar aktivt, som en av tre utpekade stadsdelsförvaltningar, i Stockholm stads nya struktur och sektorsorganisation för civil beredskap. Förvaltningen är även kontaktpunkt mot övriga stadsdelsförvaltningar i söderort och har regelbundna avstämningar med dem avseende arbetet som bedrivs i sektorsorganisationen.

I mars deltog förvaltningen i den stadsövergripande övningen Stadsö som syftade till att stärka stadens förmåga att hantera en situation med krigsfara eller krig. Mot bakgrund av lärdomar från Stadsö och rådande omvärldsläge har förvaltningen påbörjat en översyn och uppdatering av förvaltningens krigsorganisation och krigsledningsplan.

Risk- och sårbarhetsanalys - RSA

Arbetet med steg 1-4 i förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys har genomförts på avdelningsspecifika eller enhetsspecifika arbetsmöten beroende på avdelningens storlek och komplexitet.

Med utgångspunkt i föregående cykels risk- och sårbarhetsanalys och i linje med stadsledningskontorets *Handbok för arbete med RSA (Dnr KS 2023/1248)*, har följande steg för respektive avdelning genomförts:

1. Se över och uppdatera samhällsviktig verksamhet, identifiera de samhällsviktiga verksamheternas kritiska beroenden (kartläggning och analys)
2. Identifiera, för den samhällsviktiga verksamheten, relevanta risker och analysera dem utan befintliga åtgärder (riskbedömning)
3. Dokumentera befintliga åtgärder och uppdatera riskanalysen (förmågebedömning och riskbedömning efter åtgärd)
4. Identifiera ytterligare åtgärder samt planera för dem (planera åtgärder)

Avdelningarnas risk- och sårbarhetsanalyser har sammanställts till en förvaltningsövergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp				88,05 %		90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		100 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys						100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Hög beredskap och stark rådighet råder i Skärholmens verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Det systematiska säkerhetsarbetet med fokus på civil beredskap och informationssäkerhet

Förväntat resultat

De förväntade resultaten följs upp inom ramen för arbetet med internkontroll.

Att inköp görs genom stadens inköpssystem

Att beslut fattas om ytterligare riskreducerade åtgärder inom ramen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys

Att förvaltningen deltar i den stadsövergripande övningen Stadsö

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls inte

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet inte kommer att uppfyllas. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för två av tre underliggande indikatorer inte uppnås och årsmålet för en indikator uppnås delvis
- att underliggande nämndmål bedöms att inte uppfyllas.

Trygghetsarbete

Förvaltningen driver prioriterat utvecklingsarbete inom trygghetsområdet. Ett resultat för året

är dock att *Andel invånare som upplever trygghet i stadsdelsområdet* minskat jämfört med föregående års resultat i medborgarundersökningen. Andelen som upplever att det är tryggt att bo i stadsdelsområdet är 44 procent för år 2024, jämfört med 75 procent i staden som helhet. Resultatet för Skärholmens stadsdelsområde är en minskning med tio procentenheter jämfört med 2023 års resultat (54 procent). Under våren och inom en kort tidsperiod drabbades stadsdelsområdet av fyra skjutningar och två allmänna sammankomster, vilket bedöms ha fått en negativ inverkan på skärholmsbornas upplevda trygghet i stadsdelsområdet.

En annan större händelse inom stadsdelsområdet under våren var att Stockholms tingsrätt beslutade om att Sättra centrum fastigheter AB försattes i konkurs, vilket är något som också kan ha påverkat medborgares upplevelse av trygghet i området. Förvaltningen har anordnat ett informationsmöte för att ge information och svara på frågor om vad konkursen innebär för centrumet på kort sikt, hur konkursförvaltaren arbetar samt informerat om platssamverkansarbetet i Sättra under året. Förvaltningen har en löpande dialog med konkursförvaltaren.

Förvaltningen har under våren arbetat intensivt för att trygga och stödja stadsdelsområdet. Förvaltningen har snabbt kunnat mobilisera och koordinera trygghetsskapande insatser. Medarbetare från olika avdelningar har bidragit med synlighet och stöd i berörda områden. Fritidsgårdar har i perioder haft utökade öppettider och kommunikation om stödmöjligheter har skett via sociala medier. Samverkan kring trygghetsskapande insatser och närvaro i stadsdelsområdet har också skett med andra lokala aktörer och övriga staden. Förhoppningen var att den förstärkta närvaron skulle bidra till en ökad känsla av trygghet i området.

I samband med den förstärkta närvaron i stadsdelsområdet under våren, har medarbetare ställt frågor till de som bor eller arbetar i området om hur de upplevt närvaron. Frågorna ställdes via en enkät. Eftersom svarsunderlaget var begränsat kan inte heltäckande slutsatser dras, men de inkomna svaren bidrar ändå till att ge en uppfattning om upplevelsen av närvaron i stadsdelsområdet. Svaren visar att 90 procent av de tillfrågade har sett förvaltningens medarbetare med gula västar ute i området. Samtliga har upplevt medarbetarnas närvaro som positiv och/eller att den bidragit till ökad trygghet i området. Av de som inte sett till medarbetarna i västar svarar samtliga att de hade uppskattat att se dem ute i området. I fritext har flera svarande även uttryckt uppskattning och gjort värdefulla medskick inför framtida trygghetsskapande insatser. Frågorna ställdes till personer, 15 år eller äldre, som befann sig i området. Merparten av de svarande var kvinnor och merparten av de svarande var mellan 31 och 60 år. Det går inte att se tydliga skillnader avseende kvinnornas respektive männens svar eller svar från olika åldersgrupper.

Förvaltningens organisering kring särskilda händelser har under våren effektiviserats och kvalitethöjts. Utrymmet för att bedriva övergripande strategiskt och samordnat trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete har under våren dock påverkats med anledning av ovanstående händelser. Arbete med aktiviteter inom prioriterade områden i åtgärdsplan tillhörande den lokala samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområdet (lokala SÖK) har löpande pågått och följts upp. Prioriterade områden i årets verksamhetsplan återfinns även som prioriterade områden inom ramen för det lokala SÖK-arbetet. Inom lokala SÖK är även områdena *Unga i riskzon för destruktivt beteende* och *Särskilt utsatta och*

sårbara brottsoffer prioriterade.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i linjeverksamhet har även bedrivits löpande inom förvaltningens olika verksamhetsområden utifrån respektive uppdrag och målgrupp samt i samverkan med andra lokala aktörer.

Från och med juni har förvaltningen förstärkt det förvaltningsövergripande trygghetsarbetet genom omprioritering med en strateg.

Under resterande del av året är flera trygghetsskapande utåtriktade aktiviteter planerade. Ett exempel är nämndens Trygghetsdagar. Under fyra dagar finns möjlighet att träffa representanter från nämnden och förvaltningen samt andra aktörer i Skärholmen. På plats kan medborgare, besökare och näringsidkare ställa frågor, få veta mer om det lokala trygghetsarbete och komma med förslag på hur tryggheten kan ökas i området.

Otrygga och brottsutsatta platser

Platssamverkan

Samordnade åtgärder och aktiviteter för renare, trivsammare och tryggare stadsmiljöer sker genom platssamverkan. Platssamverkan ska också bidra till en förbättrad dialog och samverkan mellan lokalsamhället och myndigheter för att vidta ändamålsenliga åtgärder. Utifrån behoven i lägesbilden har arbetet fokuserats på stadsdelsområdets fyra centrummiljöer och arbete pågår inom alla fyra. Inom ramen för platssamverkan har årets första möten genomförts i de fyra centrumområdena med stor uppslutning. Till hösten hålls platssamverkansmöten i samtliga områden under september och november. Flera aktörer har fångat vikten av dessa forum vilket genererar bättre förutsättningar för samverkan.

Förvaltningen genomförde innan sommaren ett uppföljningsmöte med berörda aktörer inom forumet Skärholmsbornas närmiljö. Exempel på aktiviteter som genomförts under året är att förvaltningen tagit fram och förankrat en organisation för arbetet med berörda aktörer inom Stockholms stad. Som en direkt effekt av Fokus Sätra har andra aktörer inom Stockholms stad också genomfört aktiviteter. Trafikkontoret har säkerställt att Säturatorget är ett sommartorg mellan 30 maj och 22 oktober. Torget har fler sittplatser, vackra planteringar och ytor för olika aktiviteter. Kulturförvaltningen genomför kulturaktiviteter på torget, och Stockholm vatten och avfall har platsaktiverat med sitt koncept Pop up-återbruk, och återkommer under hösten med Returrundan. Förvaltningen har tillsammans med polisen och Skärholmens fastighetsägarförening (Skafast) planerat och genomfört orsaksanalys för Sätra. Orsaksanalysen färdigställs under hösten.

Platsaktivering

Förvaltningens avdelningar har ansvar för att ge förslag på och genomföra platsaktiveringar inom sina respektive verksamhetsområden. Under året har det funnits ett stort engagemang i förvaltningens verksamheter gällande platsaktiveringar. Det har hittills i år genomförts flertalet kreativa och målgruppsfokuserade platsaktiveringar i flera delar av stadsdelsområdet och ordinarie verksamhet har lyfts ut och bedrivits utomhus när det varit möjligt och lämpligt. Föreningsliv och andra lokala aktörer har också under året visat intresse för att bidra till och skapa platsaktiveringar och dialog kring om och hur det kan konkretiseras kommer fortsätta.

Målet om 50 platsaktiveringar har genererat flera nya idéer och aktiviteter. Bland annat har

följande genomförts:

- Konsertserien ”FOLK på gården” med tio utomhusspelningar,
- Stavgång för seniorer,
- Förskolornas vernissage,
- Häng med-loppet för personer med funktionsnedsättning och
- Utomhusbio

Till hösten finns fler platsaktiverande aktiviteter planerade, som till exempel beredskapsvecka, trygghetsdagar och vintermarknad. Platsaktiveringarna förväntas bidra till att invånare i stadsdelsområdet, framförallt kvinnor, känner sig trygga i utemiljöerna.

Trygghetsvandringar/dialoger

Skärholmens fastighetsägarförening har tillsammans med förvaltningen och polisen arrangerat fyra trygghetsvandringar under våren, en i varje stadsdel, med god uppslutning. Närvaron i stadsdelsområdet intensifierades under våren genom besök av olika aktörer i samband med de allvarliga händelserna. Ytterligare trygghetsvandringar kommer genomföras under hösten.

I juni bjöd nämnden in aktörer från det lokala civilsamhället till ett dialogmöte för att tillsammans med representanter från förvaltningen diskutera hur stadsdelsområdet kan utveckla en meningsfull fritid för barn och unga. En del av mötet handlade om hur fler vuxna kan engageras att verka i området för att trygga barn och unga. En uppföljning och fortsättning av dialogen är planerad i september.

Trygghetsinvesteringar

Förvaltningens trygghetsinvesteringar förväntas bidra till ökad upplevelse av trygghet. Trygghetsinvesteringar har genomförts i form av förstärkt belysning vid parkleken Vårgården och utveckling av parken Idleken, bland annat genom att planera för att låta bygga ett utegym. Förstärkt belysning och utegym som bidrar till mer rörelse i området förväntas leda till att fler känner sig trygga i områdena. Kvinnor i Skärholmen känner sig generellt sett mindre trygga än män. Trygghetsinvesteringar och andra trygghetsskapande satsningar gynnar därför särskilt kvinnor utifrån ett trygghetsperspektiv.

Kriminella miljöer och livsstilar

Förvaltningens socialtjänst arbetar med Trefas, som är förstärkt samverkan mellan socialtjänst, kriminalvård och polis för att hindra dödligt skjutvapenvåld och sprängningar. Arbetet fortlöper och utvecklas på olika nivåer. Socialförvaltningen har genomfört en processutvärdering och en effektutvärdering under 2024 som kommer att ligga till grund för att framöver utveckla det lokala arbetet. För att stödja individer att lämna en kriminell livsstil erbjuder förvaltningen Sociala insatsgrupper och stadens avhoppprogram. Män är generellt överrepresenterade i målgruppen kriminella, detta speglar även de personer som blir aktuella för insatser riktat mot kriminalitet. Ett arbete pågår för att nå fler kvinnor med en kriminell livsstil.

En gradvis omorganisering inom socialtjänsten är påbörjad och en ny fastställd organisation väntas vara klar till 2025. I arbetet med omorganisering ser avdelningen bland annat över omorganisering av de insatser som erbjuds för att förebygga destruktivt beteende och kriminell

livsstil samt lämna pågående kriminell livsstil.

Förvaltningen arbetar med samverkansformen SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) på strategisk- och operativ nivå i syfte att upptäcka och förebygga utveckling av destruktivt beteende. Det pågår även arbete med att införa SSPF-modellen fullt ut, inklusive arbete på individnivå. Under hösten kommer arbetet på individnivå prövas vid två av stadsdelsområdets grundskolor för att sedan utvärdera process och arbetsätt. Det finns även planering kring att ta del av resultatet av projektet LOSAM (Lokal samordnare struktur/metod för samtal med ungdomar i riskzon).

Systemhotande brottslighet

Otillåten påverkan

Förvaltningens ledningsgrupper har under första halvåret utbildats gällande otillåten påverkan. Alla medarbetare kommer att ha tagit del av utbildningsmaterialet senast under höstens APT. Utbildningens syfte är att öka medvetenheten och höja kunskapen om otillåten påverkan i förvaltningens alla led. Med hjälp av informationsunderlag och case med efterföljande diskussioner är målet att öka kännedomen om hur otillåten påverkan kan ta sig uttryck. Ett annat mål med utbildningssatsningen är att samtliga medarbetare inom förvaltningens verksamheter ska känna till vilka strukturer och stöd som Stockholm stad har och kan erbjuda gällande otillåten påverkan. Genom utbildningssatsningen förtydligas att incidentrapporteringar som rör otillåten påverkan ska dokumenteras i IA likt händelser av hot och våld. På så sätt kan omfattningen av otillåten påverkan som drabbar medarbetare följas i verktyget.

Utöver detta har förvaltningen genomfört nyinrättade och uppskattade säkerhetsgenomgångar för medarbetare under våren. Medarbetarna erbjuds att delta på en genomgång där interna säkerhetsrutiner går igenom. Även här tas vikten av att arbeta förebyggande mot hot och våld upp och vikten av att anmäla uppkomna situationer.

Arbete mot välfärdsbrott

Förvaltningen arbetar aktivt med att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet. Exempelvis genom att delta i stadens arbete med att utveckla riskprofiler för att identifiera och förebygga risker inom hemtjänst och daglig verksamhet. Samverkansstrukturen för hemtjänst har arbetat med fördjupad avtalsuppföljning samt diskuterat och följt upp aktuella frågor. En riskprofil har utvecklats och färdigställt. Arbetet med att löpande implementera denna i förvaltningen pågår. Det finns en långsiktig plan att integrera användningen av riskprofilen i befintligt internkontrollarbete. En fördjupad uppföljning av utförare pågår, vilket innebär systematiska kontroller utöver den löpande uppföljningen. Relaterat stödmaterial har tagits fram som kommer att testas under hösten.

Inom samverkansstrukturen för daglig verksamhet har arbetet med framtagandet av riskprofiler pågått under våren och planering för fortsatt arbete med uppföljningar av verksamheter pågår under hösten.

Förvaltningen kommer att fortsätta att arbeta med att stärka medvetenheten om och öka kompetensen i välfärdsbrottslighet genom att fler chefer och medarbetare genomför den framtagna webbaserade utbildningen som finns tillgänglig. Ett diskussionsmaterial har tagits

fram för att spridas på APT i syfte att visa hur välfärdsbrott kan te sig i olika verksamheter.

Väsentlighet och riskanalyser har genomförts i syfte att identifiera risken för välfärdsbrott inom aktuella processer och utifrån analyserna har åtgärder tagits fram för att minimera riskerna.

Renhållning och skötsel av parker och grönområden

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gång- och cykelvägar är välskötta. Förvaltningen arbetar med ett flertal insatser för att öka skärholmsbornas nöjdhet med renhållning och skötsel av parker och grönområden. Under sommaren har förvaltningen tagit emot cirka 100 ferieungdomar och två säsongsanställda i parkdriften som framförallt har förstärkt renhållningsarbetet. Under höstlovet kommer förvaltningen ta emot ytterligare feriearbetande ungdomar som förstärker parkdriften med renhållningsinsatser. Parkdriften lämnar dagliga rapporter gällande nedskräpning i området, exempelvis dumpningar av skräp eller överfulla skräpkorgar. Detta sker med foto och plats hänvisning vid varje tillfälle. Rapporteringen ger en tydlig bild över renhållningsproblematikens natur och var problematiken är som störst. Informationen delges deltagare i platssamverkan för att skapa överblick över vilka områden som har nedskräpningsproblematik och vilken form av problematik det handlar om. Förvaltningen driver frågan om gemensamt bekostade renhållningsinsatser i platssamverkan. Ett förslag till övriga platssamverkansaktörer har tagits fram som innebär att aktörerna anlitar leverantör upphandlad av förvaltningen för att utföra städinsatser i de fyra platssamverkansområdena. Den totala kostnaden för renhållningen föreslås därefter fördelas mellan de olika aktörerna och förvaltningen oavsett rådighet.

Förvaltningen investerar i stängsel kring fyra prioriterade återvinningsstationer, en i varje stadsdel, för att förhindra att skräp blåser utanför återvinningsstationsområdena.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	44 %	43 %	46 %	54 %		79 %	79 %	2024
Analys								
Resultaten gällande den upplevda tryggheten har legat lågt i stadsdelsområdet under lång tid, trots omfattande insatser. Medborgarundersökningens svarsfrekvens är bland de lägsta i staden, och har så varit under flera års tid. Den låga svarsfrekvensen har troligen påverkan på resultatet. Det går inte att enbart utifrån medborgarundersökningen avgöra om den låga svarsfrekvensen bidrar till ett lägre eller högre resultat jämfört med vad en högre svarsfrekvens hade gjort. Stadsdelsområdet drabbades under våren av flera allvarliga händelser som fick omfattande medial uppmärksamhet. Undersökningen genomfördes under senare delen av våren och årets resultat har mest troligen påverkats av de inträffade händelserna. Detta har sannolikt bidragit till att möjligheterna minskat att i år nå ett ökat resultat gällande den upplevda tryggheten inom området. En djupare analys av resultaten presenteras i verksamhetsberättelsen. Arbetet för ökad trygghet i stadsdelsområdet är långsiktigt och förvaltningens bedömning är att årsmålet kan nås först över tid.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	56 %	55 %	58 %	55 %		73 %	73 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
<p>Resultatet för indikator har varit lågt under flera år, och det krävs ett långsiktigt arbete för att öka skärholmsbornas nöjdhet med renhållning och städning. Antalet olovliga dumpningar av skräp har ökat, både i antal och i mängden skräp, vilket bedöms försämra invånarnas känsla av att området är rent och städat. De senaste tre åren har resultaten sjunkit för varje år, det är därför positivt att nöjdheten ökat med en procentenhet jämfört med 2023.</p> <p>Förvaltningen fortsätter arbetet med förstärkta och förebyggande renhållningsinsatser. Cirka 100 ferieungdomar och två säsonganställda i parkdriften har förstärkt förvaltningens renhållningsarbete under sommaren.</p> <p>En fördjupad analys av resultatet kommer att presenteras i verksamhetsberättelsen.</p>								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	62 %	65 %	60 %	54 %		73 %	73 %	2024
Analys								
<p>Resultatet har förbättrats med 8 procentenheter jämfört med 2023. Kvinnor är, liksom 2023, mindre nöjda med skötsel och städning av park- och grönområden jämfört med män. Men i jämförelse med utfallet för kvinnor 2023 har kvinnornas nöjdhet ökat med 12 procentenheter.</p> <p>Förvaltningen arbetar med förstärkta och förebyggande renhållningsinsatser, bland annat genom att under sommaren ha tagit emot omkring 100 ferieungdomar som till största del förstärkte renhållningsarbetet. Parkdriften förstärktes också med två säsonganställda under sommaren.</p> <p>En djupare analys av resultaten presenteras i verksamhetsberättelsen.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	
Analys			
<p>Förvaltningen deltar aktivt i stadens arbete med att utveckla riskprofiler för att identifiera och förebygga risker inom välfärdsbrottslighet. Samverkansstrukturen för hemtjänst har arbetat med fördjupad avtalsuppföljning samt diskuterat och följt upp aktuella frågor. En riskprofil har utvecklats och färdigställt, och arbetet med att löpande implementera denna i förvaltningarna pågår. Inom samverkansstrukturen för daglig verksamhet har arbetet med framtagandet av riskprofiler pågått under våren och planering för fortsatt arbete med uppföljningar av verksamheter pågår under hösten.</p>			

Nämndmål: Skärholmen är tryggt genom förebyggande insatser

 Uppfylls inte

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet mot otillåten påverkan
- Arbetet mot välfärdsbrott
- Arbetet med för att motverka otrygga och brottsutsatta platser
- Arbetet för att motverka skjutningar och våldsdåd och stödja individer att lämna en kriminell livsstil

Förväntat resultat

Se indikatorerna kopplade till detta mål på verksamhetsområdesmålsnivå för att se hur det förväntade resultatet följs upp.

Andel invånare som upplever trygghet i stadsdelsområdet ökar.

Andel invånare som är nöjda med renhållningen och städningen i stadsdelsområdet ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen söker budgetjustering inom området trygghet för att förstärka belysningen vid parkleken Vårgården.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Förvaltningen har sökt och beviljats budgetjustering inom området trygghet för att förstärka belysningen vid parkleken Vårgården. Kompletterande funktionsbelysning är anlagd. Anläggning av effektbelysning sker under hösten.			
 Förvaltningen söker budgetjustering inom området trygghet för att utveckla Idleken med utegym som breddar platsen vistelsevärden.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Förvaltningen har sökt och beviljats budgetjustering inom området trygghet för att utveckla Idleken med utegym som breddar platsen vistelsevärden. Trafikkontoret kommer att ta över ansvaret för belysningen, detta medför att förvaltningen inte kommer kunna säkerställa att tidsplanen för projektet följs som planerat. Det äldrevänliga utegymmet som planerades anläggas passerar inte besiktning mot EUs krav SS-EN 16630:2015. Förvaltningen ser över möjliga lösningar och val av utrustning. Beställning sker i augusti och börjar anläggas under hösten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att delvis uppfyllas. Bedömningen grundar sig på

- att årsmålen för en av två underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt och årsmålet för en indikator uppnås inte
- att underliggande nämndmål bedöms att uppfyllas helt
- att arbetet med aktiviteter utifrån framtagna prioriteringar som bidrar till måluppfyllnaden genomförs under året.

Mänskliga rättigheter

Barns rättigheter

Förvaltningen säkerställer barns rättigheter i enlighet med stadens Program för barnets rättigheter och inflytande. Inom förvaltningen finns barnrättsnätverk som leds av förvaltningens barnrättssamordnare. Nätverket består av barnrättsambassadörer som har till uppgift att hålla de egna verksamheterna uppdaterade inom området. Förvaltningen har barnrättssamordnare som representerar förvaltningen i stadens olika barnrättsnätverk. Syfte är att få en god samsyn och ett gott samarbete gällande barnrättsarbetet inom staden, att synliggöra brister, utveckla arbetet samt sprida kunskap om barnrätt och barnrättsarbetet hos

medarbetarna inom hela förvaltningen.

För att bedöma huruvida ett beslut är till barnets bästa är det avgörande att barn görs delaktiga i utredningar som primärt rör dem och att de får återkoppling. Periodens resultat för indikatorn som mäter utfallet visar att 73,6 procent av barnen varit delaktiga och fått återkoppling anpassat efter ålder och mognad under och efter utredningar som primärt rört barnet. För att öka utfallet arbetar förvaltningen aktivt med barns delaktighet samt med barnkonsekvensanalyser i samtliga ärenden, även ärenden där barnet inte är aktledare. Barnkonsekvensanalyser görs även i tjänsteutlåtanden till nämnden. Under året pågår även ett utvecklingsarbete för att öka barns delaktighet i ärenden där de själva är aktledare. Detta sker till exempel genom implementering av Viewpoint inom barn- och ungdomsenheten. Viewpoint är ett digitalt verktyg där barnen själva kan skatta sin känsla av delaktighet.

Förvaltningens förskolor arbetar på olika sätt med att öka medarbetares och barns kunskaper kring FN:s barnkonvention och barnens rätt till lika möjligheter. Flera förskolor väljer att fördjupa sig i utvalda artiklar från barnkonventionen med barnen, bland annat i projektarbeten. Undervisningen organiseras kontinuerligt i mindre grupper så att alla barn ska kunna vara delaktiga och göra sin röst hörd. Barnen ska känna att det är de som är med och påverkar och i det arbetet är pedagogerna viktiga. Barnen involveras i olika beslut ur ett demokratiperspektiv.

Barnets rättigheter påverkas i mycket hög grad av förvaltningens miljö- och klimatarbete. En hög måluppfyllnad är därför viktig för att barns bästa ska uppnås.

Jämställdhet

Vid jämställdhetsanalyser inom förvaltningens verksamheter, både vid beslut och genomförande, uppmärksammas skillnader mellan kvinnor/flickor och män/pojkar. För att öka medvetenheten om könsskillnader krävs att skillnaderna analyseras samt att normer, attityder och förväntningar fortsatt diskuteras.

Inom förskolornas jämställdhetsarbete observerar, analyserar och utmanar pedagogerna till exempel barnens lek och samspel för att minska könstereotypa roller i olika aktiviteter.

Fler pojkar än flickor besöker parklekar och fritidsgårdar. Förvaltningen har sedan föregående år arbetat för att öka antalet flickor som besöker fritidsgårdar och parklekar genom särskilda öppettider för flickor samt genom anpassade aktiviteter. Besökarantalet för flickor har ökat med 37 procent sedan föregående års resultat vid samma period.

Större skillnader mellan kön har uppmärksamats inom målgrupperna våldsutsatta i nära relation, unga och vuxna i kriminalitet och personer i hemlöshet. Detta speglar bredare samhälleliga utmaningar som förvaltningen aktivt möter genom individuella bedömningar av den enskildes behov.

Ett behov av att arbeta med kvinnor i ekonomiskt utanförskap har identifierats. Förvaltningen arbetar därför särskilt med att sänka andelen kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar resultatet från brukarundersökningen på skillnader mellan kvinnor och män gällande upplevelsen av diskriminering och trygghet. Kvinnor upplever diskriminering i högre

utsträckning än män. Resultatet visar också att fler män än kvinnor känner sig trygga samt upplever att de blir väl bemötta av personalen. Utifrån detta fortsätter verksamheterna arbetet med bemötandefrågor samt att möta varje enskilda individuella behov likställigt oavsett kön.

Äldreomsorgens förebyggande insatser, bland annat anhörigstöd samt öppna träffpunkter, nyttjas främst av kvinnor. Förvaltningen arbetar därför med att utveckla fler aktiviteter som också efterfrågas av män för att det som erbjuds ska vara mer könsneutralt.

Hur trygghet upplevs av kvinnor respektive män samt hur spontanidrottsplatser nyttjas olika är två viktiga utgångspunkter för utvecklingen av den offentliga miljön. I de trygghetsmätningar som regelbundet genomförs bland invånarna i stadsdelsområdet anger kvinnor generellt en högre upplevelse av otrygghet än män. Flickor och kvinnor nyttjar spontanidrottsplatser i lägre utsträckning än pojkar och män. Det gäller hela stadsdelsområdet även om det också bedöms finnas skillnader i användandet mellan olika platser. Förvaltningens medarbetare som deltar i arbetet med att planera och projektera behöver därför ha kunskaper kring jämställdhetsarbete samt i hur könsstereotypa föreställningar kan påverka en planeringsprocess.

Nationella minoriteter

Förvaltningen har startat en arbetsgrupp för det fortsatta arbetet med nationella minoriteter med representanter från berörda verksamhetsområden. Under 2024 ser förvaltningen över arbetsformerna för att effektivisera arbetet framöver. De viktigaste prioriteringarna under 2024 är fortsatt kompetensutveckling till medarbetare, att säkerställa tillgången till informationsmaterial och litteratur i berörda verksamheter samt att i dialog med målgrupperna planera och genomföra aktiviteter, främst inom ramen för förvaltningens öppna träffpunkter.

Inom förskolan pågår ett arbete med att ta fram ett gemensamt dokument för alla förskolor som beskriver vilka traditioner och dagar som ska firas eller uppmärksammas i förskolan. Samtliga nationella minoriteter har en utvald dag och förslag på aktiviteter finns för hur denna kan uppmärksammas. I nuläget finns inte någon efterfrågan om undervisning på de nationella minoritetsspråken på förskolorna.

Inom förvaltningens vård- och omsorgsboende uppmärksammas de finska högtiderna tillsammans med brukarna där både finsk mat och traditioner står i centrum. Tre till fyra gånger per år anordnas även "finska träffar" där brukarna samtalar med varandra över en fika.

HBTQI-personers rättigheter

För både fritidsgårds- och parkleksverksamhet är HBTQI-certifiering genomförd och handlingsplan godkänd av RFSL. Verksamheterna kommer att arbeta med implementering under en period om tre år.

Under sommaren anordnande daglig verksamhet (LSS) en PRIDE-vecka med olika aktiviteter i syfte att öka både brukares och medarbetares kunskap om diskriminering samt att ha roligt tillsammans. Veckan innehöll bland annat ett PRIDE-disco, flärd och avslutades med ett eget PRIDE-tåg genom Bredängs centrum. Aktiviteterna var anpassade för att passa alla brukare. Under Häng med-festivalen för personer med funktionsnedsättning fanns HBTQ-hänget som är en mötesplats för HBTQI-personer med funktionsnedsättning representerade.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen arbetar utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, vilket involverar alla verksamhetsområden. Medarbetare utbildas i syfte att kunna möta personer med funktionsnedsättning adekvat och utifrån behov. En utbildning i neuropsykiatrisk funktionsnedsättning planeras under hösten för medarbetare inom fritidsverksamheterna. Inom förvaltningens utförarverksamheter (LSS) utbildas samtliga medarbetare kontinuerligt i det pedagogiska ramverket som är en grundutbildning i värdegrund, teori och metod vars syfte är att personer med funktionsnedsättning ska bli bemötta utifrån deras unika person. En del av utbildningen handlar om målgruppens rättigheter. Utbildningen avslutas med ett kunskapstest och certifiering.

Inom socialtjänsten används olika stödmaterial vid samtal med barn eller vuxna med funktionsnedsättning för att säkerställa att information ges och tas emot på bästa möjliga sätt för individen.

Stadsmiljöverksamheten arbetar utifrån strategi för Äldrevänlig stad mål 5 *Utomhusmiljöer och byggnader* i sina investerings- och reinvesteringsprojekt.

Motverka rasism

Arbetet med att motverka alla former av rasism ingår dels i arbetet med aktiva åtgärder vilket sker löpande inom enheterna, dels genom att frågor om diskriminering kontinuerligt lyfts och diskuteras inom verksamheterna.

Demokratiska värden om att alla barn är lika värda är grunden för förskolans utbildning och i det arbetet är pedagogerna viktiga. Olika kulturer kommer till uttryck i förskolan genom att exempelvis fira olika högtider och att uppmärksamma barnens modersmål. För att visa på olika normer används böcker till underlag för dialog med barnen. Förskolorna i Skärholmen arbetar utifrån Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Syftet med planen är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Ungdomsmottagning möter ungdomar som beskriver utsatthet, kränkningar och rasism, därför arbetar ungdomsmottagningen utifrån ett initiativ, ARG (antirasistiska arbetsgruppen), som startades 2021 för försäkra att bemötandet är välkomnande för alla. Arbetet fortlöper och har inneburit kompetenshöjning, genomlysning av rutiner och riktlinjer samt att se över lokaler. Initiativet från ARG ledde till att en motion skickades till FSUM (Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar). Sedan motionen antogs påbörjades ett nära samarbete mellan ARG och FSUM, där utbildning skapades för att spridas vidare till andra ungdomsmottagningar.

Tillit och förtroende för Skärholmens stadsdelsförvaltning

För att höja förtroendet för Skärholmens stadsdelsförvaltning behövs en aktiv och kontinuerlig dialog med skärholmsborna om förvaltningens arbete. En satsning för att stärka kommunikationen med skärholmsborna har startat under perioden. För att öka tilliten och förtroendet för stadens verksamheter arbetar förvaltningen för att informationen kommer ut i tid, har rätt budskap och förmedlas i rätt kanal.

Förvaltningen arbetar löpande och i linje med kvalitetsprogrammet för att öka den lokala förankringen och involvera invånare, brukare, näringsidkare och föreningsliv i utvecklingen

av verksamheten.

Medborgarinflytande

Medborgardialoger

Förvaltningen genomför medborgardialoger i olika former.

- Inom ramen för arbetet med trygghetsdagar i stadsdelsområdets fyra centrum planeras för dialog med skärholmsborna.
- Dialogprojektet kring parken Idleken som påbörjades under 2023 fortsätter. Dialogprojektet sker i samverka med trafikkontoret. Återkoppling tas fram tillsammans med trafikkontorets landskapsarkitekter och kommer anslås på skyltar i parken inför, under och efter projektets genomförande 2024.
- För att informera invånarna om konkursen av Sätra centrum har förvaltningen anordnat ett informationsmöte för att ge information och svara på frågor om vad konkursen innebär för centrumet på kort sikt, hur konkursförvaltaren arbetar samt informera om platssamverkansarbetet i Sätra under året.
- Förvaltningen anordnar temakvällar för skärholmsborna. Under första och andra tertialet har fyra stycken temakvällar anordnats. I samband med dessa genomförs alltid en utvärdering, där deltagarna får svara på frågor om vad de tyckte om dagens tema samt om vilka teman de önskar att kommande kvällar ska behandla. Dessa önskemål tas sedan med i planeringen av kommande temakvällar.
- Inom förvaltningens arbete med medborgarservice genomförs dialogtorg, där förvaltningen möter invånare på plats i stadsdelsområdet.
- Inom fritidsgårds- och parkleksverksamheten involveras besökare i planering av aktiviteter samt i utvärdering av genomförda aktiviteter.

En del av arbetet med medborgardialog handlar om medborgarförslag. Under perioden maj-augusti har förvaltningen bland annat behandlat medborgarförslag om dricksvattenfontän och bärbuskar i Sätradalsparken, hundrastgård i Sätorskogens naturreservat och om att inrätta en mobilitetshubb med utlåning av bil, lådcyklar med mera.

Ungdomsråd

För att ge ungdomar möjlighet att ha inflytande över frågor som är angelägna för dem och öka ungdomars delaktighet i utvecklingen av Skärholmen utreds möjliga former för ett ungdomsråd.

Föreningsbidrag

Föreningsbidrag har fördelats enligt nämndens riktlinjer. Vid fördelning av föreningsbidrag prioriteras föreningar med aktiviteter som uppmuntrar flickors och kvinnors deltagande. Under 2024 har 19 föreningar fått föreningsbidrag för 21 aktiviteter, varav fem aktiviteter riktar sig till flickor/kvinnor och åtta aktiviteter riktar sig till barn, unga och familjer. Totalt har 190 000 kronor beviljats i föreningsbidrag.

Förvaltningen har beviljat följande föreningar att arrangera stadsdelsdagar:

- Svensk-Moldavisk internationella föreningen får arrangörsbidrag för stadsdelsdag i Bredäng

- Dröm Stort för stadsdelsdag i Sätra
- FOLK i Skärholmen och Azerbajdzjanska föreningen för stadsdelsdag i Skärholmen
- FOLK i Skärholmen och Dröm stort för stadsdelsdag i Vårberg.

Agenda 2030

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 har fortsatt under året inom alla verksamhetsområden. I det ordinarie arbetet och genom olika aktiviteter och insatser bidrar förvaltningen till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Både KF:s mål för verksamhetsområdena och nämndens mål samt nämndens prioriterade områden i verksamhetsplanen har en nära koppling till agendans mål. Rapporten Återblick på Skillnadernas Stockholm visar på en positiv utveckling för Skärholmen inom områdena välbefinnande och hälsa, uppväxtvillkor och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö.

I arbetet med att bidra till måluppfyllnaden finns det dock olika utmaningar som kräver extra insatser.

Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag vilket innebär att ge barn med olika livsvillkor samma goda möjligheter till omsorg, trygghet, utveckling och lärande. Inskrivningsgrad i förskola, bristande språkkunskaper hos pedagoger, ohälsa i stadsdelsområdet, samt bristande tillit till samhällsfunktioner är utmaningar som påverkar arbetet med att uppnå de globala målen. Utmaningarna kräver både kompetenshöjande insatser och samverkan såväl internt som externt.

Den ökade kriminaliteten och rekryteringen av barn in i kriminalitet innebär stora utmaningar som påverkar arbetet med uppnå agendans mål. Pågående utveckling kräver ökad samverkan internt och externt samt kompetenshöjande insatser inom berörda verksamheter.

Ensamhet och social isolering bland äldre, brist på behörig personal med kompetens inom svenska språket samt bristande tillit till samhällsfunktioner är utmaningar som påverkar arbetet med att uppnå de globala målen. Utmaningarna kräver både kompetenshöjande insatser och samverkan såväl internt som externt.

För de klimat- och miljörelaterade målen bidra förvaltningen genom olika insatser. För att stärka arbetet ytterligare behöver kunskapen höjas inom förvaltningens verksamheter. Vidare ser förvaltningen en stor utmaning i att minska hushållens konsumtionsbaserade utsläpp, då förvaltningens rådighet i frågan är begränsad.

Ekonomiska svängningar och demografiska förändringar utgör också utmaningar i arbetet med att uppnå agendans globala mål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	19	16	25			38 %	38 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Utfallet för indikatorn bygger på andelen som i medborgarundersökningen har svarat "mycket stort" eller "ganska stort" på frågan "Vilket förtroende har du för stadsdelsförvaltningen i området där du bor?".								
Årsmålet uppnås inte, då utfallet är 19 procent jämfört med årsmålet 38 procent. Utfallet i staden som helhet är 38 procent. Undersökningen genomfördes under senare delen av våren.								
2023 fanns samma fråga med i trygghetsundersökningen. Utfallet för Skärholmen var då 29 procent, vilket innebär att resultatet har sjunkit. Stadsdelsområdet drabbades under våren av flera allvarliga händelser som fick omfattande medial uppmärksamhet. Händelserna kan ha påverkat utfallet på denna fråga.								
I resultatet för Skärholmen är det en skillnad i utfallet mellan kvinnor och män. Kvinnor (25 procent) har ett högre förtroende för stadsdelsförvaltningen än män (16 procent). I staden som helhet är skillnaden mellan kvinnor (37 procent) och män (39 procent) lägre.								

Nämndmål: Skärholmen är öppet, jämställt och demokratiskt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för målet prioriterar förvaltningen särskilt att utveckla:

- Arbetet med analys av lokala förutsättningar och behov, i syfte att identifiera åtgärdsbehov, utifrån dialog med invånare och lokala aktörer samt med koppling till Skärholmens roll i den regionala kärnan Kungens kurva - Skärholmen

Förväntat resultat

De förväntade resultaten följs upp inom ramen för arbetet med internkontroll.

Att förvaltningen utlyst och fördelat föreningsbidrag respektive bidrag för att genomföra stadsdelsdag, utifrån nämndens riktlinjer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal verksamhetsprocesser där förbättringsarbetet bygger på en aktiv och målstyrd dialog med stockholmare.				15 st		15 st		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ansöker om budgetjustering inom området demokrati och mänskliga rättigheter avseende medborgardialog - Fokus Skärholmen och analys av lokala förutsättningar och behov.	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1376,5	4,0	20,9	1418,3	-16,9
Kostnader	1579,4	4,0	66,8	1667,1	-16,9
Intäkter	-202,9	0,0	-45,9	-248,8	0,0
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner					-16,9
Resultatenheternas överskott från 2023					-21,7
Resultatenheternas överskott till 2025					19,8
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner					-15,0

Mnkr Netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestationsförändringar	Prognos (före resultatöverföringar)	Prognos (efter resultatöverföringar)	Avvikelse
Nämnd och administration	75,6	0,0	0,0	56,9	56,9	18,7
Individ- och familjeomsorg	240,3	0,0	0,0	266,6	266,6	-26,3
<i>varav barn och ungdom</i>	154,6	0,0	0,0	176,9	176,9	-22,3
<i>varav vuxna</i>	42,4	0,0	0,0	45,0	45,0	-2,6
<i>varav socialpsykiatri</i>	34,7	0,0	0,0	35,1	35,1	-0,4
<i>varav nyanlända</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	19,3	0,0	0,0	19,1	19,1	0,2
<i>Avskrivningar</i>	12,7	1,0	0,0	13,7	13,7	0,0
<i>Internräntor</i>	2,4	0,0	0,0	2,4	2,4	0,0
Förskoleverksamhet	215,0	2,9	0,0	214,1	212,2	5,7
Äldreomsorg	332,3	0,0	0,0	334,7	334,7	-2,4
Stöd och service till personer med	327,1	0,1	20,9	358,0	358,0	-9,9

funktionsnedsättning						
Barn, kultur och fritid	44,5	0,0	0,0	42,3	42,3	2,2
Arbetsmarknad sätgärder	13,3	0,0	0,0	13,5	13,5	-0,2
Ekonomiskt bistånd	94,0	0,0	0,0	97,0	97,0	-3,0
varav handläggare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	1376,5	4,0	0,0	1418,3	1416,4	-15,0

Nämnd och administration

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott om 18,7 mnkr jämfört med budget.

Överskottet beror på budgetjusteringar och statsbidrag. En del av överskottet beror även på medelreserv hos förvaltningschef samt vakanshållning av tjänster under delar av året.

Individ- och familjeomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 26,3 mnkr jämfört med budget.

En del av underskottet, 1 mnkr, härleds till verksamhetsområdets ledning i samband med omorganisation. Omorganisationen förväntas bidra till att ställa om mot de förändrade ekonomiska förutsättningarna, genom ett närmare ledarskap. Det närmare ledarskapet förväntas bidra till att skapa tillgänglighet för medarbetare, minska personalomsättning och förbättra förutsättningarna för att arbeta med kvalitetsutveckling.

Barn och ungdom

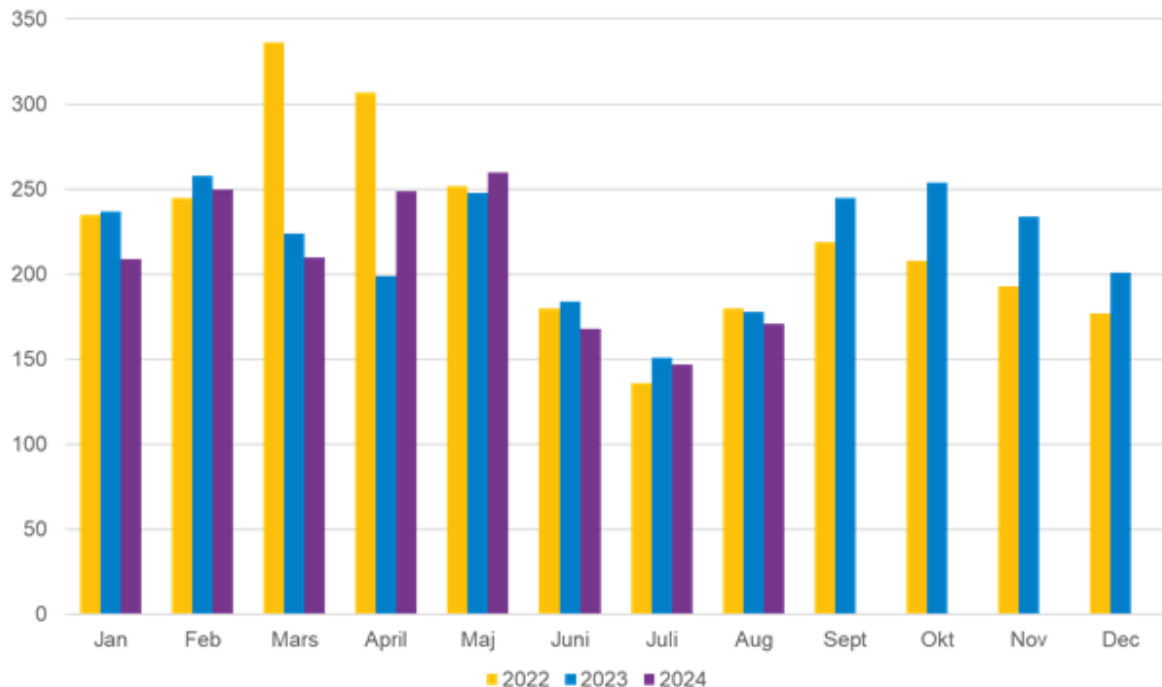
För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 22,3 mnkr jämfört med budget.

Myndighetsutövning barn och unga redovisar ett underskott om 23,5 mnkr. Underskottet beror främst på placeringskostnader för externt köpt verksamhet. Förvaltningen ser en trend av ökade placeringskostnader till följd av kriminalitet i form av främst HVB och SIS-placeringar. Besparingsåtgärder har hittills inte gett förväntad effekt.

För att minska placeringskostnader genomför förvaltningen flera åtgärder, exempelvis implementering av förändrade arbetssätt i syfte att stärka uppföljning av planerad vård och korta ner placeringstider där det är möjligt. Tjänsten avtalscontroller har vidare omvandlats till rollen placeringssamordnare och organisatoriskt flyttats närmare verksamheten, bl.a. för att avlasta socialsekreterarna administrativt och öka kvalitén vid avrop och inköp av vård. Därtill har arbetet med att minska andelen konsulentstödda familjehem och istället använda sig av familjehem i egen regi fortsatt under 2024.

Under perioden 1 januari till och med 31 augusti 2024 har 1664 orosanmälningar inkommit, jämfört med 1679 för samma period 2023. Under perioden 1 januari till och med 31 augusti 2024 inleddes utredning i 406 unika ärenden, jämfört med 414 inledda utredningar för samma period 2023.

Inkomna orosanmälningar gällande minderåriga

Sedan 2023 ingår förvaltningen i ett stadsgemensamt samverkansprojekt med polisen och kriminalvården kallat Trefas. Förvaltningen har under perioden januari till augusti 2024 haft ökade kostnader jämfört med samma period förra året. Målet med samverkan är att förhindra nyrekrytering, arbeta mot nätverkskriminalitet och förhindra skjutvapenvåld.

Förebyggande och främjande barn och unga redovisar ett överskott om 1,2 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på högre stadsbidrag än prognostiserat och lägre personalkostnader till följd av vakanser.

Vuxen

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,6 mnkr jämfört med budget.

Enheten för vuxna prognostiserar ett underskott om 3,1 mnkr. Underskottet beror delvis på kostnader för försöks- och träningslägenheter och delvis på vårdkostnader som inte minskat i förväntad takt. Verksamheten arbetar för att minska kostnader som är knutna till externa placeringar samt försöks- och träningslägenheter. Verksamheten arbetar även med att motverka tvångsåtgärder i de ärenden det är möjligt genom motiverande samtal, i syfte att kunna erbjuda och bevilja insatser på frivillig väg i större utsträckning.

Enheten relationsvåldscenter sydväst prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr jämfört med budget. Överskottet kan härledas till åtgärder att placera till lägre kostnad och besparing av overheadkostnad. Verksamheten arbetar med att nå våldsutsatta, våldsutövare samt barn som

bevittnat våld genom olika informationskanaler i syfte att erbjuda stöd och behandling.

Socialpsykiatri

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 0,4 mnkr. Underskottet kan härledas till beställarenheten som avser ökade lönekostnader. Utförarverksamheterna i egen regi inom socialpsykiatri redovisar budget i balans.

Stadsmiljöverksamhet

För verksamhetsområdet prognosticeras ett överskott om 0,2 mnkr på grund av vakanshållning av tjänst.

Förskoleverksamhet

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott om 3,8 mnkr före och 5,7 mnkr efter resultatöverföringar. Överföringen av resultatfonder till nästa år beräknas uppgå till ca 19,9 mnkr vilket innebär att fonderna minskar med 1,9 mnkr under verksamhetsåret.

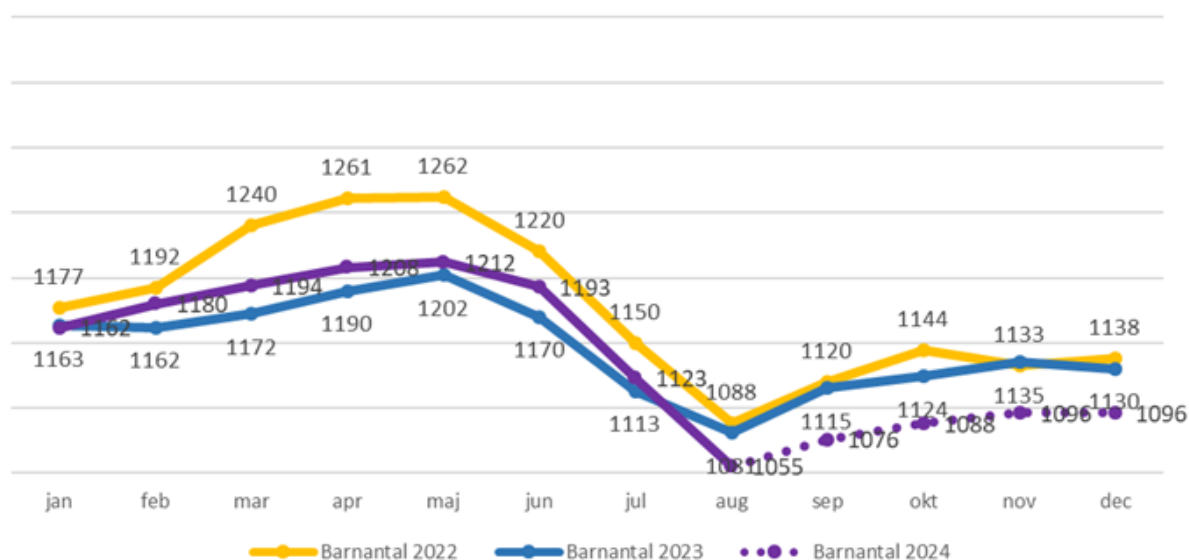
Förskolans ledning prognostiserar ett överskott om 2,9 mnkr. Överskottet härleds till vakanshållning av tjänster samt ökade statsbidrags intäkter.

Resultatenheterna inom förskolan prognostiserar sammantaget ett överskott om 0,7 mnkr vilket härleds till lägre personalkostnader än budgeterad.

Öppna förskolan prognostiserar ett överskott om 0,3 mnkr, vilket härleds till minskade personalkostnader efter effektiviseringar samt högre lönebidragsintäkter.

I snitt har 1166 barn varit inskrivna i den kommunala förskolan under perioden, jan-aug, jämfört med underlaget 1170 i den preliminära kf-budgeten och 1145 i verksamhetsplanen 2024.

Antal inskrivna barn i Skärholmens SDF

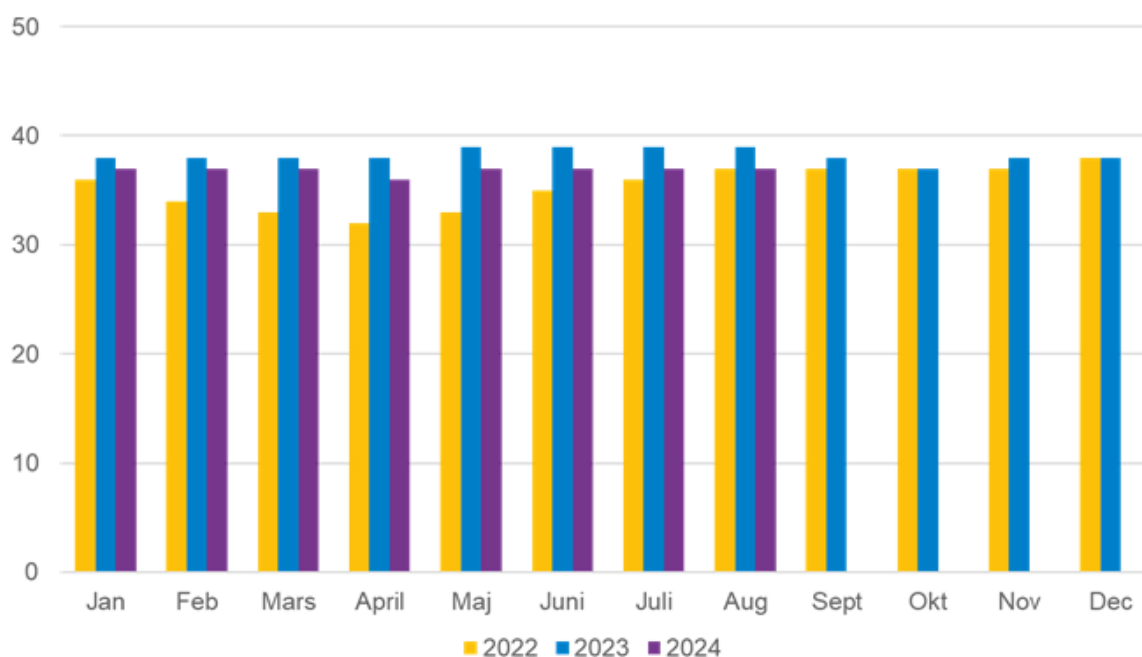

Äldreomsorg

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 2,4 mnkr jämfört med budget.

För beställarenheten redovisas ett underskott om 2,2 mnkr. Underskottet beror på högre kostnader för ledning samt vårdkostnader i form av hemtjänstinsatser samt ökade driftkostnader för servicehus.

Snitt beviljade hemtjänsttimmar ÄO

De utförande verksamheterna i egen regi och övergripande verksamhet redovisar ett samlat underskott om 0,2 mnkr jämfört mot budget. Detta härleds till ökade kostnader om 1 mnkr för bland annat lokal och driftkostnader samt 0,5 mnkr kopplat till hemtjänsten. Samtidigt har Sätra vård- och omsorgsboende minskade kostnader motsvarande 1,6 mnkr.

Beläggningsgraden på Sätra vård- och omsorgsboende är inom en plannivå om 95 procent, se tabell nedan.

2024	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
Beläggningsgrad Sätra VoB	95 %	97 %	97 %	98 %	96 %	96 %	96 %	95 %

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

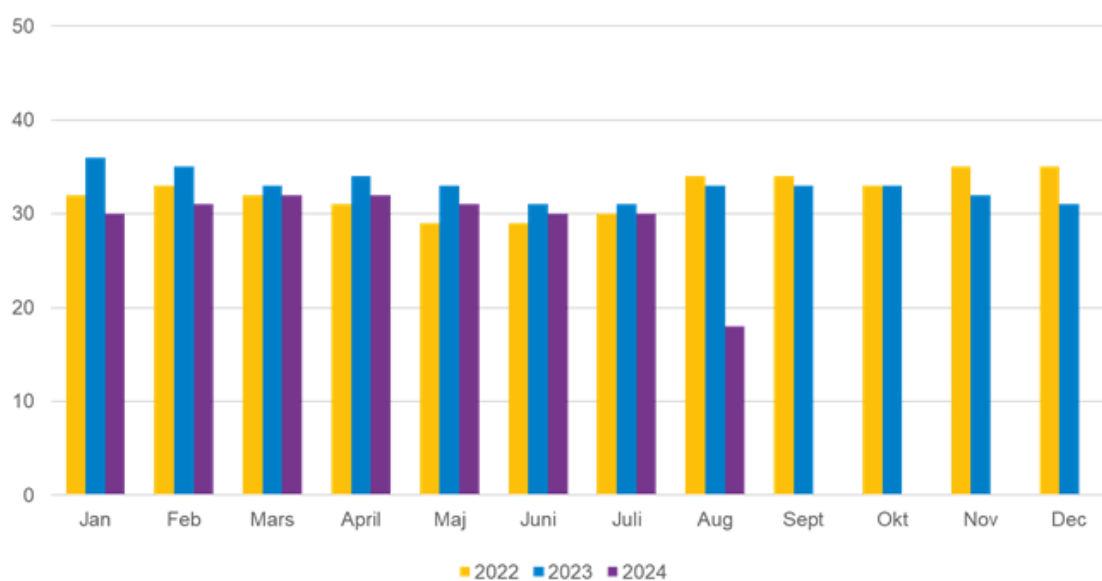
För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 9,9 mnkr jämfört med budget.

För beställarenheten prognostiseras ett underskott om 12,0 mnkr jämfört med budget. Underskottet härleds delvis till att dygnspriser för brukare som är placerade i enskilt drivna

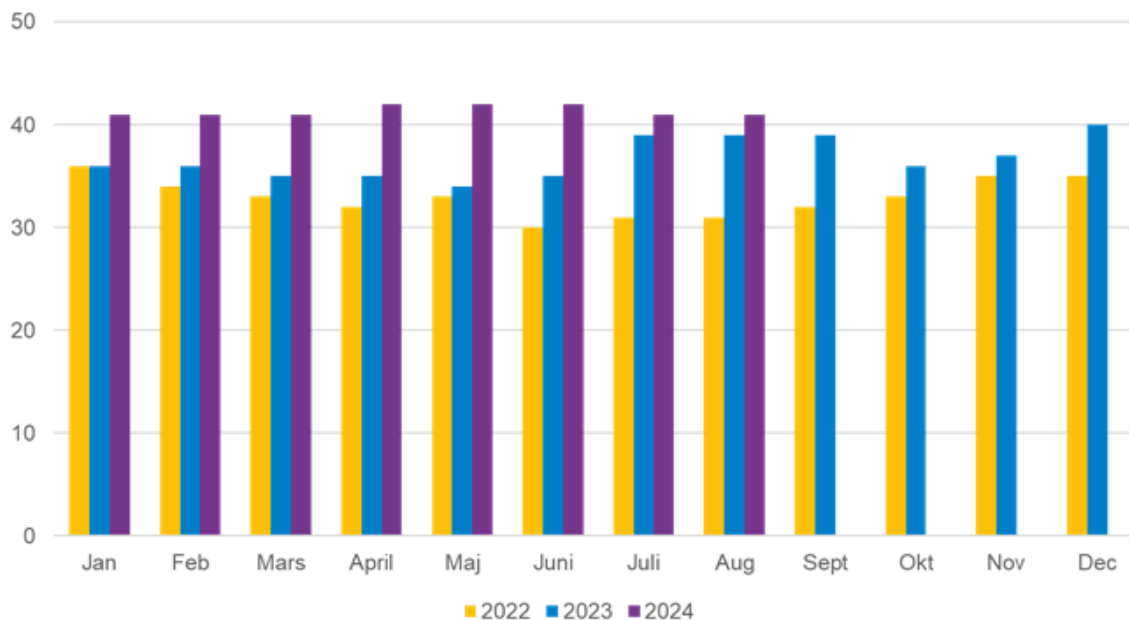
verksamheter utanför ramavtal överstiger den ersättning som förvaltningen får i stadens schabloner. Underskottet kan även härledas till höga kostnader för särskilt boende och gruppboende enligt SOL samt för personlig assistans enligt LSS och hemtjänst. Verksamheten arbetar vidare i enlighet med upprättad åtgärdsplan för att underskottet ska minska.

Utförarverksamheterna i egen regi inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett samlat överskott om 2,1 mnkr jämfört mot budget. Överskottet kan härledas till högre intäkter än budgeterat.

Placeringar enligt LSS utanför LOV – funktionsnedsättning

Snitt beviljade hemtjänsttimmar funktionsnedsättning

Barn, kultur och fritid

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott om 2,2 mnkr. Överskottet beror på högre statsbidrag än prognostiserat samt lägre personalkostnader till följd av vakanser. I överskottet ingår beviljad budgetjustering motsvarande 2,0 mnkr för ny verksamhet, fritidsbanken.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 0,2 mnkr. Underskottet beror på högre kostnader för feriearbetande ungdomar jämfört mot budget.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 3,0 mnkr jämfört mot budget.

Under perioden januari – juli 2024 har verksamheten i snitt 520 aktuella bidragshushåll, vilket kan jämföras med budgeten som motsvarar 490 bidragshushåll. Verksamheten ser därmed att det ekonomiska läget har resulterat i ett högre antal bidragshushåll än budgeterad nivå.

Besparingsåtgärder har bidragit till att minska antalet bidragshushåll sedan maj 2024, men utbetalt ekonomiskt bistånd per hushåll har ökat.

Verksamheten arbetar med både intern och extern samverkan som framförallt har till fokus att säkra barnfamiljers osäkra boendeförhållande samt att samordna kring långtidsbidragstagare i syfte att de ska uppnå egen försörjning. För att ställa om mot förändrade ekonomiska förutsättningar, arbetar verksamheten vidare med effektiviseringar i form av förändrade arbetsätt där socialsekreterarna tar ansvar för både sökandes planering och administration av ansökan.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenhetens bruttobudget 2024	Resultatöverföring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultatöverföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Förskoleenhet 1	33 250	-3 590	495	3 095
Förskoleenhet 2	31 188	-3 567	589	2 978
Förskoleenhet 3	26 826	-3 124	-87	2 683
Förskoleenhet 4	42 831	-4 176	-233	4 283
Förskoleenhet 5	33 524	-3 738	-508	3 352
Förskoleenhet 6	34 858	-3 556	-962	3 486
Summa resultatenheter	202 477	-21 750	-706	19 876

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2024	Avvikelse
Parkinvesteringar	2,5	0,0	2,5	0,0
Parkreinvesteringar	2,5	0,0	2,5	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	4,4	0,0	4,4	0,0
Klimatinvesteringar	4,1	0,0	4,1	0,0
Trygghetsinvesteringar	2,6	0,0	2,4	0,2
Övriga investeringsmedel	1,3	0,0	1,3	0,0
Maskiner & inventarier	2,0	0,0	2,0	0,0
Totalt investeringar	19,4	0,0	19,2	0,2

Investeringsplanen omfattar två delar, dels för verksamheten inom stadsmiljö dels för förvaltningens inköp av inventarier och maskiner.

Parkinvesteringar om 9,4 mnkr

I budget tilldelades förvaltningen totalt 9,4 mnkr i parkinvesteringsmedel, vilket innefattar posterna parkinvestering 2,5 mnkr, reinvestering 2,5 mnkr och investeringar med nycklade medel 4,4 mnkr.

Planerade investeringar för 2024:

- Parkinvestering Idleken 2023-2025.
- Parkinvestering Trissans småbarnslek 2024-2026.
- Löpande upprustning/utbyte av förvaltningens anläggningar såsom parkbänkar, fruktträd, frukt-/bärbuskar, skräpkorgar, lekutrustning, markbeläggning, parkvägar, trappor och övrig parkutrustning finansieras av nyckelinvesteringsmedel, samt reinvesteringsmedel som tilldelas från trafiknämnden

Förvaltningen har ansökt om investeringsmedel i verksamhetsplanen 2024 och beviljats följande:

- Klimatinvesteringar, trädplantering för ökad krontäckningsgrad utifrån värmekartering 0,4 mnkr
- Trygghetsinvesteringar, förbättrad belysning Vårgården 0,5 mnkr och utveckling av Idleken med utegym som breddar platsens vistelsevärden 1,4 mnkr
- Naturreservat, upprustning av målpunkt Sätra vattenkvarn intill Sätraån, samt urgrävning Borgmästare Skyttes damm 0,6 mnkr
- Stockholm vid Vattnet, förstärkning av Mälärhöjdsbadet som målpunkt året om 0,7 mnkr
- Ombudgeterade medel från 2024 för Effektbelysning vid tunnel under Skärholmsvägen om 0,7 mnkr.

Under året har förvaltningen beviljats budgetjustering för klimatinvesteringar om 3,7 mnkr för utbyte av ineffektiv belysning i samtliga förskolelokaler.

Förvaltningen kommer inte använda samtliga medel om 0,7 mnkr för Effektbelysning muralmålning och prognostiserar en minskad investering om 0,2 mnkr.

Inventarier och maskiner 2,0 mnkr

I budgeten tilldelades förvaltningen totalt 1,3 mnkr för inventarier och maskiner.

Förvaltningen beviljades vid T1 0,7 mnkr i budgetjustering då inköp i slutet av 2023 levererats i början av 2024

Under perioden januari till augusti har förvaltningen ett utfall på 1,6 mnkr, för inköp av inventarier till förskolor samt inköp av nyckelskåp till hemtjänst och omsorgsboende.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Förvaltningen har inga stora projekt som inte är investeringar.

Omslutningsförändringar

Förvaltningen redovisar 45,9 mnkr omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter enligt nedan;

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Ökade intäkter pr0	1,9	-1,9
Ökade intäkter barn och ungdom	18,8	-18,8
Ökade intäkter vuxen	3,4	-3,4
Ökade intäkter socialpsykiatri	3,0	-3,0
Ökade intäkter stadsmiljö	0,3	-0,3
Ökade intäkter förskolan	2,8	-2,8
Ökade intäkter funktionsnedsättning	15,3	-15,3
Ökade intäkter fritidsverksamhet	0,4	-0,4
Total omslutningsförändring	45,9	-45,9

Budgetjusteringar

Ökade kapitalkostnader

Nämnden ansöker om budgetjustering för ökade kapitalkostnader för avskrivningar inom stadsmiljöområdet.

Sökta medel 1,0 mnkr. Bilaga 2, beslutssats 2.

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning

Nämnden ansöker om budgetjustering för ersättning av merkostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.

Sökta medel 0,1 mnkr. Bilaga 2, beslutssats 3.

Medel för lokaländamål

Avveckling omstrukturering

- Förvaltningen har fått förgäveskostnader för att avsluta nybyggnation av förskola Rodelbanan. Projektet kommer enligt SISAB inte att vara lönsamt.
- På grund av minskat barnantal behöver förvaltningen skjuta upp projektet ny förskola Odd fellow. Bygganden kommer att vara tomställd under en längre tid. Nuvarande förskolebyggnad avser förvaltningen riva för att undvika tomgångshyra och eventuell skadegörelse/obehörigt intrång.
- Förvaltningen har fått förgäveskostnader för att avsluta nybyggnation av förskola i projekt Ålgrytevägen. Projektet kommer enligt SISAB inte att vara lönsamt.

Sökta medel 2,9 mnkr Bilaga 2, beslutssats 4.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	2023-08-31	2024-08-31
Anläggningstillgångar	107,9	118,5
Kundfordringar	13,1	13,2
Diverse kortfristiga fordringar	43,1	53,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31,5	36,2
Kassa och bank	0,1	0,2
Summa tillgångar	195,7	221,2
Skulder och eget kapital (mnkr)	2023-08-31	2024-08-31
Eget kapital	-86,6	-115,6
Långfristiga skulder	-0,7	-0,6
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,1	-0,1
Leverantörsskulder	-34,5	-28,9
Övriga kortfristiga skulder	-5,7	-4,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-68,1	-71,3
Summa skulder och eget kapital	-195,7	-221,2

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 25,5 mnkr jämfört med ingående balans.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat med anledning av investeringar om 3,8 mnkr inom park/fritid stadsmiljö samt 6,8 mnkr för armatursbyte inom förskolor.
- **Kundfordringar** har ökat marginellt.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har ökat med 6,1 mnkr för olika statsbidrag samt momsfordringar.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har ökat med anledning av en fordran för RVC, RVT.
- **Kassa och bank** har ökat marginellt.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har förändrats som ett resultat av förändringarna i balansräkningen.
- **Långfristiga skulder** har minskat genom årets upplösning av investeringsbidrag.
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** är oförändrat.
- **Leverantörsskulder** har minskat inom fakturahantering i Agresso.
- **Övriga kortfristiga skulder** har minskat mot staten för LASS.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har ökat med 1,4 mnkr avseende intäkter tertial 3 samt diverse upplupna kostnader.

Övrigt

Förvaltningen har inget övrigt att redovisa gällande ekonomin.

Intern kontroll

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Det interna kontrollarbetet har i stort fortlöpt i enlighet med nämndens internkontrollplan. Det har uppmärksamats att de systematiska kontrollerna enligt planen utförs för sällan för att fylla syftet med att i tid upptäcka brister som kan äventyra måluppfyllnaden. Fler systematiska kontroller kommer att genomföras under tertial 3.

Tillhandahålla en trygg och meningsfull fritidsverksamhet och förebyggande arbete för barn och unga

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 1.1.

Kontrollaktiviteten gällande utdrag ur belastningsregister för all nyanställd personal inom berörda enheter (exkl. förskolan) visar att det brister i dokumentationen. Ytterligare en kontroll genomförs under augusti och december.

Ge rättssäkert stöd och insatser till personer under 65 år (exkl. ekonomiskt bistånd)

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 1.3

Kontrollaktivitet gällande dokumentation är genomförd vid fyra av sju myndighetsutövande enheter. I granskningarna framkom inga större avvikelser. Granskningarna har sammanställts i enhetsspecifika rapporter där även utvecklingsområden framgår.

Kontrollaktivitet gällande att basala hygienrutiner tillämpas i verksamheten har genomförts. Samtliga nyanställda under året har genomgått en utbildning i basala hygienrutiner. Kontrollen visar mindre avvikelser. Åtgärder i form av ett satt datum för när utbildningen ska vara genomförd av medarbetaren har satts av berörda enheter.

Övrig kontroll

En löpande kontroll av begärd ersättning för sjuklön inom personlig assistans har genomförts månatligen. Kontrollen visar inga avvikelser.

Kontroll avseende att brukaren har en aktuell genomförandeplan har genomförts. Kontrollen visar mindre avvikelser. Åtgärder har tagits fram av berörda enheter.

Ge rättssäkert stöd och insatser till personer över 65 år

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 1.4.

Kontrollaktivitet gällande dokumentation inom äldreomsorgen planeras att genomföras i september.

Kontrollaktivitet gällande att basala hygienrutiner tillämpas i verksamheten har genomförts.

Samtliga nyanställda under året har genomgått en utbildning i basala hygienrutiner. Kontrollen visar mindre avvikelser. Åtgärder i form av ett satt datum för när utbildningen ska vara genomförd av medarbetaren har satts av berörda enheter.

Övrig kontroll

Kontroll av om hemtjänstutförare använder NFC-taggar (Near Field Communication) vid utförandet av insatser hos brukaren. En löpande kontroll har genomförts månatligen. Kontrollen visade större avvikelser i början av året. Åtgärder har tagits fram av enheten och användandet av NFC-taggar har ökat något sedan årsskiftet.

Kontroll av att brukaren har en aktuell genomförandeplan har genomförts. Kontrollen visade på större avvikelser. Åtgärder har tagits fram av berörda enheter.

Ge rättssäkert stöd och insatser till personer i behov av ekonomiskt bistånd

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 3.2.

Kontrollaktivitet gällande dokumentation är genomförd inom enheten för ekonomiskt bistånd. I granskningen framkom inga större avvikelser. Granskningen har sammanställts i en rapport i vilken utvecklingsområden framgår.

Inköp och avtalstrohet

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 3.5.

Stickprovskontroller i handläggares avropsmönster är genomförda i juni månad inom berörda enheter. Inga avvikelser har uppmärksammats i handläggares avropsmönster.

Månatliga kontroller som genomförts av inköp och systemutnyttjande visade inga större avvikelser.

Identifierade avvikelser kräver att användningen av First Card upphör när de inte är nödvändiga.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Process och arbetssätt kopplad till KF:s mål för verksamhetsområde 3.5.

Kontrollaktiviteten visar att en rutin för incidenthantering på lokal nivå har tagits fram men rutinen har inte fastställts eller implementerats. Kontrollaktiviteten visar också att informationssäkerhetsarbetet är ett fortsatt utvecklingsområde.

Kontrollaktiviteten gällande riskbedömningar visar att förvaltningens informationssäkerhetssamordnare har genomfört en genomgång av utförda informationsklassningar samt stickprov baserat på kravställning. Kontrollen visade inga större avvikelser.

Övrig intern kontroll

Förutom kontroller i enlighet med nämndens internkontrollplan genomförs olika typer av egenkontroller inom samtliga enheter för att kvalitetssäkra verksamheten.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-09-13